

GENDER IN CRISES



ΕΚΘΕΣΗ

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

31 Αυγούστου 2025

**Αναστασία Χαραλάμπη / Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα
Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και
Πολιτικών Επιστημών**

**Ιωάννα Τσίγκανου / Διευθύντρια Ερευνών, Ινστιτούτο Πολιτικών
Ερευνών, ΕΚΚΕ**

Το έργο «Εμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις» - “Gender discrimination in multiple crises” υλοποιείται από τον φορέα υποδοχής το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και συνεργαζόμενο φορέα το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
(Κωδικός έργου: 16260)

**ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ:
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

Η ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Οι δειγματοληπτικές έρευνες του έργου υλοποιήθηκαν σε *συλλογική βάση* υπό τον συντονισμό του ΕΚΚΕ. Η ερευνητική ομάδα, όπως αυτή κατανέμεται ανά φορέα παρακάτω, είχε από κοινού την ευθύνη για τον σχεδιασμό του εμπειρικού εγχειρήματος, τη δειγματοληψία, τη διαμόρφωση των ερωτηματολογίων, την εποπτεία διεξαγωγής των ερευνών και τον ποιοτικό έλεγχο των δεδομένων. Τα πορίσματα που εκτίθενται στην παρούσα έκθεση προέρχονται από μια πρώτη επεξεργασία του υλικού που διενεργήθηκε από το μέλος της Ερευνητικής Ομάδας Αναστασία Χαραλάμπη. Η παρούσα έκθεση, επίσης, βασίστηκε στη «Μεθοδολογική Αναφορά» του SURVEUS HUB του ΕΚΚΕ, που υλοποίησε το πεδίο και τις αναφορές των ερευνητών/-τριών πεδίου.

Στις δειγματοληπτικές έρευνες του έργου συμμετείχαν:

ΕΚΚΕ

Τσίγκανου Ιωάννα (υπεύθυνη)

Βαρουξή Χριστίνα, Θανοπούλου Μαρία, Κάββουρα Θωμαΐδα, Παπαγιαννοπούλου Σταματία
- Ματίνα, Φραγκίσκου Αμαλία, Χαραλάμπη Αναστασία

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στρατηγάκη Μαρία - Πετράκη Γεωργία (υπεύθυνες)

Κολαΐτη Δήμητρα, Μοσχοβάκου Ναυσικά, Ντούνης Ανδρέας, Σιούλα Ισμήνη, Τουρή Παρασκευή

SURVEUS HUB του ΕΚΚΕ

Λιναρδής Απόστολος (υπεύθυνος)

Κληρονόμος Νικόλαος (διαχειριστής δεδομένων / επόπτης), Νησιώτης Κωνσταντίνος-Συμεών (δειγματολήπτης / επόπτης), Παπαγιαννόπουλος Κωνσταντίνος (πληροφορικός - τεχνικός / επόπτης).

Οι ερευνήτριες πεδίου για τη δειγματοληπτική έρευνα διά τηλεφώνου ήταν: Αδαμίδα Αθανασία, Κασίμη Αικατερίνη, Λάμτζια Ελισσάβετ (προπτυχιακή φοιτήτρια Παντείου Παν/μίου, που εκπόνησε την ΠΡΑΚΤΙΚΗ της ΑΣΚΗΣΗ στο ΕΚΚΕ), Παπαδογιαννάκη Βασιλεία, Παπαργυρίου Άννα, Υδραίου Ελένη. Η ποσοτική έρευνα διά ζώσης διενεργήθηκε από τους/τις: Γκίκα Μαρία-Ζαΐρα, Δραμπατζάνου Αμαλία, Κατραμάδου Δήμητρα, Καψάλη Γεωργία, Κουκούλα Παρασκευή, Μπάκο Αμβροσία, Μπούτση Χριστίνα-Άννα, Παπαφραγκίσκου Τατιανή, Τσιμάρας Όμηρος, Φιλίππου Άννα. Στη δειγματοληπτική έρευνα διά ζώσης διενήργησαν συνεντεύξεις επίσης από την ερευνητική ομάδα του ΕΚΚΕ οι Βαρουξή Χριστίνα, Τσίγκανου Ιωάννα και η φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ κατά την υλοποίηση της ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ της ΑΣΚΗΣΗΣ στο ΕΚΚΕ, Μάλφα Αθανασία.

Η ερευνητική ομάδα θα ήθελε να ευχαριστήσει όλους όσοι συνέβαλαν στην υποστήριξη και ολοκλήρωση των ποσοτικών ερευνών του έργου, και τη σύνταξη της παρούσας μελέτης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EXECUTIVE SUMMARY	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	15
1.1 Η ερευνητική διαδικασία	15
1.2 Η φυσιογνωμία των εμπειρικών ερευνών	16
1.3 Ο πληθυσμός των ερευνών	17
1.4 Η παράμετρος του χρόνου	18
1.5 Η δειγματοληψία και η υλοποίηση του πεδίου	18
1.6 Η επιλογή και η εκπαίδευση των συνεντευκτών/-τριών	23
1.7 Τα εργαλεία - ερωτηματολόγια των ερευνών	25
1.8 Λοιποί περιορισμοί της δειγματοληπτικής διερεύνησης	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	29
2.1 Αποτελέσματα της τηλεφωνικής έρευνας	29
2.1.1 Τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών	29
2.1.2 Γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων	37
2.1.3 Απασχόληση - Μισθωτή εργασία	40
2.1.4 Φροντίδα - Οικιακή εργασία	44
2.1.5 Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών	49
2.1.6 Γυναίκες στην πολιτική	54
2.2 Τα αποτελέσματα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο	57
2.2.1 Τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών	57
2.2.2 Γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων	66
2.2.3 Απασχόληση - Μισθωτή εργασία	70
2.2.4 Φροντίδα - Οικιακή εργασία	76
2.2.5 Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών	82

2.2.6 Γυναίκες στην πολιτική	90
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	98
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: SURVEYSHUB_ΕΚΚΕ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	128

EXECUTIVE SUMMARY

The objectives of WP5 for the reporting period according to the grant agreement of the project are: To identify relevant changes, behaviors, stances and attitudes towards the multiple crises and their impact related to the four thematic areas of the proposed project. These objectives realization included, according to the WP5 work description, the following: 1000 completed questionnaires by means of telephone/internet contacts and 200 personal interviews to women aged 35-65 nation-wide. The survey was designed to be conducted by EKKE in co-operation with an external sub-contractor for distributing questionnaires and collect data results. Tasks included: a) Literature review and research design, b) sampling, c) fieldwork, d) data processing, analysis, and synthesis. The deliverables of WP5 are: Data sets produced from the questionnaire surveys to be integrated into the 4 thematic reports of the project, while the respective milestones are referring to: MS3 Completion of Survey Questionnaires, MS4 Completion of Survey Data Set.

All tasks and activities provided for the implementation of WP5 were completed.

Deliverables have been accomplished and the milestones set have been met on time.

More specifically:

According to project's objectives, the two survey research aimed to explore the impact of contemporary multiple crises (economic, pandemic and energy crises) on women in four different sections: the employment module, the care module, the domestic violence against women module and the women's engagement in politics. In order to draw safe and statistically significant conclusions, particular emphasis was placed on the sampling process on the one hand, and on the research tool/questionnaires used on the other, in order to constitute an essential source of empirical data collection.

Within the framework of the project, it was decided the survey research to be conducted "in house" by the SurveysHub of EKKE which –after its sabotage thefts occurred at 2016– started operating again with renewed infrastructure. This decision couples with EKKE's survey policy and adds value to the expected results due to the expertise and the brand name of EKKE owing to its long tradition in survey research.

Sampling frame and samples

The population of the two sample surveys concerned women with Greek nationality, aged 35 to 65. Other social groups of women were excluded in order to safeguard data liable to better

homogenization given the type of survey research (by telephone or internet devices), and they were included in the qualitative research and the case studies of the project (i.e. migrant and disabled women). For the first survey, the collection of a sample of 1.200 women was identified and data were collected mainly through Computer-Assisted Telephone Interviewing (CATI) and Computer-Assisted Web Interviewing (CAWI) for younger ages (age group 35-45 in this survey, which was difficult to be approached only by phone); For the second survey, conducted face to face for a better understanding of the issues under investigation, a convenience sample of 250 women were identified and data were collected through computer-assisted personal interviewing (CAPI). SurveysHub created the online survey questionnaires and configured its CAPI, CATI and CAWI systems to support them. The web panel of SurveysHub was used as a sampling framework for the online survey, while a nationwide telephone directory of landlines as well as an RDD (Random Digit Dialing) framework for landlines were used as a sampling framework for the online survey. For the face-to-face survey sample, and although a convenience sample, a balance (approximate, equal) of age groups was sought. The sampling applied in the telephone survey was quota sampling with quotas based on the joint allocation of the 13 geographical regions of the country (level NUTS 2) of all three age groups (35-45, 46-55 and 56-65), while for the face-to-face survey convenience sampling was applied to women residing mainly in the Attica Region.

Data collection

In total, the data collection took place during the period 07/03/2024 until 31/05/2024. The online, self-completed questionnaire was distributed during the period 11/04/2024 - 29/04/2024, while the face-to-face interviews took place from 07/03/2024 until 31/05/2024. The sample of face-to-face research was collected over the entire collection period (CAPI - eighty-five days), with telephone surveys implemented in twenty-two days (CATI), while online surveys in thirteen days (CAWI). Upon completion of the process, the final dataset of telephone and web-based completed questionnaires amounted to 1.212 cases. These concern 922 telephone interviews and 290 online self-completed questionnaires. Online questionnaires have been used to reach mainly younger age groups, which are no longer easily accessed through traditional media. The questionnaires of face-to-face interviews add up to 260. *Both surveys exceeded the target of the total number of interviewees projected initially at the projects proposal.* As far as the telephone procedure is concerned, a total of 25.857 telephone calls were attempted, to 17,251 unique telephone numbers. Finally, a

weighting variable was calculated so that the sample quotas for the joint allocation of the region and the age group are identical to the quotas from the official data of the 2011 Population Census.

Tasks:

1) The choice of interviewers among EKKE's pool of candidates by selecting the most experienced in survey research on gender issues. 2) The training of interviewers especially those for the face-to-face survey who were given tablets with a CAPI system installed. 3) Briefing and debriefing of interviewers in order to identify the limitations of the survey research conducted. 4) Drafting - upon extended desk research and pilot testing of questionnaires which are divided into six main sections: • Demographic and general characteristics of the participants • General effects of multiple crises • The module of employment • The module of care - domestic work • The module of domestic violence against women • The module of women's involvement in politics. The questionnaires were structured and checked for completeness, clarity of the questions and consistency. The questions were closed-ended with a small number of open-ended, multiple-choice, agreement/disagreement (Likert-type) questions, and dichotomous questions. The face-to-face interview questionnaire was expanded with some additional open-ended questions and some in-depth questions. Finally, the questionnaire was accompanied by an introductory text with relevant information about the survey and its purposes, emphasizing the anonymity and confidentiality of the information and its use exclusively for the purposes of the survey, in accordance with the provisions of the General Data Protection Regulation (GDPR) and the Code of Ethics of EKKE. 5) Data collection. 6) Quality controls. 7) Preparing two distinct data sets one for each survey in SPSS and EXCEL forms. 8) Data processing and primary analyses. 9) Report writing.

All the above tasks were concluded. No unanticipated problems were encountered. The WP5 milestones and deliverables were met on time.

Some Key Results of Both Surveys

As regards the general impact of multiple crises, the majority of women respondents believe that the position of women in society has remained the same. At the same time, however, an almost equal percentage of respondents believe that the position of women in society has deteriorated. The majority believe that crises have placed a greater burden on women than

men in their psychological state, domestic violence and personal/leisure time. At the same time, the participants themselves were mainly burdened in their psychological state and income. According to the open-ended question about what the energy crisis is for the participants, the majority combine it with the accuracy of increasing household spending. Regarding the impact of the energy crises, the majority reported economic insecurity, loss of income and deteriorating housing and living conditions.

In the section of employment - wage labor, the majority agrees that they do not have money left over to cover general consumer goods and disagrees that the government measures help improve their income. In addition, the majority find it difficult to reconcile work and family/personal life in the current conditions - today. Most did not detect any changes in their work during the pandemic, while of those that found changes, the main change was mandatory teleworking. During the period of the memorandums, for the majority nothing changed in their work. The majority faced more difficulties/problems in terms of employment during the period of the memorandums. The vast majority stated that in times of crisis women's employment/work is more affected than men's and, as shown by the open-ended question, this is mainly due to men having more job opportunities/being a priority in jobs.

When asked about their satisfaction with the division of household labor between themselves and their spouse/partner, several of the participants chose the basis of the scale (not satisfied at all). The vast majority of respondents themselves devote on a daily basis today but also devoted most of their time in the household to housework and care during the pandemic and the memorandum period.

Regarding the section of domestic violence against women, the participants believe that it was quite common during the period of the memoranda. During the pandemic it was very common the exercise of domestic violence by a spouse / partner. At the same time, the vast majority state that domestic violence increased in all three time periods, a view that has been formed mainly by the media, the internet and the social environment. Also, the vast majority believe that the State does not adequately protect and support women victims of domestic violence.

Finally, regarding the module of women in politics, 2/3 of respondents stated that women politicians have not helped with their initiatives to address the problems due to the crises in our country.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει τα επιστημολογικά και μεθοδολογικά προαπαιτούμενα για την υλοποίηση των δύο εμπειρικών ερευνών και σύνοψη των ερευνητικών αποτελεσμάτων τους, του έργου με τίτλο «Έμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις - Gender discrimination in multiple crises», το οποίο εντάσσεται στην Πρωτοβουλία “Greece 2.0, Basic Research Financing Action (Horizontal support of all Sciences), Sub-action II, Funding Projects in Leading-Edge Sectors)” και χρηματοδοτείται από το ΕΛΙΔΕΚ (Project Number: 016260, Project Acronym: GENDER IN CRISIS, *Decision of the HFRI Director Ref. No.: 72897 - 11/10/2023*). Οι εν λόγω δειγματοληπτικές έρευνες, με βάση τον σχεδιασμό και την κατανομή του αντικείμενου του έργου ανάμεσα στους δύο συνεργαζόμενους φορείς –το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το ΕΚΚΕ– αποτελούν τμήμα της συμμετοχής και ευθύνης υλοποίησης του ΕΚΚΕ στο προαναφερθέν έργο και, συγκεκριμένα, αφορούν την υλοποίηση του Πακέτου Εργασίας 5 (WP5).

Οι δυο δειγματοληπτικές έρευνες του έργου –όπως ρητά αναφέρεται στο εγκεκριμένο τεχνικό του δελτίο– αφορούν εμπειρική έρευνα σε επίπεδο επικράτειας και σε πληθυσμό γυναικών ηλικίας 35 έως 65 ετών. Η διερεύνηση επικεντρώθηκε, όπως εκτενέστερα αναγράφεται στα επόμενα, σε θέματα που συνδέονται με το αντικείμενο και τους στόχους του έργου.

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζουμε ότι το αντικείμενο του έργου προέκυψε από εκτενή βιβλιογραφική επισκόπηση κατά τη σύνταξη της προς χρηματοδότηση πρότασης προς το ΕΛΙΔΕΚ, η οποία κατέτεινε στο ότι οι *έμφυλες διακρίσεις στις σύγχρονες πολλαπλές κρίσεις που μαστιίζουν την ελληνική κοινωνία έχουν διευρυνθεί. Ως εκ τούτου, αντικείμενο του έργου είναι η σε βάθος εμπειρική διερεύνηση των έμφυλων διακρίσεων υπό καθεστώς πολλαπλών κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής, ενεργειακής)*. Οι δε στόχοι των διερευνήσεων είναι οι εξής: Ο γενικός στόχος είναι να βελτιωθεί η γνώση και να υποστηριχθεί η δημόσια συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο των πολλαπλών και αλληπάλληλων κρίσεων που σημειώθηκαν κατά την περίοδο 2008-2022: η κοινωνικοοικονομική κρίση, η πανδημική κρίση και η εμφάνιση της τρέχουσας ενεργειακής κρίσης. Εξαρχής το έργο σχεδιάστηκε με τρόπο που να επικεντρώνεται σε τέσσερις κρίσιμους τομείς διερεύνησης:

- 1) Στον τομέα της *αμειβόμενης εργασίας των γυναικών*, το έργο στοχεύει να διερευνήσει τις διάφορες πτυχές του αντίκτυπου των πολλαπλών κρίσεων στην αμειβόμενη εργασία των γυναικών, πώς, δηλαδή, έχει αλλάξει η εργασία τους κατά τη διάρκεια των πολλαπλών κρίσεων (εργασία, προϋποθέσεις, αποδοχές κ.λπ.). Το έργο

στοχεύει επίσης να διερευνήσει τις συνέπειες των πολλαπλών κρίσεων στις γυναίκες σε χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, που έχουν υποφέρει περισσότερο, από τις πολλαπλές κρίσεις, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία.

2) Στον τομέα της *μη αμειβόμενης εργασίας* (φροντίδα και οικιακή εργασία), το ερευνητικό έργο στοχεύει στο να εντοπίσει αλλαγές στη γυναικεία καθημερινή ζωή στην ιδιωτική σφαίρα κατά τις επιπτώσεις των αλληπάλλληλων κρίσεων. Πιο συγκεκριμένα, το έργο επιχειρεί να διερευνήσει τους τρόπους με τους οποίους οι γυναίκες αυτοαπασχολούμενες μητέρες σε οικογένειες διπλής σταδιοδρομίας βίωσαν αλλαγές στη ζωή τους κατά τη διάρκεια των κρίσεων και των πρακτικών που έχουν υιοθετήσει για να ανταποκριθούν στις κρίσεις, τα νέα καθήκοντα, και να τα συνδυάσουν με τις συνηθισμένες δουλειές του σπιτιού στο πλαίσιο του καταμερισμού της εργασίας κατά φύλο στα νοικοκυριά.

3) Στον τομέα της *ενδοοικογενειακής βίας*, ο κύριος στόχος είναι να διερευνηθεί πώς οι γυναίκες έχουν βιώσει την ενδοοικογενειακή βία κατά την υπό εξέταση περίοδο (2008-2022), πώς αντέδρασαν στην ανδρική βία και πώς αντιμετώπισαν τις άμεσες συνέπειές της γι' αυτές και τα παιδιά τους.

4) Στον τομέα *των γυναικών στην πολιτική*, το έργο επιχειρεί να διερευνήσει την ευαισθητοποίηση και την ευαισθησία των γυναικών πολιτικών να αναδείξουν τον αντίκτυπο των πολλαπλών κρίσεων στις γυναίκες.

Η προσέγγιση για την υλοποίηση του έργου περιλαμβάνει τη χρήση *μικτών μεθόδων* – δειγματοληπτικής και ποιοτικής έρευνας– καθώς το έργο αναμένεται να παράξει συνολικά συμπεράσματα για τον αντίκτυπο των πολλαπλών κρίσεων στις διακρίσεις λόγω φύλου. Με βάση το τεχνικό δελτίο του έργου, *οι δειγματοληπτικές διερευνήσεις* στόχευαν στη διερεύνηση των ως άνω θεμάτων με την πραγματοποίηση δύο εμπειρικών ερευνών: α) διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας σε επίπεδο επικράτειας με στόχο τη συμπλήρωση 1000 τουλάχιστον ερωτηματολογίων μέσω τηλεφωνικών ή διαδικτυακών συνεντεύξεων, και β) διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας με στόχο τη συμπλήρωση 200 τουλάχιστον ερωτηματολογίων μέσω συνεντεύξεων διά ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο) για την πληρέστερη αποτύπωση των αιτουμένων. Να σημειωθεί ότι, με δεδομένο ότι η έρευνα πεδίου είχε σχεδιαστεί να διενεργηθεί σε πληθυσμούς ενηλίκων, τηρήθηκαν όλοι *οι κανόνες ηθικής και δεοντολογίας που διέπουν την κοινωνική έρευνα*, ο κώδικας ηθικής και δεοντολογίας του ΕΚΚΕ και του Παντείου Πανεπιστημίου, και ελήφθησαν οι σχετικές εγκρίσεις κατά την κατά νόμον προβλεπόμενη διαδικασία. Τα ερευνητικά αποτελέσματα των δειγματοληπτικών διερευνήσεων πρόκειται να ενσωματωθούν στις κατ' ιδίαν θεματικές εκθέσεις του έργου που

αφορούν τα ως άνω τέσσερα πεδία ενδιαφέροντος.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει συνοπτικά τη διαδικασία των δειγματοληπτικών διερευνήσεων προς ανάγνωση και επεξεργασία των πρωτογενών δεδομένων, καθώς και αρχικά ερευνητικά πορίσματα, συνοδεύεται δε στο Παράρτημα από τα Εργαλεία των διερευνήσεων, τα οποία και αποτελούν *παραδοτέο του συγκεκριμένου Πακέτου Εργασίας*. Δηλαδή η παρούσα έκθεση αποτελεί πρόσθετο συνοδευτικό κείμενο «ανάγνωσης» των δεδομένων των εμπειρικών ερευνών του έργου, τα οποία και συνιστούν το παραδοτέο (deliverable - data sets) του Πακέτου Εργασίας 5 (WP5) του έργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**1.1 Η ερευνητική διαδικασία**

Παρά τον κυρίαρχο προσανατολισμό του έργου προς την κατεύθυνση της διενέργειας βασικών ερευνών πεδίου, συνδυάζεται, επίσης, ο εφαρμοσμένος χαρακτήρας της αξιολόγησης και αποτίμησης των συναφών στρατηγικών όρων άσκησης πολιτικής, όπως και των προτάσεων αναθεώρησης ή χάραξης νέων μέτρων και ειδικότερων και γενικότερων δράσεων άσκησης συναφών πολιτικών για το φύλο. Στο πλαίσιο αυτό παρέχεται ευρεία δυνατότητα χρήσης των εμπειρικών αποτελεσμάτων του έργου καθώς:

α) Η θεωρητική πραγμάτευση του θέματος καλύπτει τις θεωρητικές ανάγκες δόμησης ενός εργαλείου ικανού να ερμηνεύσει τα υπό συζήτηση φαινόμενα, τις στάσεις και πρακτικές.

β) Η εμπειρική διερεύνηση με τη βοήθεια και των θεωρητικών ερμηνευτικών εργαλείων αποκωδικοποιεί τις συναφείς με το αντικείμενο του έργου στάσεις, αντιλήψεις και πρακτικές του κοινωνικού σώματος στα τέσσερα βασικά και διακριτά τμήματα ερευνητικού ενδιαφέροντος (της *αμειβόμενης εργασίας των γυναικών*, της *μη αμειβόμενης εργασίας* (φροντίδα και οικιακή εργασία), της *ενδοοικογενειακής βίας* και της συναφούς παρουσίας και παρρησίας των γυναικών πολιτικών).

γ) Η παρουσίαση των ερευνητικών δεδομένων για ζητήματα που εμπλέκονται άμεσα με την έμφυλη (αν)ισότητα εν μέσω πολλαπλών και επάλληλων κρίσεων αποτελεί 1) ένα τεκμήριο όσον αφορά τον τρόπο ερμηνείας τους, 2) ένα εφόδιο για άλλες ερμηνείες και πορίσματα, 3) ένα σημαντικό ερέθισμα για περαιτέρω αναζητήσεις.

δ) Τέλος, οι εκτιμήσεις και τα συμπεράσματα συνθέτουν μια πρόταση συνολικής ανάγνωσης όλου του υλικού που συγκεντρώθηκε και ένα σημείο επανεκτίμησης προηγούμενων πρακτικών, πολιτικών και επιλογών.

Η ερευνητική διαδικασία συμπεριέλαβε τις ακόλουθες «φάσεις» - επιμέρους δραστηριότητες:

ΦΑΣΗ Ι: Εννοιολογικός προσδιορισμός μεταβλητών

Στη φάση αυτή διενεργήθηκε η θεωρητική πραγμάτευση μέσα από βιβλιογραφικές πηγές και προγενέστερη ερευνητική εμπειρική τεκμηρίωση των ερευνητέων θεμάτων. Για το σκοπό αυτόν διενεργήθηκε εκτενής βιβλιογραφική επισκόπηση, με τα κείμενα και τις πηγές που

εξετάστηκαν να παρατίθενται στη βιβλιογραφία της παρούσας έκθεσης. Στόχος των επιμέρους δραστηριοτήτων ήταν η θεωρητική τεκμηρίωση των υποθέσεων εργασίας και η αναζήτηση του εννοιολογικού προσδιορισμού των μεταβλητών προς σύνταξη των βασικών εργαλείων της έρευνας –ερωτηματολογίων– (αλλά και οδηγών συνέντευξης των λοιπών πακέτων εργασίας του έργου ώστε το αντικείμενό του να υπηρετείται με τρόπο συνεκτικό). Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης εκτελέστηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Βιβλιογραφική επισκόπηση
2. Διατύπωση θεωρητικών υποθέσεων, ορισμών και υποθέσεων εργασίας
3. Εννοιολογικός προσδιορισμός μεταβλητών και σύνταξη ερωτηματολογίων

ΦΑΣΗ II: Διεξαγωγή εμπειρικών ερευνών

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης - δραστηριότητας διενεργήθηκαν οι έρευνες πεδίου και πραγματοποιήθηκε η συλλογή των πληροφοριών στη βάση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

1. Δειγματοληψία και επιλογή των «μονάδων» της έρευνας
2. Εκπαίδευση συνεντευκτών/-τριών
3. Διεξαγωγή των εμπειρικών ερευνών
4. Έλεγχος δεδομένων
5. Αρχική επεξεργασία συλλεγέντος υλικού

ΦΑΣΗ III: Διατύπωση αποτελεσμάτων

Η συγγραφή της παρούσας έκθεσης δεδομένων και συμπερασμάτων των εμπειρικών ερευνών.

1.2 Η φυσιογνωμία των εμπειρικών ερευνών

Οι δειγματοληπτικές διερευνήσεις του έργου ανήκουν στην κατηγορία των διερευνητικών ερευνών πεδίου, ενώ παράλληλα υπηρετούν μέσω πραγματολογικών ερωτημάτων (factual questions) και συγκεκριμένους «καταγραφικούς» σκοπούς (ενδεικτικά στην περίπτωση της ενδοοικογενειακής βίας). Ο πυρήνας των διερευνήσεων αφορά στάσεις, αντιλήψεις και πρακτικές του πληθυσμού των γυναικών εν μέσω των πολλαπλών και επάλληλων κρίσεων της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας από το 2008 κι εντεύθεν. Το χρονικό αυτό ανάπτυγμα των διερευνήσεων υπαγόρευσε και σημαντική ενεργοποίηση της μνήμης των συμμετεχουσών στην έρευνα γυναικών, καθώς την έρευνα ενδιέφεραν και οι επιπτώσεις της

οικονομικής κρίσης κατά την περίοδο των μνημονίων και στα τέσσερα πεδία ενδιαφέροντος. Δηλαδή ο χρόνος της διερεύνησης εκτεινόταν και στη διαχρονία και δεν επικεντρωνόταν μόνο στη συγχρονία. Αυτό αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες ερευνητικές προκλήσεις του έργου.

Η απαραίτητη εξωτερική και εσωτερική εγκυρότητα (external & internal validity) του όλου εγχειρήματος διασφαλίσθηκε αφενός, και από την τεχνική άποψη, με τη δειγματοληψία που διενεργήθηκε με τρόπο μεθοδολογικά συνεπή προς τα προαπαιτούμενα του έργου (αναλυτικά κατωτέρω) και αφετέρου, και ουσιαστικά, με τη διατύπωση των προς εμπειρική τεκμηρίωση καίριων ερωτημάτων της έρευνας (μέσα από τις τεχνικές του ερωτηματολογίου και της συνέντευξης) σε άμεση λογική συνάρτηση με την εννοιολογική συγκρότηση των μεταβλητών και των κρίσιμων μεγεθών επηρεασμού της υπό διερεύνηση πραγματικότητας, σύμφωνα με τα πορίσματα των δραστηριοτήτων της πρώτης φάσης της ερευνητικής διαδικασίας (βιβλιογραφική επισκόπηση, εννοιολογική συγκρότηση μεταβλητών και συνεπής διάρθρωση των εργαλείων της έρευνας).

Τα πορίσματα της έρευνας εδράζονται στον έλεγχο, στην ανάλυση και στην επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων που προέρχονται από τη δειγματοληπτική επιτόπια στοιχειοληψία στη βάση συγκεκριμένων δόκιμων τεχνικών, μέσων και μεθόδων.

Στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι οι δύο δειγματοληπτικές έρευνες υλοποιήθηκαν με διαφορετικό τρόπο (αναλυτικά κατωτέρω) αλλά με ένα σχεδόν ταυτόσημο εργαλείο (ερωτηματολόγιο, βλ. Παράρτημα - Εργαλεία). Στη δειγματοληπτική έρευνα διά ζώσης αξιοποιήθηκε το ίδιο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στη δειγματοληπτική έρευνα μέσω τηλεφώνου ή/και διαδικτυακά, εμπλουτισμένο με ανοικτές ερωτήσεις. Η επιλογή αυτή υπαγορεύτηκε από τη σκοπιμότητα της διενέργειας δειγματοληπτικής έρευνας διά ζώσης για τον έλεγχο και την ενίσχυση της αξιοπιστίας της τηλεφωνικής/διαδικτυακής έρευνας.

1.3 Ο πληθυσμός των ερευνών

Όπως προαναφέρθηκε, η δειγματοληπτική έρευνα στο πλαίσιο του έργου φιλοδοξεί να διερευνήσει τις επιπτώσεις των σύγχρονων πολλαπλών κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής και ενεργειακής) στις γυναίκες σε τέσσερις διαφορετικές ενότητες: την ενότητα της απασχόλησης, την ενότητα της φροντίδας, την ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και την ενότητα της ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική. Ως εκ τούτου, τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν γυναίκες «παραγωγικής ηλικίας», οι οποίες λόγω και του χρονικού αναπτύγματος της διερεύνησης θα έπρεπε να είχαν κάποια εργασιακή εμπειρία

από το 2008 κι εντεύθεν. Αυτή ήταν και η δέσμευση της ομάδας έργου ήδη από το εγκεκριμένο ΤΔΕ. Έτσι, ως προς την παράμετρο της ηλικίας, την έρευνα ενδιέφεραν γυναίκες ηλικίας 35-65 ετών.

Η έρευνα, επίσης, περιορίστηκε σε γυναίκες Ελληνίδες διότι κρίθηκε αναγκαίο να επιτευχθεί ένας σημαντικός αριθμός (όγκος) απαντήσεων όχι μόνο ανά ηλικιακή κατηγορία αλλά και ανά περιφέρεια της χώρας, καθώς η έρευνα ήταν πανελλαδικής εμβέλειας. Επιπρόσθετα, η επέκταση της δειγματοληψίας σε πληθυσμό γυναικών και λοιπών εθνικοτήτων έθετε πολύπλοκα ζητήματα κατά την κατασκευή αλλά και τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων τηλεφωνικά. Άλλωστε στο έργο συμπεριλαμβάνονται και οι πληθυσμοί γυναικών μεταναστριών και γυναικών με αναπηρία στις ποιοτικές έρευνες –μελέτες περίπτωσης– του έργου.

1.4 Η παράμετρος του χρόνου

Οι δειγματοληπτικές διερευνήσεις του έργου διακρίνονται από μια πρωτοτυπία σε σχέση με την παράμετρο του χρόνου, καθώς συμπεριλαμβάνεται η τυπική διάσταση του χρόνου υλοποίησης των ερευνών και ταυτόχρονα η ουσιαστική διάσταση του χρόνου των διερευνήσεων. Αυτή η δεύτερη διάσταση εμπεριέχει μια κατάτμηση του χρόνου των απαντήσεων των ερωτώμενων γυναικών στον πραγματικό χρόνο (real time) –τη συγχρονία– κατά την υλοποίηση του πεδίου των ερευνών, τον χρόνο της πανδημικής κρίσης και τον χρόνο των πρώτων ετών της οικονομικής κρίσης – την εποχή των μνημονίων.

Το πρωτότυπο και καινοτόμο αυτό χαρακτηριστικό των δειγματοληπτικών διερευνήσεων του έργου, ενώ προβλημάτιζε την ερευνητική ομάδα ως προς τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων τηλεφωνικά, δεν φαίνεται να επηρέασε το αποτέλεσμα, καθώς ο χρόνος της τηλεφωνικής έρευνας ήταν επαρκής για την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων και επισημάνσεων από τους/τις ερευνητές/-τριες αλλά και των απαντήσεων από τις ερωτώμενες, μια και η μνήμη συχνά δεν ανακαλείται αυτόματα.

1.5 Η δειγματοληψία και η υλοποίηση του πεδίου

Για την εξαγωγή ασφαλών και στατιστικά σημαντικών συμπερασμάτων, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε, αφενός, στη δειγματοληπτική διαδικασία και, αφετέρου, στο ερευνητικό εργαλείο/ερωτηματολόγιο, προκειμένου να αποτελέσει ουσιαστική πηγή συγκέντρωσης των εμπειρικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο του έργου ανατέθηκε στο SurveysHub (βλ. Παράρτημα Ι) του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), με επιστημονικά υπεύθυνο τον Διευθυντή Ερευνών Απόστολο Λιναρδή, η υλοποίηση της συλλογής των δεδομένων για δύο δειγματοληπτικές έρευνες. Πλην του επιστημονικά υπευθύνου, στην ομάδα του SurveysHub ανήκουν οι: Κληρονόμος Νικόλαος (διαχειριστής δεδομένων / επόπτης), Νησιώτης Κωνσταντίνος-Συμεών (δειγματολήπτης / επόπτης) και Παπαγιαννόπουλος Κωνσταντίνος (πληροφορικός - τεχνικός / επόπτης). Επιπρόσθετα, το πεδίο υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή των κάτωθι: Στη δειγματοληπτική έρευνα διά τηλεφώνου συμμετείχαν οι: Αδαμίδα Αθανασία, Κασίμη Αικατερίνη, Λάμτζια Ελισσάβετ (προπτυχιακή φοιτήτρια του Παντείου Παν/μίου κατά την υλοποίηση της πρακτικής της άσκησης στο ΕΚΚΕ), Παπαδογιαννάκη Βασιλεία, Παπαργυρίου Άννα, Υδραίου Ελένη. Στην ποσοτική έρευνα διά ζώσης συμμετείχαν οι: Γκίκα Μαρία-Ζαΐρα, Δραμπατζάνου Αμαλία, Κατραμάδου Δήμητρα, Καψάλη Γεωργία, Κουκούλα Παρασκευή, Μπάκο Αμβροσία, Μπούτση Χριστίνα-Άννα, Παπαφραγκίσκου Τατιανή, Τσιμάρας Όμηρος, Φιλίππου Άννα. Στη δειγματοληπτική έρευνα διά ζώσης διενήργησαν συνεντεύξεις επίσης από την ερευνητική ομάδα του ΕΚΚΕ οι Βαρουξή Χριστίνα, Τσίγκανου Ιωάννα και η προπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ κατά την υλοποίηση της πρακτικής της άσκησης στο ΕΚΚΕ, Μάλφα Αθανασία.

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, ο πληθυσμός των δύο δειγματοληπτικών ερευνών αφορούσε Ελληνίδες πολίτες, ηλικίας 35 έως 65 ετών. Οι στόχοι που τέθηκαν από τις υπεύθυνες του έργου όσον αφορά τη συλλογή των δεδομένων ήταν οι εξής: α) για την πρώτη έρευνα, η συλλογή ενός δείγματος 1.200 γυναικών (αρκετά υψηλότερο από το αναγραφόμενο στο ΤΔΕ για λόγους ενίσχυσης της αξιοπιστίας της έρευνας), το οποίο επρόκειτο να συγκεντρωθεί κυρίως μέσω ηλεκτρονικά υποβοηθούμενων τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer-Assisted Telephone Interviewing, CATI), και μέσω διαδικτυακής έρευνας (Computer-Assisted Web Interviewing, CAWI) για τις νεότερες ηλικίες (ηλικιακή ομάδα 35-45 στην παρούσα έρευνα), εφόσον αυτές δεν μπορούν να εντοπιστούν τηλεφωνικά, και β) για τη δεύτερη έρευνα, η συλλογή ενός δείγματος 250 γυναικών (επίσης αρκετά υψηλότερο από το αναγραφόμενο στο ΤΔΕ για τους ίδιους ως άνω λόγους) το οποίο επρόκειτο να συγκεντρωθεί με ηλεκτρονικά υποβοηθούμενες συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο (Computer-Assisted Personal Interviewing, CAPI).

Το SurveysHub δημιούργησε τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια των ερευνών και παραμετροποίησε τα συστήματα CAPI, CATI και CAWI που διαθέτει για την υποστήριξη των εν λόγω ερευνών. Ως δειγματοληπτικό πλαίσιο για τη διαδικτυακή έρευνα χρησιμοποιήθηκε το web panel του SurveysHub, ενώ ως δειγματοληπτικό πλαίσιο για την

τηλεφωνική έρευνα χρησιμοποιήθηκε πανελλαδικός τηλεφωνικός κατάλογος σταθερών τηλεφώνων καθώς και πλαίσιο RDD (Random Digit Dialing - κλήση τυχαίων ψηφίων) για σταθερά τηλέφωνα. Για το δείγμα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο και παρότι δείγμα ευκολίας, επιδιώχθηκε ισορροπία (κατά προσέγγιση ισομεγέθη) των ηλικιακών ομάδων.

Η δειγματοληψία που εφαρμόστηκε στην τηλεφωνική έρευνα ήταν δειγματοληψία ποσοτώσεων (quota sampling), με ποσοτώσεις βασισμένες στην από κοινού κατανομή των 13 γεωγραφικών περιφερειών (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνιες Νήσοι, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Αττική, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη - NUTS 2) και των τριών ηλικιακών ομάδων (35-45, 46-55 και 56-65), ενώ για την έρευνα πρόσωπο με πρόσωπο εφαρμόστηκε δειγματοληψία ευκολίας σε γυναίκες που διαμένουν κυρίως στην Περιφέρεια Αττικής. Η πληθυσμιακή από κοινού κατανομή των γυναικών στην Ελλάδα βάσει των 13 περιφερειών και των 3 ηλικιακών ομάδων όπως αυτές προσδιορίστηκαν από την ερευνητική ομάδα παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα 1.

Κατ' αντιστοιχία, η ποσοστιαία κατανομή βάσει του Πίνακα 1 είναι όπως στον Πίνακα 2. Κατά τη συλλογή προσεγγίστηκε η κατανομή του Πίνακα 2 βάσει της δειγματοληψίας ποσοτώσεων.

Πίνακας 1. Κατανομή του μόνιμου πληθυσμού των γυναικών

	Μόνιμος Πληθυσμός			
	35-45	46-55	56-65	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	46.222	40.078	36.608	122.908
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	157.805	130.408	112.651	400.864
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	22.225	19.697	15.468	57.390
ΗΠΕΙΡΟΣ	24.589	21.296	21.630	67.515
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	56.729	48.536	44.634	149.899
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	42.006	35.891	32.647	110.544
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	16.883	14.550	12.799	44.232
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	51.812	44.324	39.246	135.382
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	44.490	38.639	34.685	117.814
ΑΤΤΙΚΗ	343.909	285.630	242.571	872.110
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.945	12.180	12.245	39.370
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	26.708	19.671	17.982	64.361
ΚΡΗΤΗ	52.226	39.367	33.477	125.070
ΣΥΝΟΛΟ	900.549	750.267	656.643	2.307.459

Πηγή: Eurostat Census Hub - Απογραφή 2011 (<https://ec.europa.eu/CensusHub2>)

Πίνακας 2. Πληθυσμιακές ποσοστώσεις της κατανομής των γυναικών

	35-45	46-55	56-65	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	2,00	1,74	1,59	5,33
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6,84	5,65	4,88	17,37
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,96	0,85	0,67	2,49
ΗΠΕΙΡΟΣ	1,07	0,92	0,94	2,93
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	2,46	2,10	1,93	6,50
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1,82	1,56	1,41	4,79
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0,73	0,63	0,55	1,92
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2,25	1,92	1,70	5,87
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1,93	1,67	1,50	5,11
ΑΤΤΙΚΗ	14,90	12,38	10,51	37,80
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,65	0,53	0,53	1,71
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,16	0,85	0,78	2,79
ΚΡΗΤΗ	2,26	1,71	1,45	5,42
ΣΥΝΟΛΟ	39,03	32,51	28,46	100,00

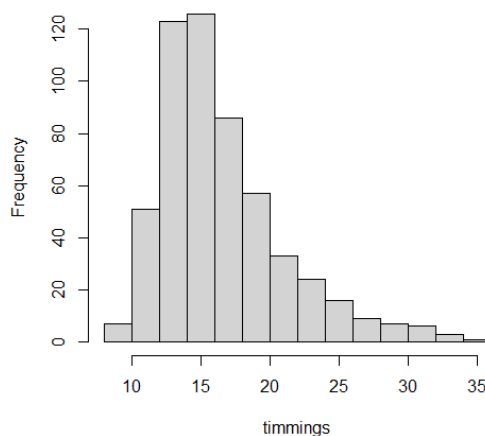
Πηγή: Eurostat Census Hub - Απογραφή 2011 (<https://ec.europa.eu/CensusHub2>)

Συνολικά, η συλλογή των στοιχείων έλαβε χώρα κατά την περίοδο 07/03/2024 έως και 31/05/2024. Το διαδικτυακό, αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε κατά την περίοδο 11/04/2024 - 29/04/2024, ενώ οι συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο έλαβαν χώρα από τις 07/03/2024 έως και τις 31/05/2024. Το δείγμα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο συλλέχθηκε κατά το σύνολο της περιόδου συλλογής (CAPI - ογδόντα πέντε ημέρες), με τις τηλεφωνικές να υλοποιούνται σε είκοσι δύο ημέρες (CATI), ενώ οι διαδικτυακές σε δεκατρείς (CAWI). Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, το τελικό σύνολο δεδομένων των τηλεφωνικών και διαδικτυακών ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων ανήλθε στις 1.212 περιπτώσεις. Αυτές αφορούν 922 τηλεφωνικές συνεντεύξεις και 290 διαδικτυακά αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια. Τα διαδικτυακά ερωτηματολόγια χρησιμοποιήθηκαν ώστε να προσεγγιστούν κυρίως οι μικρότερες ηλικιακές κατηγορίες, οι οποίες δεν προσεγγίζονται εύκολα πλέον μέσω παραδοσιακών μέσων επικοινωνίας. Τα ερωτηματολόγια των συνεντεύξεων πρόσωπο με πρόσωπο αθροίζουν στα 260. Οι σχετικές ημερολογιακοί περίοδοι των επιμέρους συλλογών καταγράφονται στον Πίνακα 3. Κατά το διάστημα συλλογής δεδομένων ελέγχονταν καθημερινά οι ποσοστώσεις του δείγματος, η απόδοση των συνεντευκτριών και των συνεντευκτών και τουλάχιστον δύο επόπτες ήταν παρόντες κατά τη διάρκεια των τηλεφωνικών συνεντεύξεων.

Πίνακας 3. Ημερολογιακές περιόδους συλλογής δεδομένων και μέγεθος δείγματος

Μέθοδος	Περίοδος Συλλογής			
				Δείγμα ανά
	Έναρξη	Λήξη	Δείγμα	έρευνα
CATI	19/03/2024	24/04/2024	922	1212
CAWI	11/04/2024	24/04/2024	290	
CAPI	07/03/2024	31/05/2024	260	260

Ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των τηλεφωνικών συνεντεύξεων ανήλθε στα 17,57 λεπτά. Το 25% των συνεντεύξεων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 19 λεπτά, το 50% των ερωτηματολογίων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 16 λεπτά, ενώ το 75% των ερωτηματολογίων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 14 λεπτά (ενδοτεταρτημοριακό εύρος 5 λεπτά). Ο χρόνος υλοποίησης του τηλεφωνικού ερωτηματολογίου κατανέμεται μονοκόρυφα και θετικά ασύμμετρα μεταξύ 9 και 36 λεπτών, όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 1. Η αντίστοιχη μέση διάρκεια συνεντεύξεων πρόσωπο με πρόσωπο ήταν κατά μέσο όρο μία ώρα.

**Γράφημα 1. Κατανομή χρόνου ολοκλήρωσης τηλεφωνικών συνεντεύξεων**

Όσον αφορά την τηλεφωνική διαδικασία, επιχειρήθηκαν συνολικά 25.857 τηλεφωνικές κλήσεις, σε 17.251 μοναδικούς τηλεφωνικούς αριθμούς. Εκτιμάται ένα αδρό ποσοστό απόκρισης της τάξης του 9,2%. Διορθώνοντας την αβεβαιότητα της μη-απόκρισης σε έναν εύλογο αριθμό επαναλήψεων κλήσης των τηλεφωνικών αριθμών, το ποσοστό απόκρισης ανέρχεται στα επίπεδα του 15,9%. Τέλος, υπολογίστηκε μεταβλητή στάθμισης, ώστε οι ποσοστώσεις του δείγματος για την από κοινού κατανομή της περιφέρειας και της ηλικιακής ομάδας να ταυτίζονται με τις ποσοστώσεις από τα επίσημα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού του 2011. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, το τελικό σύνολο δεδομένων

των τηλεφωνικών και διαδικτυακών ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων ανήλθε στις 1.212 περιπτώσεις (το σχεδιασθέν δείγμα αφορούσε 1.200 περιπτώσεις). Αυτές αφορούν 922 τηλεφωνικές συνεντεύξεις και 290 διαδικτυακά αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια. Τα διαδικτυακά ερωτηματολόγια χρησιμοποιήθηκαν ώστε να προσεγγιστούν κυρίως οι μικρότερες ηλικιακές κατηγορίες, οι οποίες δεν προσεγγίζονται εύκολα πλέον μέσω παραδοσιακών μέσων επικοινωνίας. Τα διά ζώσης ερωτηματολόγια αθροίζουν στα 260 (το σχεδιασθέν δείγμα αφορούσε 250 περιπτώσεις).

Τέλος, και αναφορικά με τα παραδοτέα, για την πρώτη έρευνα υπολογίστηκε μεταβλητή στάθμισης, ώστε οι ποσοστώσεις του δείγματος για την από κοινού κατανομή της περιφέρειας και της ηλικιακής ομάδας να ταυτίζονται με τις ποσοστώσεις του Πίνακα 2 (ανωτέρω). Για την εν λόγω έρευνα προτείνεται η χρήση της μεταβλητής στάθμισης στις αναλύσεις (μεταβλητή weight). Ως παραδοτέα της διαδικασίας –πλην της μεθοδολογικής αναφοράς– παραδόθηκαν δύο SPSS αρχεία και δύο αρχεία EXCEL: 1) Το CATI_CAWI_1212.sav με 1212 περιπτώσεις και 171 μεταβλητές, καθώς και 2) το CAPI_260.sav με 260 περιπτώσεις και 243 μεταβλητές.

Στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι για την ανάλυση των δεδομένων διενεργήθηκαν μονομεταβλητές και διμεταβλητές στατιστικές αναλύσεις. Στο παρόν κείμενο παρουσιάζονται μόνο τα στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα σε επίπεδο στατιστικής σημασίας $p < 0,05$. Για τις στατιστικές αναλύσεις χρησιμοποιήθηκε το IBM Statistics SPSS V.29.

1.6 Η επιλογή και η εκπαίδευση των συνεντευκτών/-τριών

Στην τηλεφωνική έρευνα απασχολήθηκαν έξι συνεντεύκτριες (πέντε, πλήρους απασχόλησης συνεντεύκτριες εκ του μητρώου συνεντευκτών του SurveysHub και –επικουρικά– μία προπτυχιακή φοιτήτρια πρακτικής άσκησης). Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε με συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο απασχολήθηκαν δώδεκα συνεντεύκτριες κι ένας συνεντευκτής (εννέα υποψήφιες μεταπτυχιακές φοιτήτριες, ένας υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής, μία προπτυχιακή φοιτήτρια πρακτικής άσκησης και δύο ερευνήτριες του ΕΚΚΕ). Οι έξι συνεντεύκτριες που απασχολήθηκαν στην τηλεφωνική έρευνα εργάστηκαν στο τηλεφωνικό κέντρο του SurveysHub, ενώ στις δεκατρείς συνεντεύκτριες που απασχολήθηκαν στην έρευνα πρόσωπο με πρόσωπο δόθηκαν tablets με εγκατεστημένο σύστημα CAPI.

Στις τηλεφωνικές συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκε διά ζώσης εκπαίδευση που περιελάμβανε θεωρητικό μέρος και πρακτική εφαρμογή. Στο θεωρητικό μέρος οι

συνεντεύκτριες ενημερώθηκαν για τους σκοπούς της έρευνας, παρακολούθησαν αναλυτική παρουσίαση του ερωτηματολογίου επικεντρωμένη στις ιδιαιτερότητες του ή/και σημεία που έχρηζαν ιδιαίτερης προσοχής σε κάθε ενότητα, καθώς και βήμα βήμα παρουσίαση των οδηγιών χρήσης των εφαρμογών του συστήματος CATI. Στην πρακτική εφαρμογή, χρησιμοποιήθηκαν οι επιτραπέζιοι υπολογιστές του SurveysHub για την εξοικείωση με τη χρήση των εφαρμογών και τη διεξαγωγή πιλοτικών συνεντεύξεων. Όπως προαναφέρθηκε, κατά το διάστημα συλλογής δεδομένων ελέγχονταν καθημερινά οι ποσοτώσεις του δείγματος και η απόδοση των συνεντευκτριών από τους δύο επόπτες οι οποίοι ήταν παρόντες καθόλη τη διάρκεια των τηλεφωνικών συνεντεύξεων.

Για τις συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση τόσο διά ζώσης όσο και διαδικτυακά με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Zoom, η οποία περιελάμβανε θεωρητικό μέρος και πρακτική εφαρμογή. Στο θεωρητικό μέρος, οι συνεντευκτές/-τριες ενημερώθηκαν για τα βασικά ερωτήματα της έρευνας και το πλαίσιο των τριών χρονικών αναφορών που σηματοδοτούν τις διαδοχικές κρίσεις από το 2008 μέχρι σήμερα. Πραγματοποιήθηκε αναλυτική παρουσίαση του ερωτηματολογίου και αποσαφηνίστηκαν μεθοδολογικά στοιχεία και βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στην έρευνα, όπως η ενεργειακή κρίση, η περίοδος των πρώτων μνημονίων κ.λπ. Δόθηκε έμφαση στη σημασία της τήρησης του ημερολογίου των συνεντεύξεων και την καταγραφή παρατηρήσεων σχετικά με τη διεξαγωγή της συνέντευξης, την κατανόηση των ερωτήσεων από τις ερωτώμενες, πιθανές δυσκολίες και απορίες που ίσως τέθηκαν από τις αποκρινόμενες, όπως και πιθανές ερωτήσεις που αντιμετωπίστηκαν με αμηχανία ή δεν απαντήθηκαν. Σχετικές εκθέσεις συντάχθηκαν, οι οποίες ενσωματώθηκαν στο παρόν κείμενο. Στην πρακτική εφαρμογή, προμηθεύτηκαν τον εξοπλισμό για τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων, καθοδηγήθηκαν από την ομάδα του Surveys Hub στη διαχείριση του συστήματος CAPI και ενημερώθηκαν για πιθανά ζητήματα που ίσως προκύψουν στο πεδίο. Ακολούθησε επίδειξη του εξοπλισμού και εξάσκηση πάνω στο ερωτηματολόγιο μέσω tablet. Αρχικός στόχος ήταν να διεξαχθούν 22 ολοκληρωμένες συνεντεύξεις ανά συνεντευκτή/-τρια με τουλάχιστον επτά ανά ηλικιακή κατηγορία από τις τρεις (35-45, 46-55, 56-65). Δόθηκε, επίσης, η οδηγία να τηρηθεί μία αναλογία που στο σύνολο να δίνει 60% των συνεντεύξεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, και 40% σε λοιπές περιοχές.

Σε κάθε συνεντευκτή/-τρια χορηγήθηκε βεβαίωση για την προτροπή των ερωτωμένων να συμμετάσχουν στην έρευνα ενημερώνοντάς τες για τους συνεργαζόμενους φορείς και τον φορέα χρηματοδότησης, την τήρηση της ανωνυμίας και της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών, τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων και τη χρήση των απαντήσεων αποκλειστικά

και μόνο για τους σκοπούς της έρευνας, ενώ για οποιαδήποτε πληροφορία, απορία ή διευκρίνιση ορίστηκε ως πρόσωπο επικοινωνίας ερευνητής της ομάδας έργου από το SurveysHub.

1.7 Τα εργαλεία - ερωτηματολόγια των ερευνών

Για την προσαρμογή ή/και διαμόρφωση των ερωτήσεων των ερευνητικών εργαλείων, το σύνολο της ερευνητικής ομάδας μελέτησε τη σχετική διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και συναφή ερωτηματολόγια προγενέστερων δειγματοληπτικών ερευνών. Οι βασικότερες έρευνες που συντέλεσαν σημαντικά στη διαμόρφωση των ερωτήσεων ανά ενότητα ήταν: α) στην ενότητα της απασχόλησης, το Ευρωβαρόμετρο flash για τις γυναίκες στην εποχή του COVID-19 (European Parliament, 2022), β) στην ενότητα της φροντίδας, έρευνα που διεξήχθη από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality, EIGE) για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 (EIGE, 2023), γ) στην ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας, έρευνα που διεξήχθη από το ΕΚΚΕ για την έμφυλη βία κατά των γυναικών και άλλες μορφές διαπροσωπικής βίας στην Ελλάδα (Παπαδόπουλος κ.ά., 2023) και δ) στην ενότητα της ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική, έρευνα που διεξήχθη από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) σχετικά με στάσεις, αντιλήψεις και πεποιθήσεις για θέματα συμμετοχής και εκπροσώπησης των γυναικών σε δομές λήψης πολιτικών αποφάσεων (Βουγιούκα & Παπαγιαννοπούλου, 2019).

Αρχικά διαμορφώθηκε το ερωτηματολόγιο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων και στη συνέχεια το ερωτηματολόγιο των συνεντεύξεων πρόσωπο με πρόσωπο ως εμπλουτισμένη εκδοχή του πρώτου με ορισμένες πρόσθετες ερωτήσεις, καθώς και περιορισμένο αριθμό ανοικτών διερευνητικών ερωτήσεων. Η δομή των δύο ερωτηματολογίων στην τελική τους εκδοχή (βλ. Παράρτημα II) διακρίνεται σε έξι βασικές ενότητες:

- Δημογραφικά και γενικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών στην έρευνα
- Γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων
- Η ενότητα της απασχόλησης
- Η ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας
- Η ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών
- Η ενότητα της ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική

Τα ερωτηματολόγια ήταν δομημένα και ελέγχθηκαν για την πληρότητα, τη σαφήνεια των ερωτήσεων και τη συνοχή τους. Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου με έναν μικρό αριθμό ερωτήσεων ανοικτού τύπου, πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις συμφωνίας/διαφωνίας (τύπου Likert) και ερωτήσεις

διχοτόμοι. Το ερωτηματολόγιο των συνεντεύξεων πρόσωπο με πρόσωπο ήταν διευρυμένο με κάποιες επιπλέον ανοικτές ερωτήσεις και κάποιες ερωτήσεις εμβάθυνσης. Τα ερευνητικά εργαλεία ελέγχθηκαν πιλοτικά, μέσω της χορήγησής τους σε άτομα μη-εμπλεκόμενα στην έρευνα, ώστε να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά τους και να βελτιωθεί η διατύπωση των ερωτήσεων. Κατά την πιλοτική έρευνα εντοπίστηκαν ορισμένα σφάλματα, τα οποία διορθώθηκαν. Τέλος, τα ερωτηματολόγια συνοδεύονταν από ένα εισαγωγικό κείμενο με σχετικές πληροφορίες για την έρευνα και τους σκοπούς της, τονίζοντας την τήρηση της ανωνυμίας και της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών, και τη χρήση τους αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του ΕΚΚΕ.

1.8 Λοιποί περιορισμοί της δειγματοληπτικής διερεύνησης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το έργο ενδιαφέρει η οπτική του φύλου με κεντρικό ερευνητέο ερώτημα τις επιπτώσεις των κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής και ενεργειακής) στη ζωή των γυναικών και μόνον. Βασική υποβόσκουσα θεωρητική υπόθεση των δειγματοληπτικών διερευνήσεων είναι το ότι οι γυναίκες πιθανόν να επηρεάστηκαν περισσότερο από τους άνδρες από τις εν λόγω κρίσεις, αυτόνομα και σωρευτικά. Όπως φαίνεται από τη βιβλιογραφία, οι γυναίκες φέρονται να έχουν πληγεί περισσότερο από τους άνδρες. Αυτή η πρόταση δεν αποτελεί δεδομένη προπαραδοχή αλλά ερευνητικό ζητούμενο, καθώς ενδέχεται να υπάρχουν κατηγορίες γυναικών που δεν επλήγησαν από όλες τις κρίσεις, ή έστω από κάποιες από αυτές το ίδιο ή με την ίδια ένταση. Λοιπές θεωρητικές υποθέσεις οι οποίες υποστηρίζονται από τα επιμέρους ερωτήματα και τα δεδομένα που προέκυψαν ανά πεδίο διερεύνησης θα ενσωματωθούν στις επιμέρους μελέτες περίπτωσης του έργου. Επίσης, καθώς υπάρχουν οι ποιοτικές επιμέρους έρευνες του έργου, κάποιες κοινωνικές ομάδες γυναικών δεν συμπεριελήφθησαν για τους λόγους που προαναφέρθηκαν και όχι για λόγους αποκλεισμού τους. Η επιλογή των τριών από τις τέσσερις κρίσεις (οικονομική, υγειονομική και ενεργειακή, και άρα όχι η μεταναστευτική/ανθρωπιστική κρίση) ακριβώς συναρτάται με το γεγονός ότι αυτές οι τρεις κρίσεις έχουν πλήξει τον γενικό πληθυσμό των γυναικών στη χώρα.

Ως εκ των παραπάνω, τα ερωτηματολόγια συντάχθηκαν με βάση το ερώτημα σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις εν μέσω κρίσεων διαδοχικών και επάλληλων σε τέσσερα πεδία διερεύνησης (απασχόληση, φροντίδα - οικιακή εργασία, ενδοοικογενειακή βία κατά των

γυναικών, ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική) και σε τρεις χρόνους (εποχή των μνημονίων, εποχή της πανδημίας, ενεργειακή κρίση - σήμερα).

Οι τρεις χρόνοι του έργου επέβαλαν τη διάρθρωση των ερωτηματολογίων με αρκετά «φίλτρα». Η τηλεφωνική φύση της μίας δειγματοληπτικής διερεύνησης επέβαλε κάποιες «εκπτώσεις», όπως ενδεικτικά τη μείωση των ανοικτών ερωτήσεων στο ελάχιστο. Επίσης, επέβαλε τη συρρίκνωση της δυνατότητας απάντησης «Άλλο», η οποία δεν τέθηκε με τον δέοντα τρόπο, δηλαδή ως «Άλλο» (ένας κωδικός), «Τι άλλο, ή Άλλο τι» (ανοικτή ερώτηση). Σε κάποια σημεία το «Άλλο» συμπύχθηκε ως «Άλλο (Συμπληρώστε)» ή εγκαταλείφθηκε η δυνατότητα της ανοικτής ερώτησης. Στη συνέχεια, αναφορικά με τις δυνατότητες απαντήσεων «Δεν γνωρίζω», «Δεν απαντώ», αυτές προστέθηκαν παντού, ακόμη και εαν δεν «ταίριαζαν» στις ερωτήσεις, ως είθισται λόγω της «ευαίσθητης φύσης» κάποιων ερωτήσεων, οι οποίες έπρεπε να έχουν δυνατότητα απαντήσεων υπεκφυγής.

Στη συνέχεια διαπιστώθηκαν περιορισμοί που εντοπίστηκαν στα CAPI: κατά τις αναφορές των ερευνητών/-τριών πεδίου δεν γινόταν κατανοητή η ανοικτή ερώτηση για την «ενεργειακή κρίση». Στην ενότητα για την ενδοοικογενειακή βία η ερώτηση για την άμεση θυματοποίηση δεν λειτούργησε. Στις περιπτώσεις, όμως, που η ερώτηση απαντήθηκε, οι ερωτώμενες είχαν μεγάλη διάθεση να μιλήσουν για την εμπειρία τους και σχολίαζαν εκτενώς. Αντιθέτως, λειτούργησαν πολύ τα στερεότυπα στις απαντήσεις, καθώς αρκετές ερωτώμενες παρείχαν αναμενόμενες απαντήσεις. Ως προς την ενότητα της απασχόλησης κατά την περίοδο των μνημονίων, δεν είχε συμπεριληφθεί στην ερώτηση για τις επιπτώσεις η κατηγορία «μείωση μισθών» και η κατηγορία «καθυστέρηση καταβολής μισθών στον ιδιωτικό τομέα», με αποτέλεσμα πολλές τέτοιες περιπτώσεις να μην καταγραφούν. Οι κατηγορίες, όμως, αυτές υπερέβαιναν τη συγκρότηση της μεταβλητής με βάση τις υποθέσεις της έρευνας. Στην ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας, διαπιστώθηκε ανάγκη παροχής διευκρινίσεων, καθώς αρκετές ερωτώμενες εμφανίζονταν να μην κατανοούν τον όρο «φροντίδα». Στην ενότητα για τις γυναίκες στην πολιτική, αρκετές ερωτώμενες δήλωσαν πως αισθάνονταν ότι καθοδηγούνται. Ωστόσο, αυτό τελούσε σε γνώση της ερευνητικής ομάδας, αλλά για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων με λοιπές έρευνες τέθηκαν ερωτήσεις με πανομοιότυπο τρόπο.

Διαπιστώθηκαν και περιορισμοί που εντοπίστηκαν στα CATI. Τα παραπάνω ισχύουν σε μεγάλο βαθμό και για τα CATI. Ομοίως, δεν γινόταν κατανοητός ο όρος «ενεργειακή κρίση». Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε περιορισμός στα φίλτρα για τις περιπτώσεις που οι αποκρινόμενες είχαν βγει στη σύνταξη ήδη από την περίοδο της πανδημίας, και περιορισμός στην απασχόληση για τις περιπτώσεις που οι ερωτώμενες είχαν δύο δουλειές. Υπήρξαν και

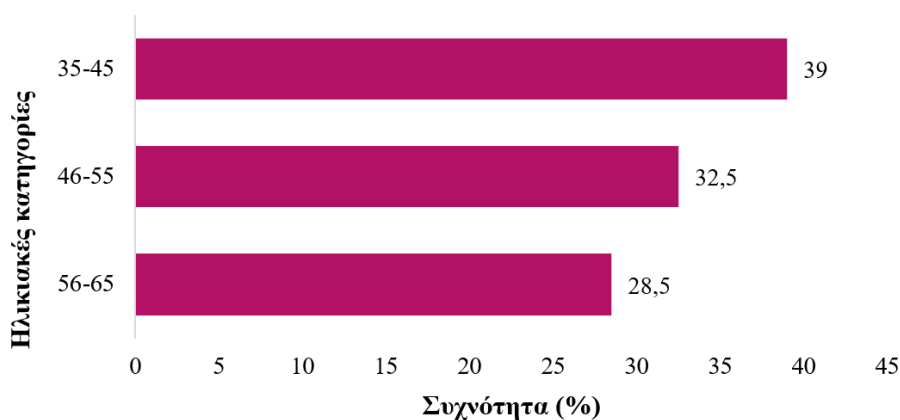
ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

περιπτώσεις που η αμηχανία των ερωτώμενων εκφράστηκε με την επιλογή της απάντησης «Δεν γνωρίζω».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**2.1 Αποτελέσματα της τηλεφωνικής έρευνας***2.1.1 Τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών*

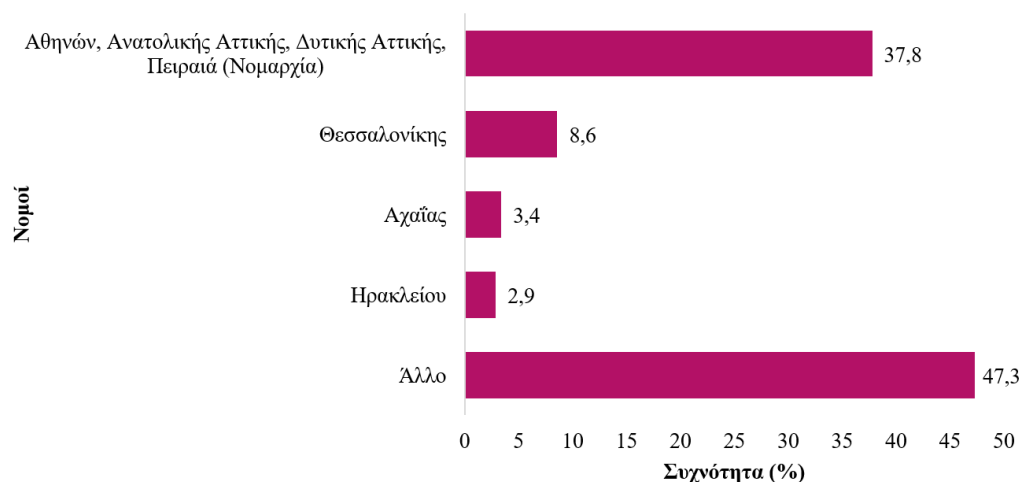
Στα Διαγράμματα 1-16 παρουσιάζονται τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών στις τηλεφωνικές συνεντεύξεις.

Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται η κατανομή συχνοτήτων της ηλικίας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η πλειονότητα των συμμετεχουσών είναι ηλικίας από 35 έως 45 ετών (39%). Σχεδόν το 70% των συμμετεχουσών είναι ηλικίας από 35 έως 55 ετών.



Διάγραμμα 1. Κατανομή συχνοτήτων ανά ηλικιακή κατηγορία

Ως προς τον νομό κατοικίας (Διάγραμμα 2), η πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών διαμένει στη Νομαρχία Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά (37,8%). Τα ποσοστά στους υπόλοιπους νομούς κυμαίνονται από 0,1% (Νομοί Γρεβενών και Θεσπρωτίας) έως 8,6% (Νομός Θεσσαλονίκης). Αντίστοιχα, σύμφωνα με την κατανομή συχνοτήτων ανά περιφέρεια διαμονής (Διάγραμμα 3), η πλειονότητα διαμένει στην Περιφέρεια Αττικής (37,8%).



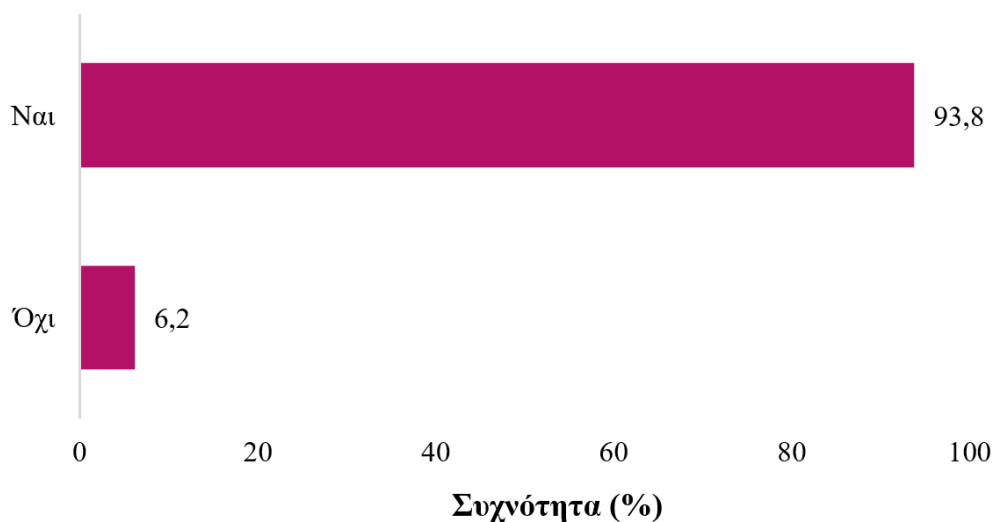
Διάγραμμα 2. Κατανομή συχνοτήτων ανά νομό κατοικίας



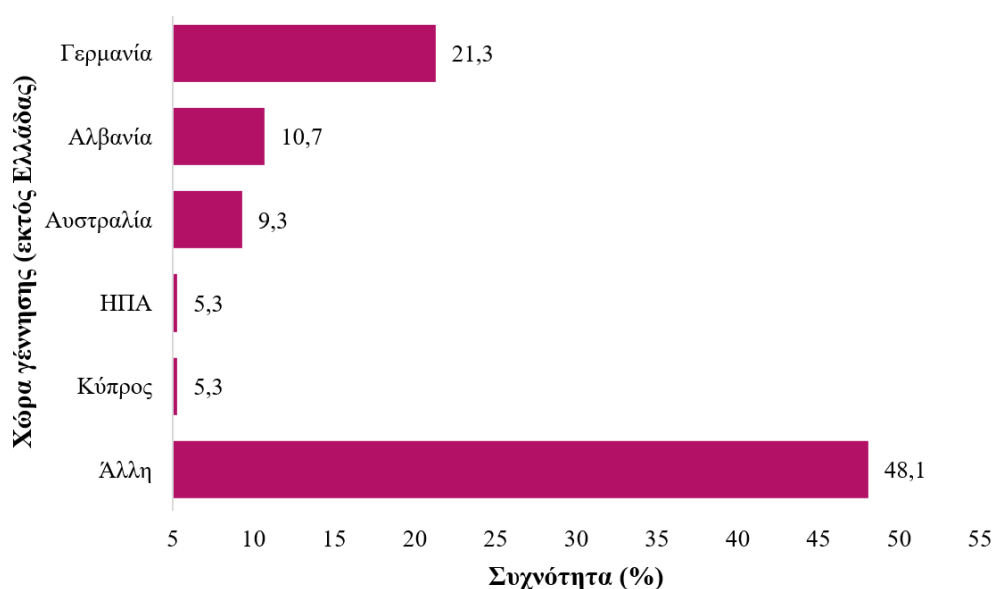
Διάγραμμα 3. Κατανομή συχνοτήτων ανά Περιφέρεια

Το 93,8% των συμμετεχουσών γεννήθηκε στην Ελλάδα (Διάγραμμα 4).¹ Από τις συμμετέχουσες που γεννήθηκαν εκτός Ελλάδας, δηλαδή το υπόλοιπο 6,2% (Διάγραμμα 5), οι περισσότερες περιπτώσεις δήλωσαν ότι γεννήθηκαν στη Γερμανία (21,3%), την Αλβανία (10,7%), την Αυστραλία (9,3%), τις ΗΠΑ (5,3%) και την Κύπρο (5,3%). Τα ποσοστά σε άλλες χώρες γέννησης κυμαίνονται από 2,6% (Αγγλία, Αίγυπτος, Αρμενία, Βραζιλία, Ελβετία, Ιταλία, Μολδαβία, Μπουρούντι, Νότια Αφρική, Ουκρανία, Ρουμανία, Σουηδία, Συρία, Τουρκία και Χιλή) έως 4% (Καζακστάν, Καναδάς και Ρωσία).

¹ Το μέγεθος των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο (0,4%).



Διάγραμμα 4. Κατανομή συχνοτήτων για το αν οι συμμετέχουσες γεννήθηκαν στην Ελλάδα



Διάγραμμα 5. Κατανομή συχνοτήτων ανά χώρα γέννησης εκτός Ελλάδας

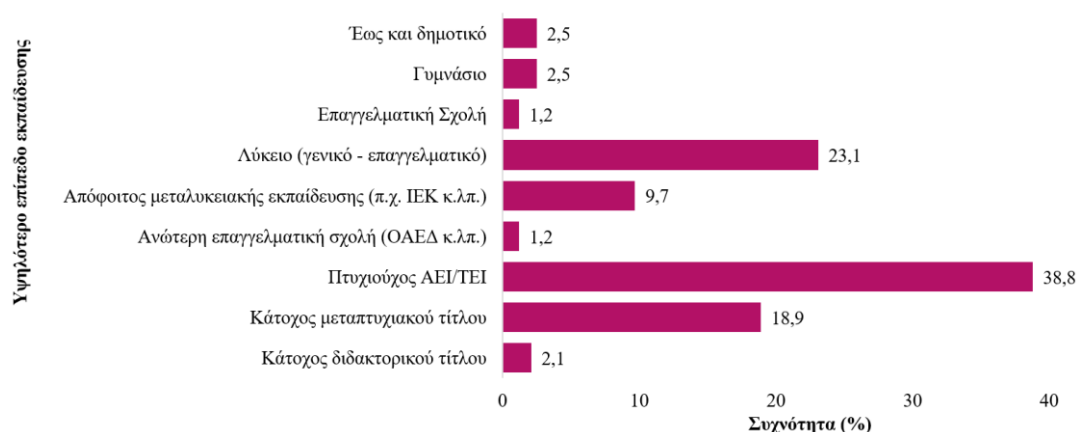
Ως προς τον τόπο διαμονής - κατοικίας τους (Διάγραμμα 6), η πλειονότητα διαμένει στην Αθήνα (35,8%), με αμέσως επόμενο σε συχνότητα τόπο διαμονής μεγάλο επαρχιακό αστικό κέντρο/πόλη (34,2%).²

² Το μέγεθος των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο (0,6%).



Διάγραμμα 6. Κατανομή συχνοτήτων ανά τόπο διαμονής - κατοικίας

Σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης (Διάγραμμα 7), η πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (38,8%) και απόφοιτοι Λυκείου (23,1%).³

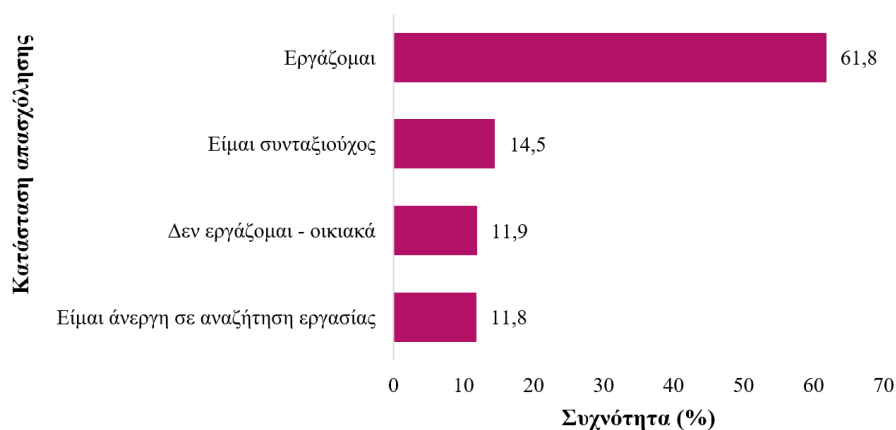


Διάγραμμα 7. Κατανομή συχνοτήτων ανά υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης

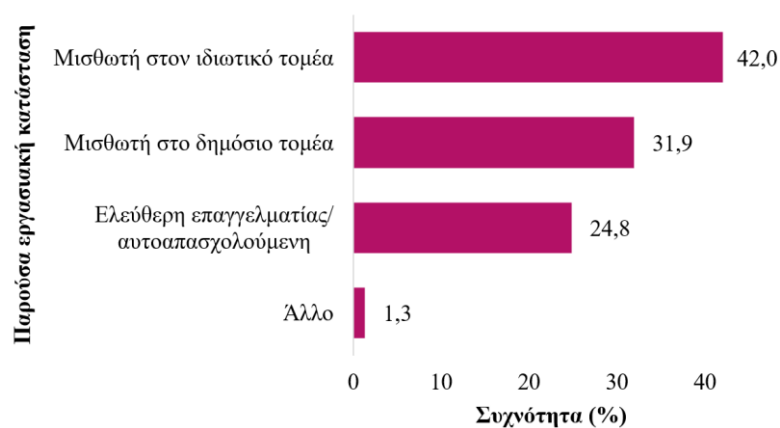
Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης (Διάγραμμα 8), η πλειονότητα των συμμετεχουσών δήλωσε ότι εργάζεται (61,8%).⁴ Από τις εργαζόμενες, το 42% των γυναικών εργάζονται ως μισθωτές στον ιδιωτικό τομέα (Διάγραμμα 9). Επιπλέον, οι εργαζόμενες στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι πλήρους απασχόλησης (85,5%) (Διάγραμμα 10) και εργάζονται διά ζώσης - με φυσική παρουσία (80,8%) (Διάγραμμα 11).

³ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο (0,2%).

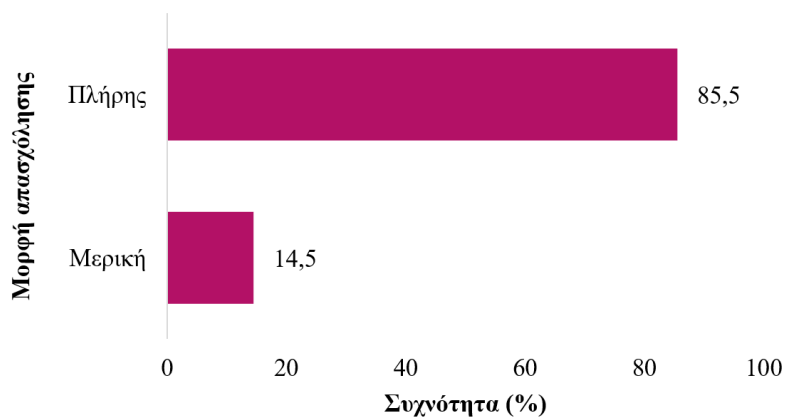
⁴ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο (0,6%).



Διάγραμμα 8. Κατανομή συχνοτήτων κατάστασης απασχόλησης



Διάγραμμα 9. Κατανομή συχνοτήτων ανά παρούσα εργασιακή κατάσταση

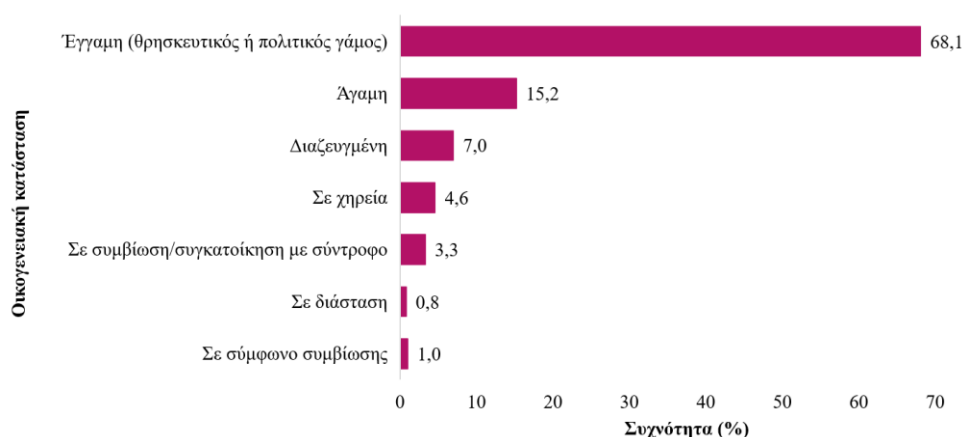


Διάγραμμα 10. Κατανομή συχνοτήτων ανά μορφή απασχόλησης

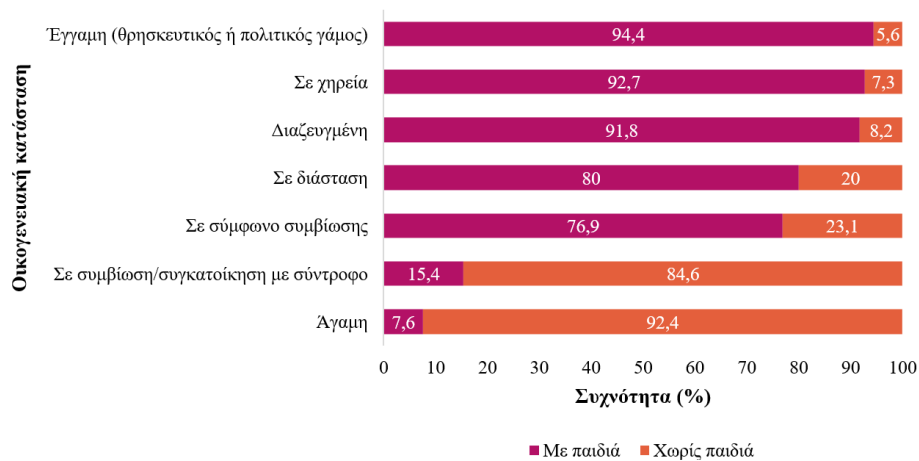


Διάγραμμα 11. Κατανομή συχνοτήτων ανά είδος απασχόλησης/εργασίας

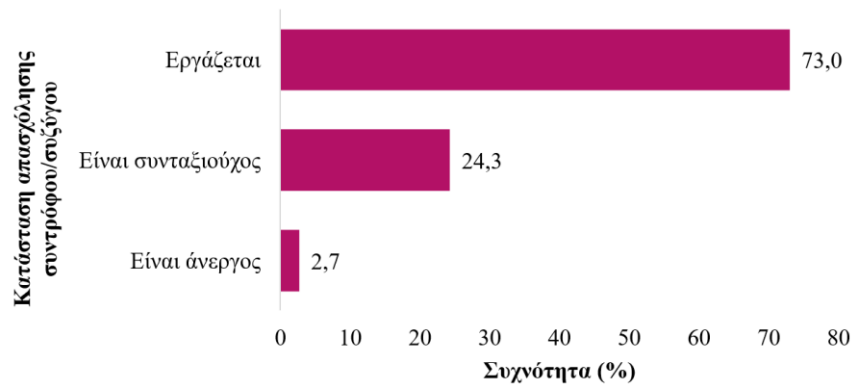
Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 12, η πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών είναι έγγαμη με θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο (68,1%). Το 78% των συμμετεχουσών έχουν παιδιά, ενώ το ποσοστό έγγαμων με παιδιά φτάνει το 94,4% (Διάγραμμα 13). Παράλληλα, εργάζεται το 73% των συντρόφων/συζύγων των έγγαμων, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση (Διάγραμμα 14).



Διάγραμμα 12. Κατανομή συχνοτήτων της οικογενειακής κατάστασης



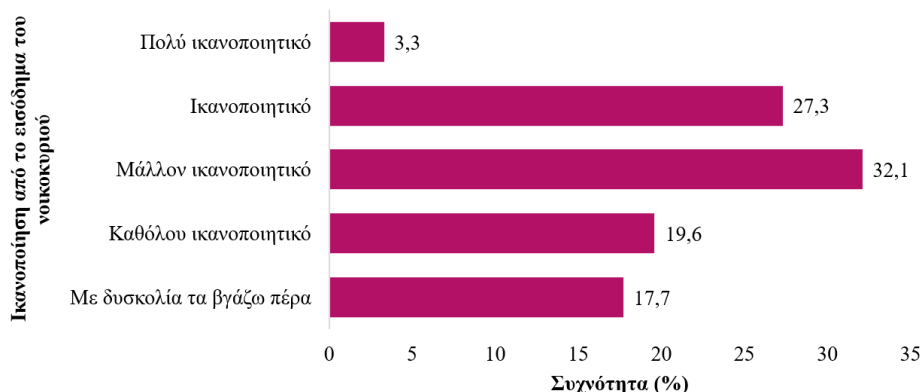
Διάγραμμα 13. Η οικογενειακή κατάσταση όσων έχουν ή δεν έχουν παιδιά



Διάγραμμα 14. Κατανομή συχνοτήτων κατάστασης απασχόλησης συντρόφου/συζύγου

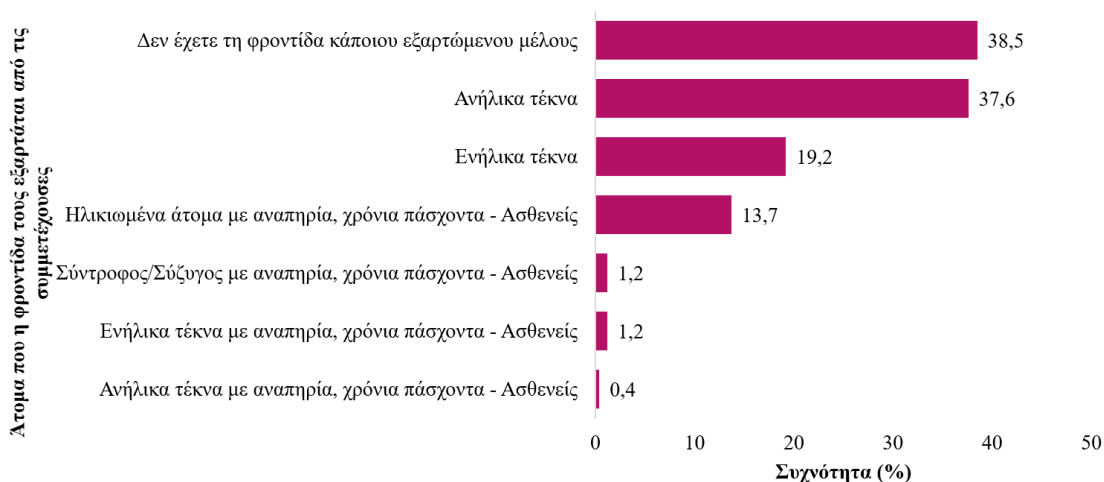
Η πλειονότητα των συμμετεχουσών θεωρεί το εισόδημα του νοικοκυριού της (Διάγραμμα 15) μάλλον ικανοποιητικό (32,1%). Ας σημειωθεί ότι το 17,7% των γυναικών του δείγματος δηλώνει ότι τα βγάζει πέρα με δυσκολία.⁵

⁵ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν μόλις 0,1%.



Διάγραμμα 15. Κατανομή συχνοτήτων της ικανοποίησης από το εισόδημα του νοικοκυριού

Στην ερώτηση σχετικά με το αν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες, οι συμμετέχουσες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν πολλαπλές απαντήσεις (Διάγραμμα 16). Η πλειονότητα δεν έχει τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους (38,5%). Από εκείνες που έχουν τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα είναι η φροντίδα ανήλικων τέκνων (37,6%).⁶



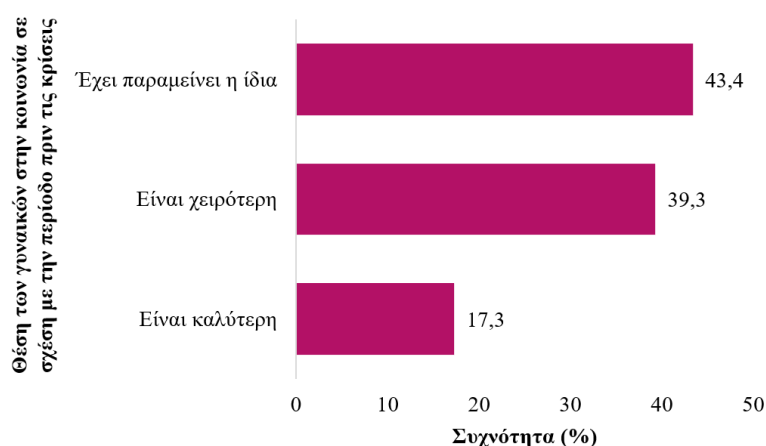
Διάγραμμα 16. Κατανομή συχνοτήτων των ατόμων που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις συμμετέχουσες

⁶ Να σημειωθεί, όμως, ότι πέρα από την απάντηση ότι δεν έχουν τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους, που το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 12,8%, στις υπόλοιπες απαντήσεις οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 43,7% (φροντίδα ανήλικων τέκνων) έως 51,4% (φροντίδα ανήλικων τέκνων με αναπηρία, χρόνια πασχόντων - ασθενών).

2.1.2 Γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων

Στα Διαγράμματα 17-21 παρουσιάζονται οι γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων κατά τα τελευταία 15 χρόνια σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχουσών στις τηλεφωνικές συνεντεύξεις.

Στην ερώτηση σχετικά με το αν θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι σήμερα σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις (πριν το 2008) η θέση των γυναικών στην κοινωνία μας είναι καλύτερη, χειρότερη ή έχει παραμείνει η ίδια, η πλειονότητα (43,4%) πιστεύει ότι έχει παραμείνει η ίδια (Διάγραμμα 17). Παράλληλα, όμως, η δεύτερη σε συχνότητα απάντηση με ποσοστό πολύ κοντά στην υψηλότερη συχνότητα είναι ότι η θέση των γυναικών στην κοινωνία είναι χειρότερη (39,3%).⁷



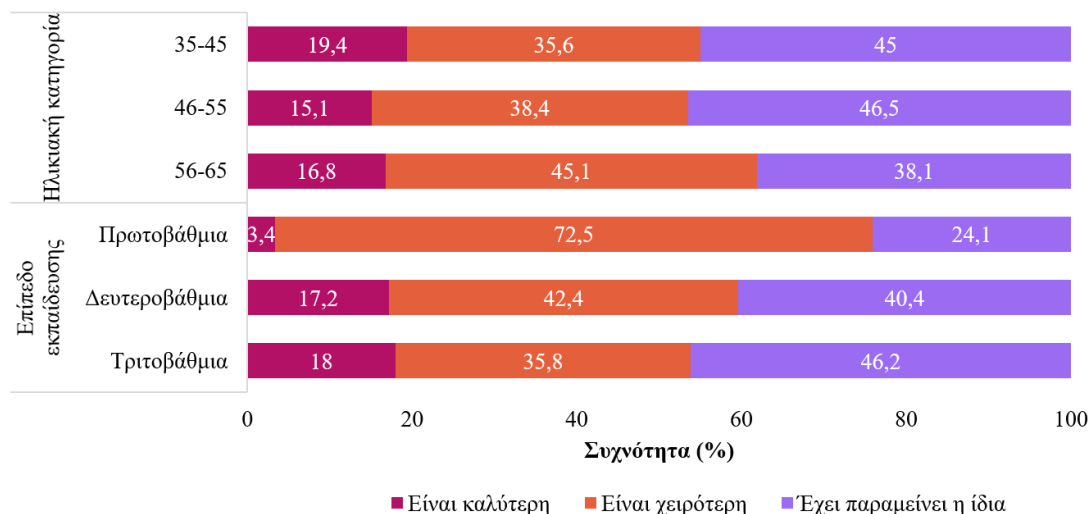
Διάγραμμα 17. Κατανομή συχνοτήτων της θέσης των γυναικών στην κοινωνία σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις

Η μεταβλητή αυτή διασταυρώθηκε με βασικά δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών, εκ των οποίων στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα ($p < 0,001$) προέκυψαν με τις μεταβλητές της ηλικίας και του επιπέδου εκπαίδευσης.

Η μεταβλητή του υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης επανακωδικοποιήθηκε σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση προκειμένου να ταξινομηθούν τα δεδομένα σε μεγαλύτερες κατηγορίες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 18, σχεδόν το μισό δείγμα 35-45 ετών (45%) και το μισό δείγμα 46-55 ετών (46,5%) δηλώνει ότι η θέση των γυναικών έχει παραμείνει η ίδια, ενώ σχεδόν το μισό δείγμα 56-65 ετών (45,1%) δηλώνει ότι η θέση των γυναικών είναι χειρότερη. Επιπλέον, σχεδόν τα $\frac{3}{4}$ όσων έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 42,4% όσων έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δηλώνουν ότι η θέση των γυναικών είναι

⁷ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 2,6%.

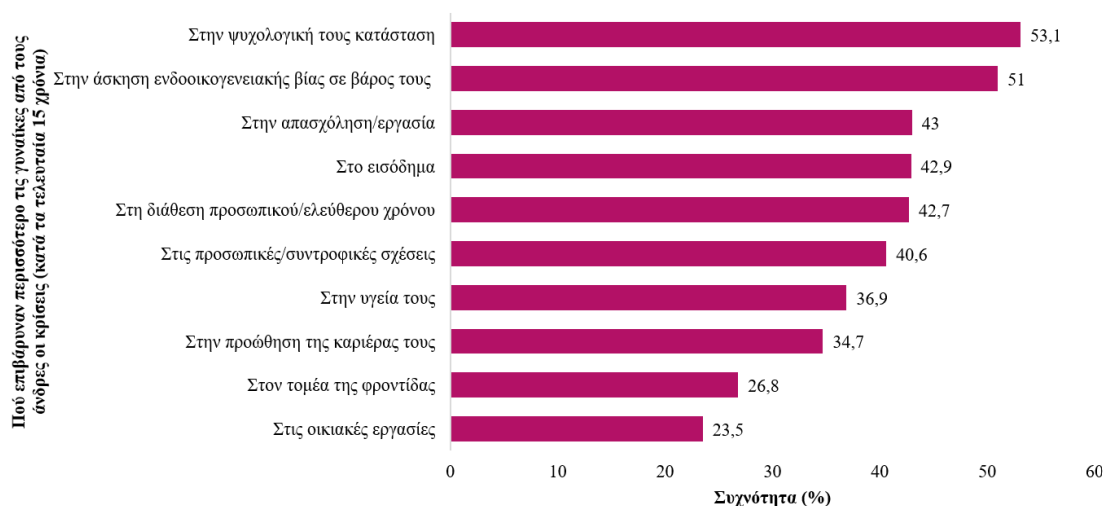
χειρότερη. Ωστόσο, η πλειονότητα εκείνων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (46,2%) δηλώνει ότι η θέση των γυναικών στην κοινωνία έχει παραμείνει η ίδια σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις.



Διάγραμμα 18. Η θέση των γυναικών στην κοινωνία σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις σύμφωνα με την ηλικία και το επίπεδο εκπαίδευσης

Στην ερώτηση σε ποιο/-α θεωρούν ότι οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια) επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες, οι συμμετέχουσες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν περισσότερες από μία απαντήσεις. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 19) ήταν η επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση (53,1%) και στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους (51%). Παράλληλα, 32,1% επέλεξαν ότι οι κρίσεις επιβάρυναν σε όλα τα παραπάνω, ενώ 1,9% σε κανένα από τα παραπάνω.⁸

⁸ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 36,4% (επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση) έως 42% (επιβάρυνση στις οικιακές εργασίες).



Διάγραμμα 19. Κατανομή συχνοτήτων για το πού επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια)

Στην ερώτηση σχετικά με πού επιβαρύνθηκαν οι ίδιες οι συμμετέχουσες από τις κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια), είχαν επίσης τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων (Διάγραμμα 20). Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα είναι η επιβάρυνση στο εισόδημα (69%) και στην ψυχολογική τους κατάσταση (66%). Παράλληλα, 2,9% επέλεξαν ότι επιβαρύνθηκαν σε όλα τα παραπάνω, ενώ 6% σε κανένα από τα παραπάνω.



Διάγραμμα 20. Κατανομή συχνοτήτων για το πού επιβαρύνθηκαν οι ίδιες οι συμμετέχουσες από τις κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια)

Στο Διάγραμμα 21, παρουσιάζονται οι επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, όπου και πάλι δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη

μεγαλύτερη συχνότητα είναι η οικονομική ανασφάλεια (63,9%), η απώλεια εισοδήματος (59,2%) και η επιδείνωση των συνθηκών στέγασης και διαβίωσης (58,5%). Παράλληλα, 21% επέλεξαν όλες τις παραπάνω επιπτώσεις, ενώ 3,9% καμία από τις προτεινόμενες επιπτώσεις.⁹



Διάγραμμα 21. Κατανομή συχνοτήτων των επιπτώσεων της «ενεργειακής κρίσης»

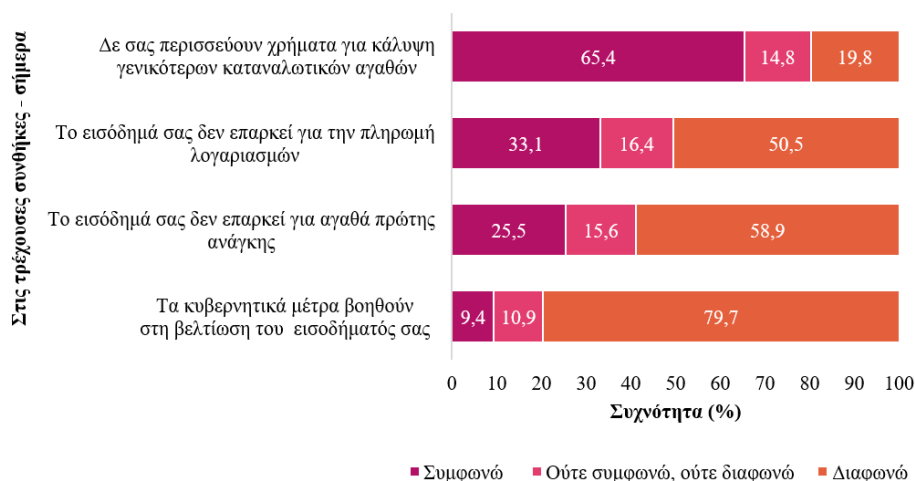
2.1.3 Απασχόληση - Μισθωτή εργασία

Στα Διαγράμματα 22-28 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των τηλεφωνικών συνεντεύξεων στην ενότητα της απασχόλησης - μισθωτής εργασίας.

Η ενότητα της απασχόλησης ξεκινάει με μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνίας σχετικά με την επάρκεια του εισοδήματος. Η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι δεν τους περισσεύουν χρήματα για κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών (65,4%) (Διάγραμμα 22). Οι μισές αποκρινόμενες (50,5%) διαφωνούν με το ότι το εισόδημά τους δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών. Παράλληλα, η πλειονότητα των συμμετεχουσών διαφωνεί με το ότι το εισόδημά τους δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης (58,9%). Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα δηλώνει ότι διαφωνεί με το ότι τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός τους (79,7%).¹⁰

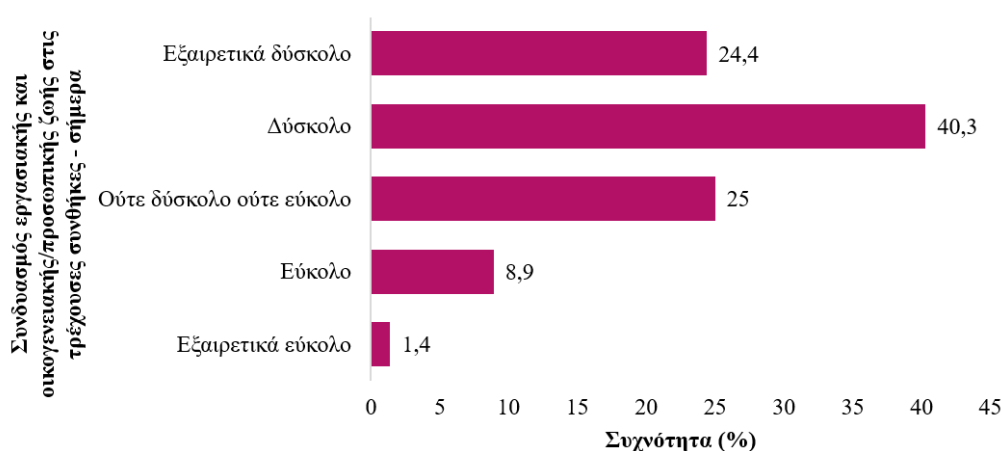
⁹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 26,5% (οικονομική ανασφάλεια) έως 35,2% (επιβάρυνση του χρόνου που αφιερώνεται στις οικιακές εργασίες και στη φροντίδα της οικογένειας).

¹⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0,8% έως 1,7%.



Διάγραμμα 22. Κατανομή συχνοτήτων της επάρκειας του εισοδήματος στις τρέχουσες συνθήκες

Επίσης, η πλειονότητα των συμμετεχουσών δηλώνει ότι είναι δύσκολο να συνδυάζει την εργασιακή και την οικογενειακή/προσωπική ζωή στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα (40,3%) (Διάγραμμα 23). Το 64,7% δηλώνει ότι ο συνδυασμός εργασιακής και οικογενειακής/προσωπικής ζωής είναι δύσκολος ή εξαιρετικά δύσκολος.¹¹



Διάγραμμα 23. Κατανομή συχνοτήτων του πόσο δύσκολος ή εύκολος είναι ο συνδυασμός της εργασιακής και της οικογενειακής/προσωπικής ζωής στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για πιθανές αλλαγές στην εργασία τους κατά την πανδημία, έχοντας τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που

¹¹ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 10,8%.

συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 24) είναι ότι δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά τους (27,9%) και η υποχρεωτική τηλεργασία (25,5%).¹²



Διάγραμμα 24. Κατανομή συχνοτήτων των πιθανών αλλαγών στην εργασία των συμμετεχουσών κατά την πανδημία

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για πιθανές αλλαγές στην εργασία τους κατά την περίοδο των μνημονίων, έχοντας πάλι τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 25) είναι η αύξηση ωρών/εντατικοποίηση εργασίας (32,5%) και το ότι δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά τους (31,7%).¹³

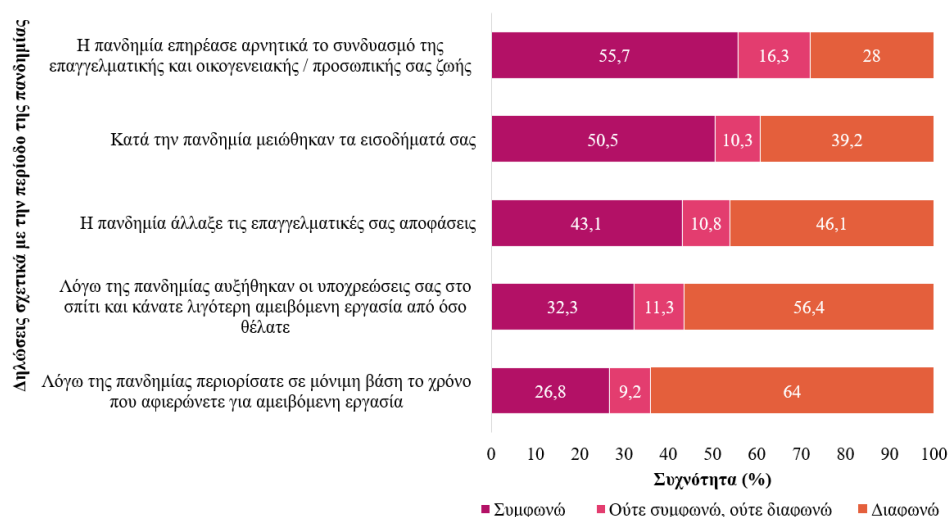


Διάγραμμα 25. Κατανομή συχνοτήτων των πιθανών αλλαγών στην εργασία των συμμετεχουσών κατά την περίοδο των μνημονίων

¹² Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 27,6% (δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας) έως 82,9% (μείωση μισθού).

¹³ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 23,6% (δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας) έως 82,4% (μείωση μισθού).

Ακολούθησε μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνία σε δηλώσεις σχετικά με την περίοδο της πανδημίας. Σύμφωνα με το Διάγραμμα 26, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι η πανδημία επηρέασε αρνητικά τον συνδυασμό της επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής τους ζωής (56,9%). Οι μισές αποκρινόμενες (50,5%) συμφωνούν με το ότι κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά τους. Παράλληλα, λίγο κάτω από τις μισές συμμετέχουσες (46,1%) διαφωνούν με το ότι η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές τους αποφάσεις. Η πλειονότητα των γυναικών διαφωνεί με το ότι λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις τους στο σπίτι και έκαναν λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο ήθελαν (56,4%) και με το ότι λόγω της πανδημίας περιορίσαν σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιέρωναν για αμειβόμενη εργασία (64%).¹⁴

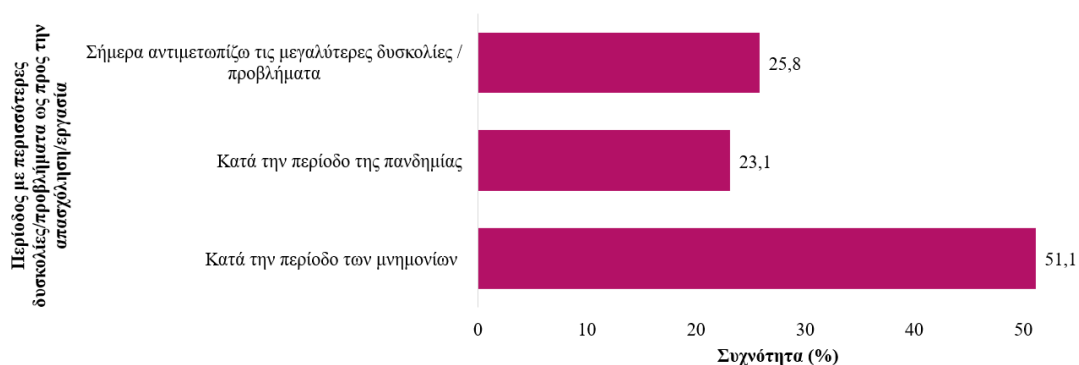


Διάγραμμα 26. Κατανομή συχνοτήτων δηλώσεων σχετικά με την περίοδο της πανδημίας

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για την περίοδο που αντιμετώπισαν περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία τους. Σύμφωνα με το Διάγραμμα 27, λίγο πάνω από τις μισές (51,1%) αντιμετώπισαν τις περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα κατά την περίοδο των μνημονίων.¹⁵

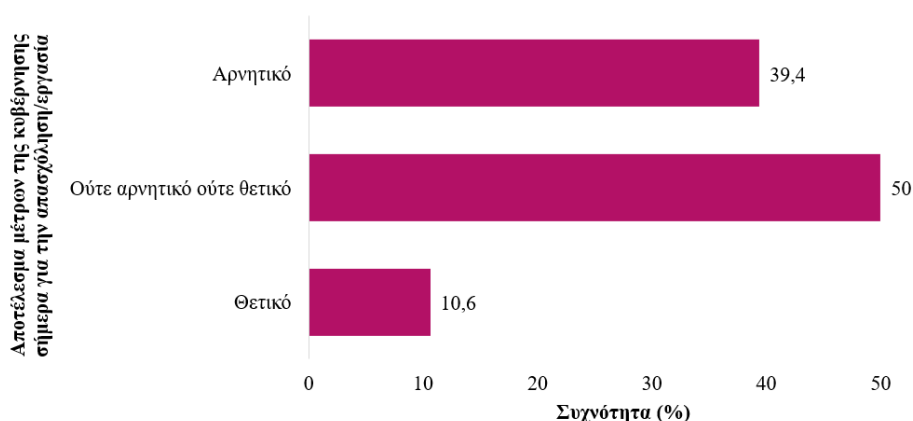
¹⁴ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 1,7% έως 15,7%.

¹⁵ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 10,6%.



Διάγραμμα 27. Κατανομή συχνοτήτων της περιόδου με τις περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία

Η ενότητα της απασχόλησης ολοκληρώνεται με την ερώτηση σχετικά με το αν τα μέτρα που παίρνει σήμερα η κυβέρνηση για την απασχόληση/εργασία έχουν κάποιο θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα για τις αποκρινόμενες. Σύμφωνα με το Διάγραμμα 28, οι μισές (50%) δήλωσαν ότι τα μέτρα δεν έχουν ούτε αρνητικό ούτε θετικό αποτέλεσμα. Παράλληλα, λίγο πάνω από το 1/3 (39,4%) των γυναικών δήλωσε ότι τα μέτρα έχουν αρνητικό αποτέλεσμα.¹⁶



Διάγραμμα 28. Κατανομή συχνοτήτων ως προς το αποτέλεσμα των μέτρων της κυβέρνησης σήμερα για την απασχόληση/εργασία

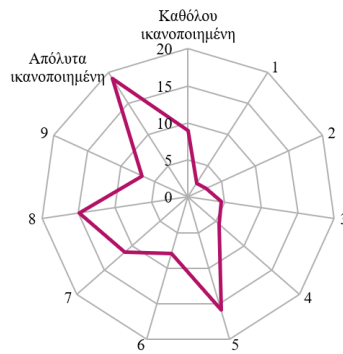
2.1.4 Φροντίδα - Οικιακή εργασία

Στα Διαγράμματα 29-35 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των τηλεφωνικών συνεντεύξεων στην ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας.

Η ενότητα αυτή ξεκινάει με μια σειρά από τρεις ερωτήσεις ικανοποίησης, οι οποίες εφαρμόζονται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων στις αποκρινόμενες. Στην πρώτη ερώτηση (Διάγραμμα 29), οι έγγαμες, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη),

¹⁶ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 6,4%.

πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις ίδιες και στον/στη σύζυγο/σύντροφό τους. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 6,10.¹⁷



Διάγραμμα 29. Κατανομή συχνοτήτων της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις συμμετέχουσες και τον/τη σύζυγο/σύντροφο

Στη δεύτερη ερώτηση (Διάγραμμα 30), οι έγγαμες, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κι όσες έχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη), πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν και πάλι στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 6,75.¹⁸

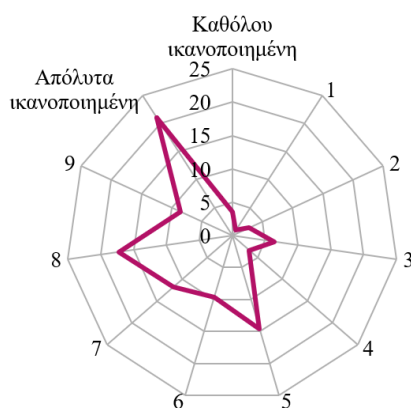
¹⁷ Στην ερώτηση αυτή, βάσει φίλτρου, μπορούσε να απαντήσει το 72,4% του δείγματος. Από αυτό το δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν μόλις 1%.

¹⁸ Στην ερώτηση αυτή, βάσει φίλτρου, μπορούσε να απαντήσει το 50,3% του δείγματος. Από αυτό το δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 1,4%.



Διάγραμμα 30. Κατανομή συχνότητας της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις συμμετέχουσες και τον/τη σύζυγο/σύντροφο

Στην τρίτη ερώτηση (Διάγραμμα 31), εκείνες που έχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη), πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν στη φροντίδα για τα παιδιά ή στα εξαρτώμενα μέλη. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν και πάλι στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 7,13.¹⁹

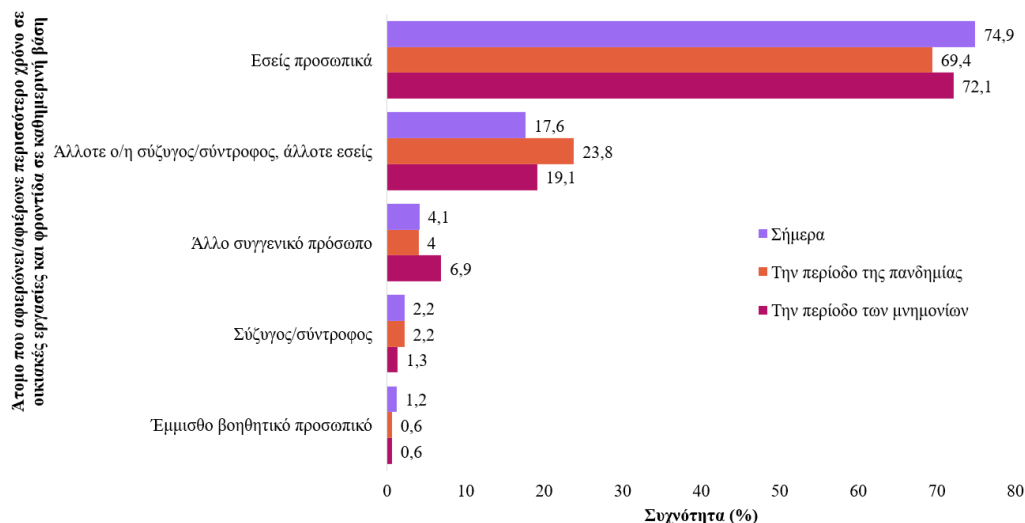


Διάγραμμα 31. Κατανομή συχνότητας της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν οι συμμετέχουσες στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη

Οι ερωτήσεις που ακολουθούν αναφέρονται σε διακριτές περιόδους, η καθεμία με βάση τις πολλαπλές κρίσεις. Οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να απαντήσουν ποιο άτομο αφιερώνει/αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα σήμερα, την

¹⁹ Να σημειωθεί ότι το 38,5% του δείγματος δεν έχει τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους. Στο υπόλοιπο δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 1,3%.

περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων, αντίστοιχα. Στις τρεις αυτές ερωτήσεις διακρίνεται παρόμοιο μοτίβο (Διάγραμμα 32), καθώς στη συντριπτική τους πλειονότητα οι αποκρινόμενες αφιερώνουν σε καθημερινή βάση σήμερα (74,9%) κι αφιέρωναν την περίοδο της πανδημίας (69,4%) και την περίοδο των μνημονίων (72,1%) τον περισσότερο χρόνο μέσα στο νοικοκυριό σε οικιακές εργασίες και φροντίδα.²⁰

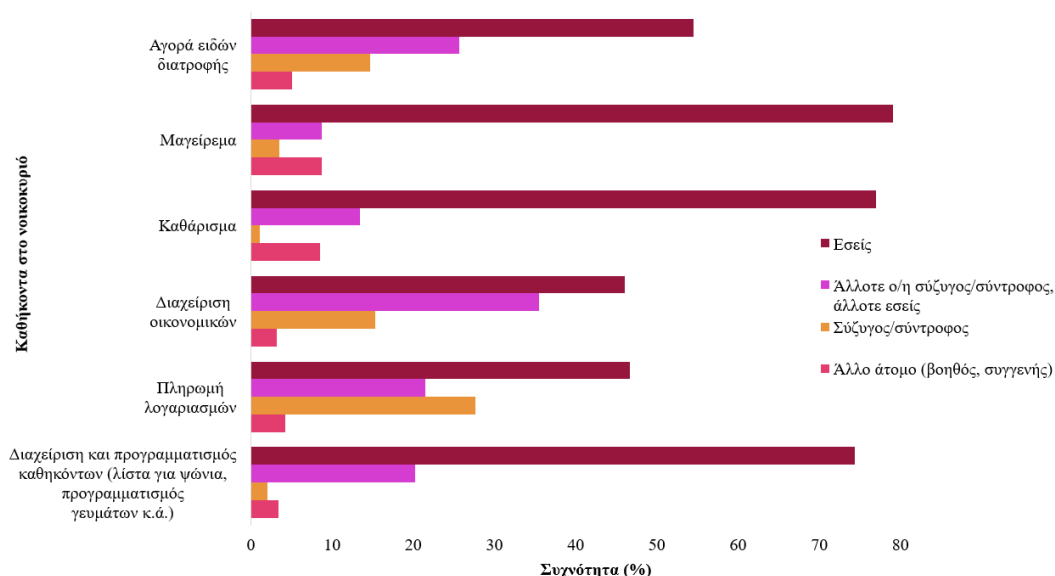


Διάγραμμα 32. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το άτομο που αφιερώνει/αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα σε καθημερινή βάση σήμερα, την περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων

Στο Διάγραμμα 33, παρουσιάζονται ορισμένα καθήκοντα ενός νοικοκυριού όπου οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να δηλώσουν ποιο άτομο αναλαμβάνει το εκάστοτε καθήκον στο δικό τους νοικοκυριό στις τρέχουσες συνθήκες. Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι ίδιες οι αποκρινόμενες αναλαμβάνουν το μαγείρεμα (79,1%), το καθάρισμα (77%), τη διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων (74,4%). Επίσης, στην πλειονότητά τους αναλαμβάνουν οι ίδιες την αγορά ειδών διατροφής (54,5%), την πληρωμή λογαριασμών (46,7%) και τη διαχείριση οικονομικών (46%). Να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανάληψης καθηκόντων κυρίως από συζύγους/συντρόφους παρατηρείται στην πληρωμή λογαριασμών (27,6%), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό στο καθάρισμα (1%) και στη διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων (2%). Το υψηλότερο ποσοστό στην ανάληψη καθηκόντων άλλοτε από τον/τη σύζυγο/σύντροφο, άλλοτε από τις ίδιες παρατηρείται στη διαχείριση των οικονομικών (35,5%).²¹

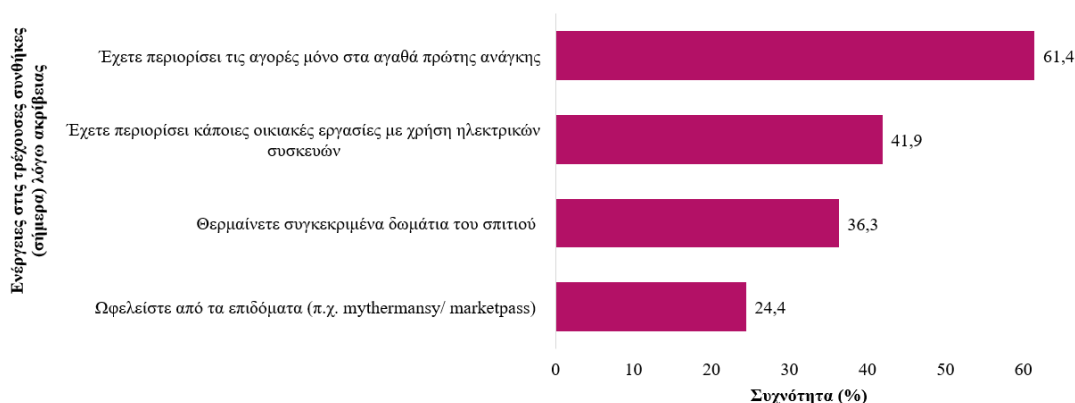
²⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0,8% έως 2,9%.

²¹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0,9% έως 1,6%.



Διάγραμμα 33. Κατανομή συχνοτήτων ως προς το άτομο που κυρίως αναλαμβάνει ορισμένα καθήκοντα στο νοικοκυριό

Στο Διάγραμμα 34, παρουσιάζονται ενέργειες στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) λόγω ακρίβειας, στις οποίες δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν ότι οι αποκρινόμενες έχουν περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης (61,4%). Παράλληλα, 9,6% επέλεξαν ότι ισχύουν όλα τα παραπάνω, ενώ 12,8% ότι δεν ισχύει καμία από τις παραπάνω δηλώσεις.²²

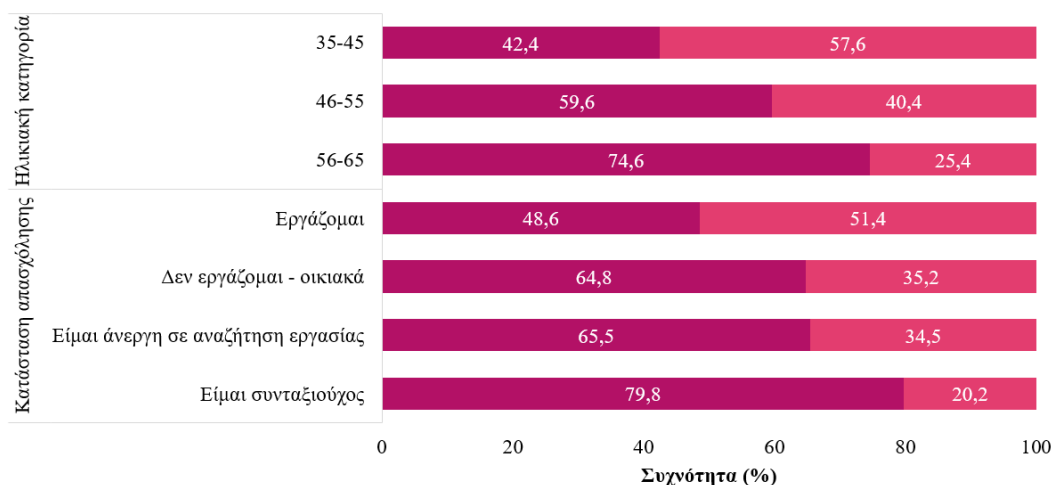


Διάγραμμα 34. Κατανομή συχνοτήτων ενεργειών στις τρέχουσες συνθήκες λόγω ακρίβειας

Η ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας ολοκληρώνεται με μια ερώτηση διχοτόμο (ναι/όχι) σχετικά με το αν οι αποκρινόμενες έχουν ελεύθερο προσωπικό χρόνο στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα). Πάνω από το μισό δείγμα (57,1%) δήλωσε ότι έχει ελεύθερο

²² Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 25,6% (έχετε περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης) έως 32,7% (ωφελείστε από τα επιδόματα).

χρόνο.²³ Η ερώτηση αυτή διασταυρώθηκε με βασικά κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, από τα οποία στατιστικά σημαντικά ήταν η ηλικία και η κατάσταση απασχόλησης. Όπως παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 35, όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και ο ελεύθερος προσωπικός χρόνος. Ως προς την κατάσταση απασχόλησης, οι εργαζόμενες του δείγματος φαίνεται να έχουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες και σχεδόν μοιράζονται ανάμεσα στο ναι (48,6%) και το όχι (51,4%).



Διάγραμμα 35. Ελεύθερος προσωπικός χρόνος σύμφωνα με την ηλικία και την κατάσταση απασχόλησης

2.1.5 Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών

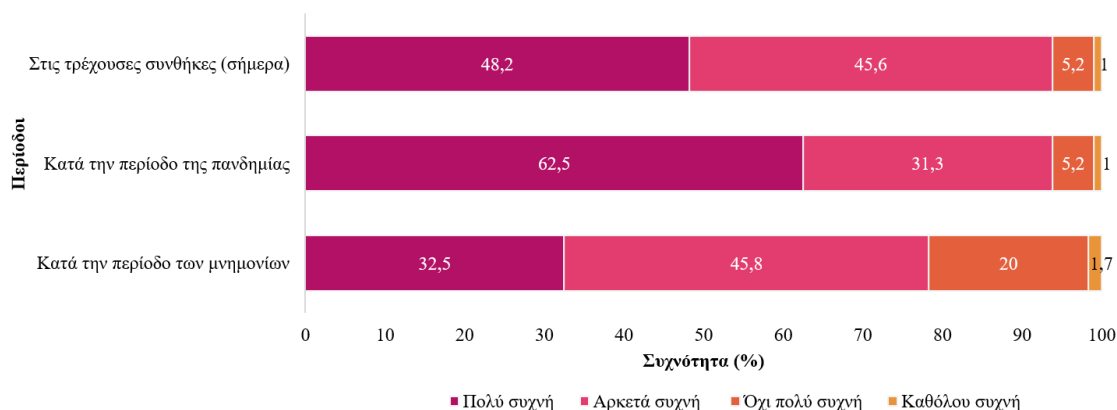
Στα Διαγράμματα 36-44 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των τηλεφωνικών συνεντεύξεων στην ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών.

Οι πρώτες τρεις ερωτήσεις σε αυτή την ενότητα αναφέρονται στη συχνότητα που πιστεύουν οι συμμετέχουσες ότι ασκείται/ασκείτο ενδοοικογενειακή βία από σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα σε τρεις διακριτές χρονικές περιόδους: στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 36, οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι ήταν και είναι πολύ συχνή τόσο κατά την περίοδο της πανδημίας (62,5%) όσο και στις τρέχουσες συνθήκες (48,2%). Η πλειονότητα πιστεύει ότι κατά την περίοδο των μνημονίων η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο ήταν αρκετά συχνή (45,8%). Ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο, η συντριπτική πλειονότητα των αποκρινόμενων πιστεύει ότι η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από

²³ Οι ελλείπουσες τιμές ήταν 1,7%.

σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα είναι στις τρέχουσες συνθήκες (93,8%) και ήταν κατά την περίοδο της πανδημίας (93,8%) και κατά την περίοδο των μνημονίων (78,3%) αρκετά συχνή ή πολύ συχνή.²⁴

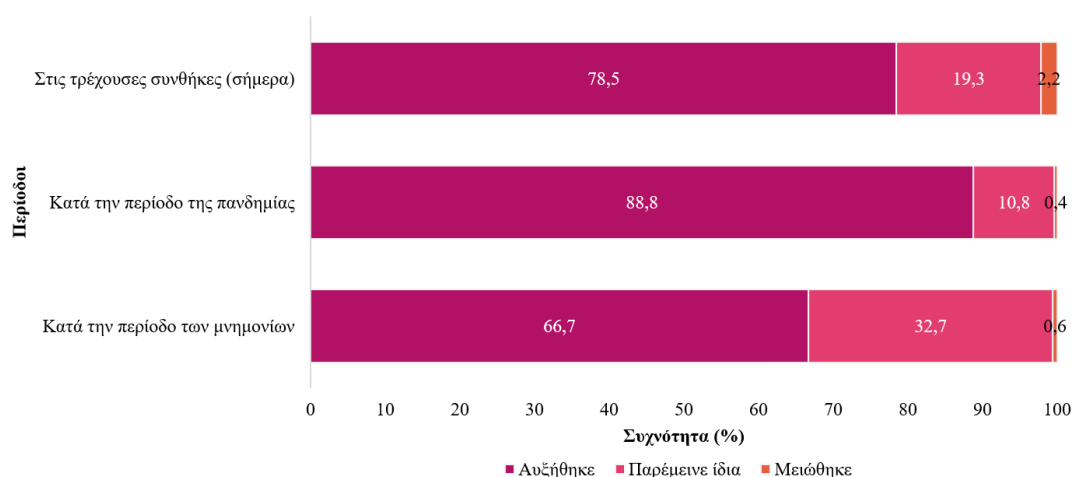


Διάγραμμα 36. Κατανομή συχνοτήτων του πόσο συχνή είναι (ήταν) η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα στις τρέχουσες συνθήκες, κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων

Ακολούθησαν άλλες τρεις ερωτήσεις σχετικά με το αν πιστεύουν οι αποκρινόμενες ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε, παρέμεινε ίδια ή μειώθηκε με βάση τις παραπάνω διακριτές χρονικές περιόδους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 37, η συντριπτική πλειονότητα στις τρέχουσες συνθήκες (78,5%) και κατά την περίοδο της πανδημίας (88,8%) και η πλειονότητα κατά την περίοδο των μνημονίων (66,7%) πιστεύει ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε.²⁵

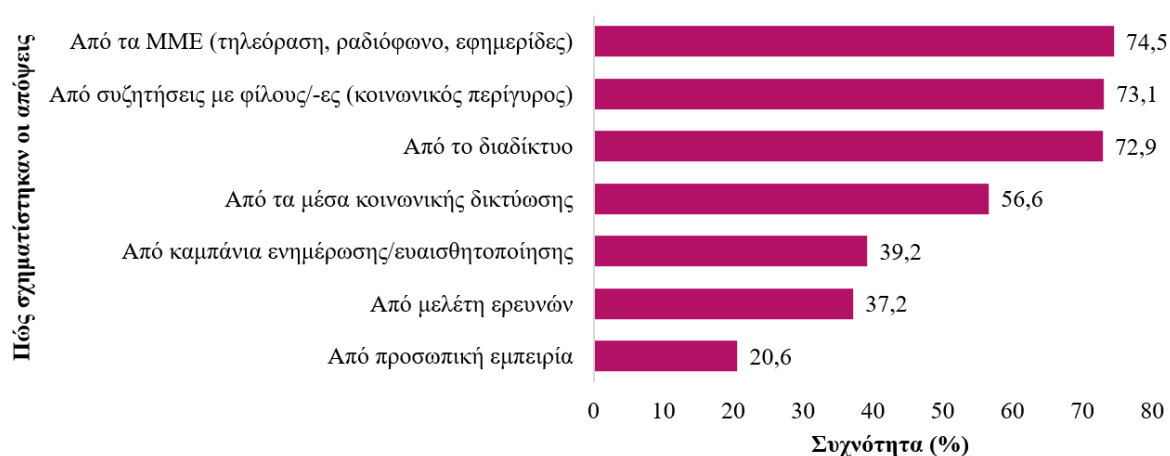
²⁴ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 3,5% (στις τρέχουσες συνθήκες) έως 17,3% (κατά την περίοδο των μνημονίων).

²⁵ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 3,3% (στις τρέχουσες συνθήκες) έως 18,1% (κατά την περίοδο των μνημονίων).



Διάγραμμα 37. Κατανομή συχνοτήτων για το αν πιστεύουν οι συμμετέχουσες ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε, παρέμεινε ίδια ή μειώθηκε στις τρέχουσες συνθήκες, κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων

Στην ερώτηση σχετικά με το πώς έχουν σχηματίσει τις παραπάνω απόψεις, υπήρχε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι περισσότερες αποκρινόμενες δήλωσαν (Διάγραμμα 38) ότι έχουν σχηματίσει τις παραπάνω απόψεις κυρίως από τα ΜΜΕ (74,5%), από τον κοινωνικό περίγυρο (73,1%) και από το διαδίκτυο (72,9%).²⁶

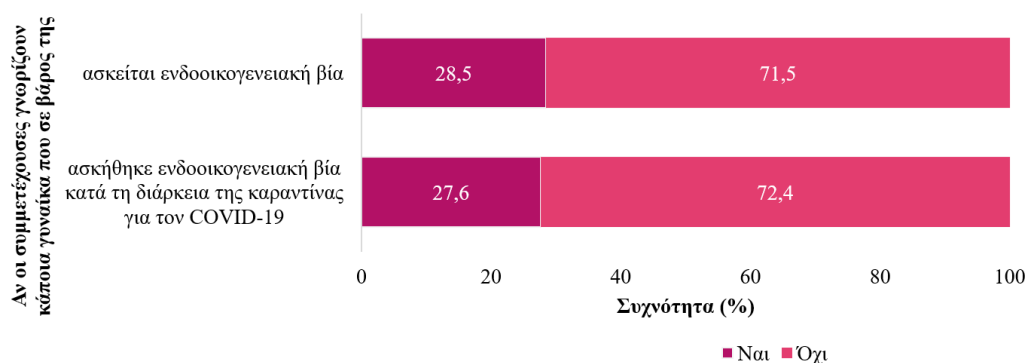


Διάγραμμα 38. Κατανομή συχνοτήτων για το πώς σχηματίστηκαν οι απόψεις των συμμετεχουσών για την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας

Στις ερωτήσεις αν γνωρίζουν κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19, η συντριπτική πλειονότητα δήλωσε όχι κατά 71,5% και 72,4%, αντίστοιχα (Διάγραμμα 39).²⁷

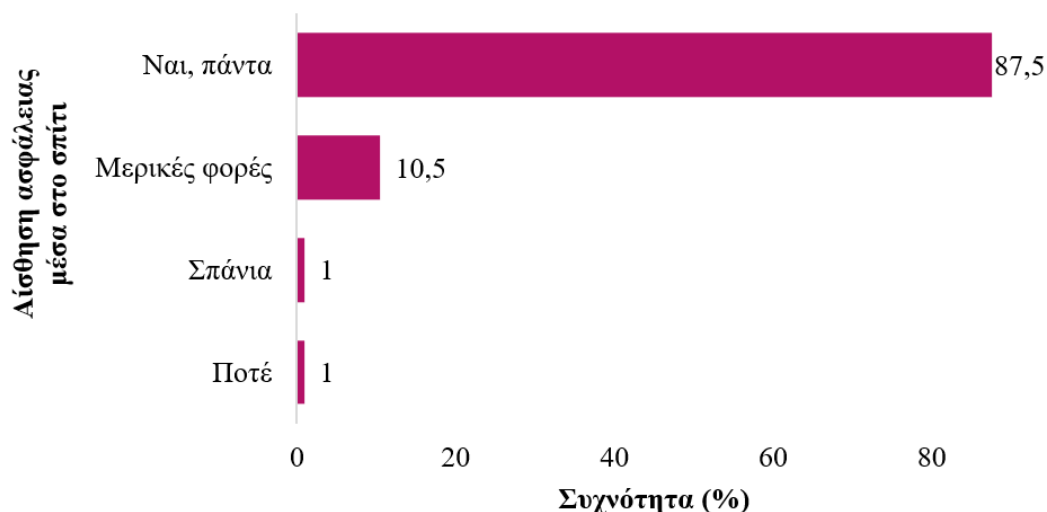
²⁶ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 6% (από τα ΜΜΕ) έως 17,8% (από προσωπική εμπειρία).

²⁷ Οι ελλείπουσες τιμές και στις δύο ερωτήσεις ήταν κοντά στο 6%.



Διάγραμμα 39. Κατανομή συχνοτήτων για το αν γνωρίζουν οι συμμετέχουσες κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19

Στην ερώτηση αν στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) αισθάνονται ασφαλείς μέσα στο σπίτι τους, 9 στις 10 δήλωσαν ότι πάντα αισθάνονται ασφαλείς (Διάγραμμα 40).²⁸ Στο υπόλοιπο 12,5% που δήλωσε ότι αισθάνεται ασφαλής μερικές φορές, σπάνια ή ποτέ, τέθηκε ερώτηση σχετικά με το τι τις κάνει να αισθάνονται ανασφαλείς μέσα στο σπίτι τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 41, η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν ο φόβος για διάρρηξη/ληστεία (9,8%). Ωστόσο, το αποτέλεσμα αυτό είναι μόνο ενδεικτικό, καθώς προέρχεται από ένα πολύ μικρό μέρος του δείγματος.



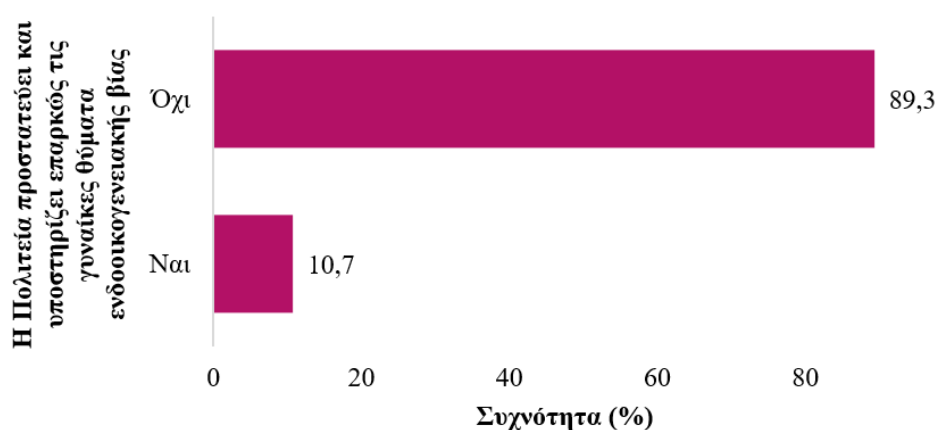
Διάγραμμα 40. Κατανομή συχνοτήτων της αίσθησης ασφάλειας μέσα στο σπίτι

²⁸ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 1,6%.



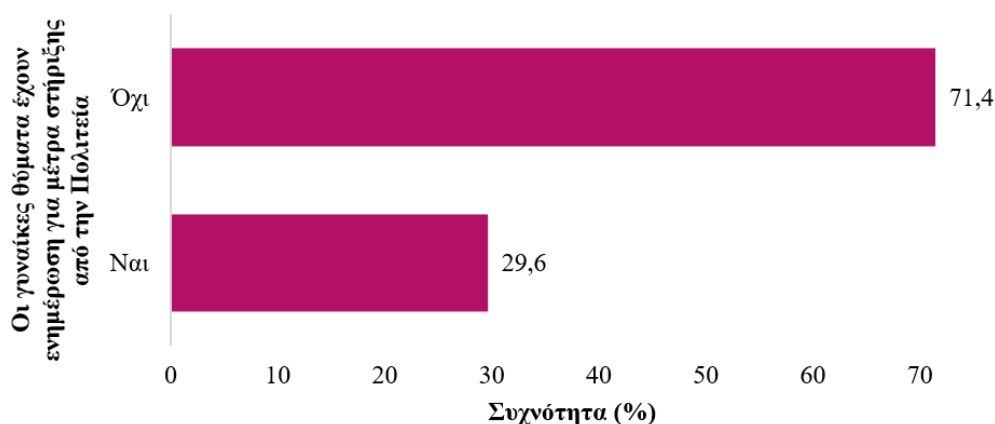
Διάγραμμα 41. Κατανομή συχνοτήτων των δηλώσεων για την αίσθηση ανασφάλειας μέσα στο σπίτι

Η ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας ολοκληρώνεται με τρεις ερωτήσεις διχοτόμους (ναι/όχι) σχετικά με τα μέτρα της Πολιτείας για την υποστήριξη γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Η συντριπτική πλειονότητα των γυναικών (89,3%) πιστεύει ότι η Πολιτεία δεν προστατεύει και δεν υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας (Διάγραμμα 42), με ποσοστό ελλειπουσών τιμών 5,1%. Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα (71,4%) πιστεύει ότι οι γυναίκες θύματα δεν έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία (Διάγραμμα 43), με ποσοστό ελλειπουσών τιμών 7,6%. Ωστόσο, οι ίδιες είναι ενήμερες κατά 60,5% για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας (Διάγραμμα 44).²⁹

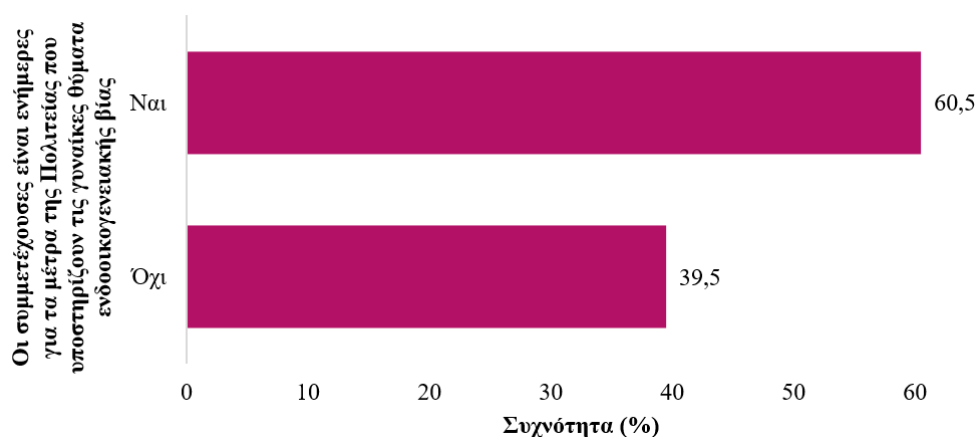


Διάγραμμα 42. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν η Πολιτεία προστατεύει και υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας

²⁹ Οι ελλείπουσες τιμές ήταν 4,1%.



Διάγραμμα 43. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι γυναίκες θύματα έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία



Διάγραμμα 44. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες είναι ενήμερες για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας

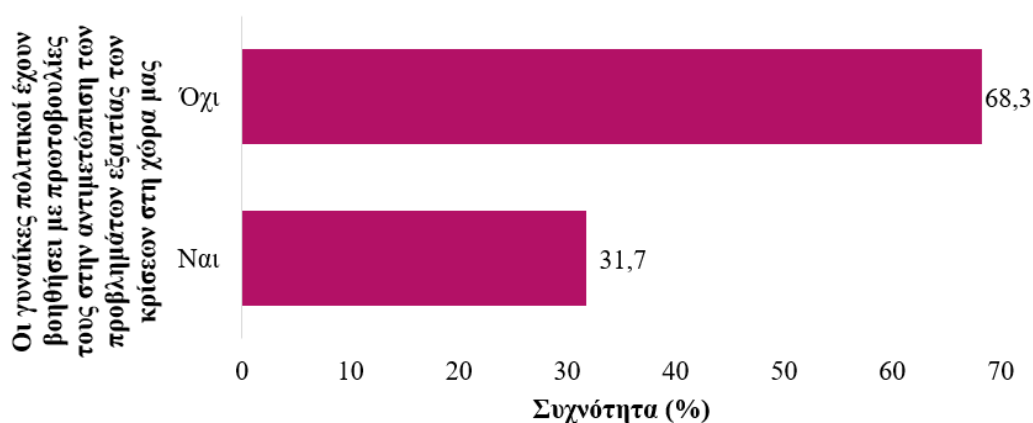
2.1.6 Γυναίκες στην πολιτική

Στα Διαγράμματα 45-49 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των τηλεφωνικών συνεντεύξεων στην ενότητα των γυναικών στην πολιτική.

Η ενότητα αυτή ξεκινά με μια ερώτηση διχοτόμο (ναι/όχι) σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας. Τα 2/3 των αποκρινομένων δήλωσαν ότι δεν έχουν βοηθήσει (Διάγραμμα 45).³⁰ Το υπόλοιπο 1/3, που δήλωσε ότι έχουν βοηθήσει, κλήθηκε να επιλέξει ανάμεσα σε προτάσεις πάνω σε ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει. Δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων αλλά και

³⁰ Ας σημειωθεί ότι το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 17,1%.

κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο». Οι περισσότερες αποκρινόμενες δήλωσαν (Διάγραμμα 46) ότι έχουν βοηθήσει στην προώθηση της ισότητας των φύλων (22%) και στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών (18,9%).³¹ Επίσης, η κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο» συγκέντρωσε μόλις 29 απαντήσεις (9,1%), από τις οποίες να σημειωθεί ενδεικτικά ότι οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τις περισσότερες αναφορές είναι ότι βοήθησαν στον τομέα της παιδείας (7 απαντήσεις) και της υγείας (6 απαντήσεις).



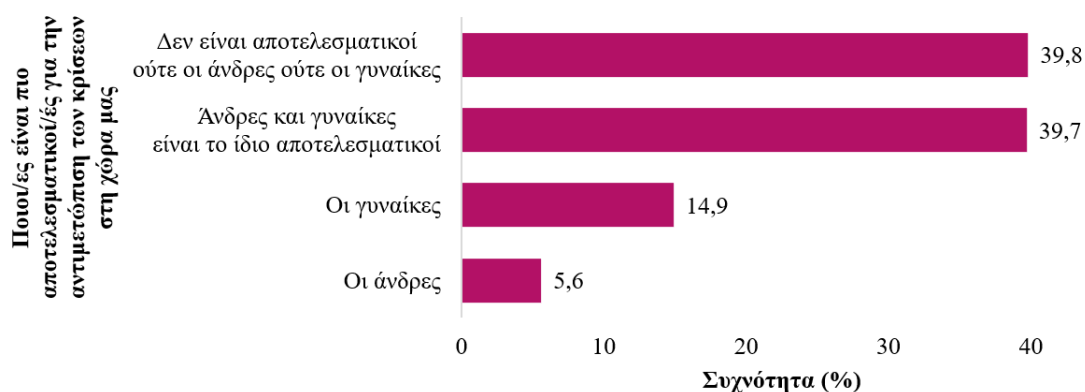
Διάγραμμα 45. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας



Διάγραμμα 46. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει οι γυναίκες πολιτικοί με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας

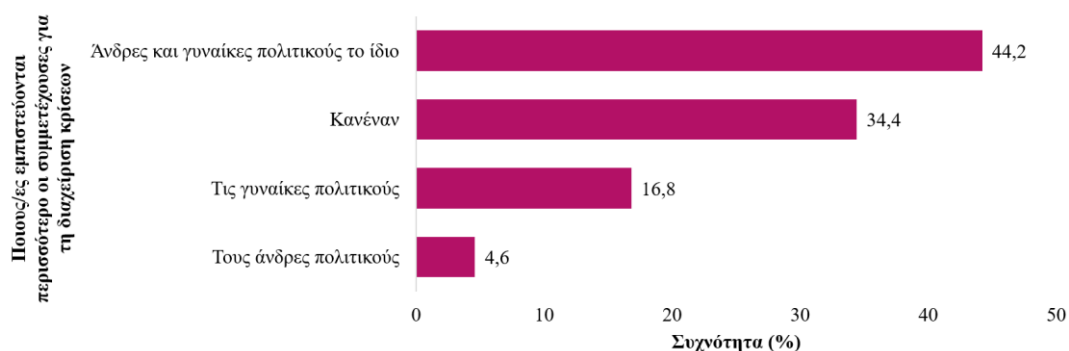
³¹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 74,7% (στην προώθηση της ισότητας των φύλων) έως 78% (στη λήψη μέτρων κατά της ακρίβειας και στην αντιμετώπιση της λιτότητας που επέβαλαν τα μνημόνια).

Στην ερώτηση αν κατά τη γνώμη τους οι άνδρες ή οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικοί/-ές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας, η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος (39,8%) δήλωσε ότι δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες πολιτικοί (Διάγραμμα 47). Να σημειωθεί ότι η αμέσως επόμενη σε συχνότητα απάντηση (39,7%) ήταν ότι άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί.³²



Διάγραμμα 47. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το ποιοι/-ες είναι πιο αποτελεσματικοί/-ές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας

Στην ερώτηση σχετικά με το ποιους/-ες εμπιστεύονται περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων, η πλειονότητα (44,2%) δήλωσε ότι εμπιστεύεται άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο (Διάγραμμα 48). Αντίστοιχα με την προηγούμενη ερώτηση, η αμέσως επόμενη σε συχνότητα απάντηση (34,4%) ήταν ότι δεν εμπιστεύονται κανέναν για τη διαχείριση κρίσεων.³³



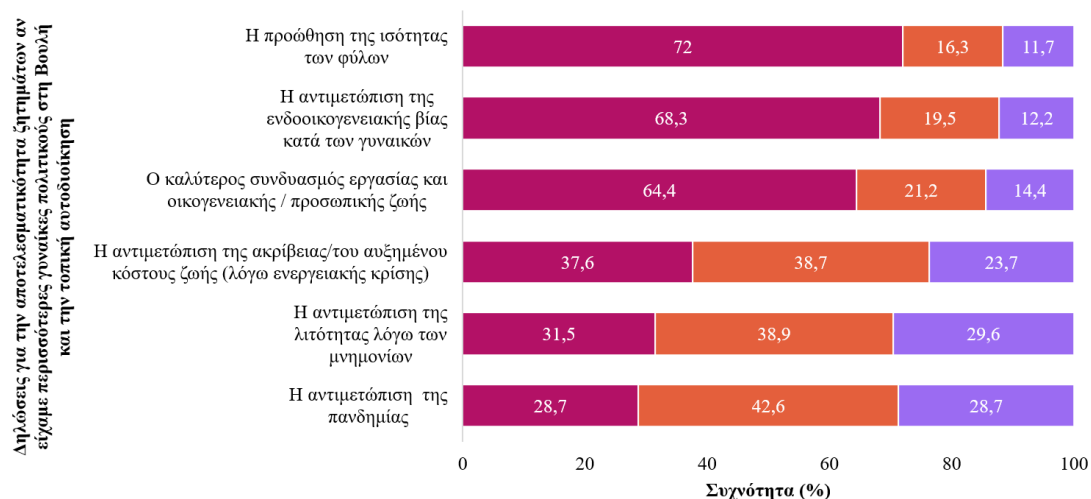
Διάγραμμα 48. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το ποιους/-ες εμπιστεύονται οι συμμετέχουσες περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων

³² Το ποσοστό ελλειπουσών τιμών ήταν 5,1%.

³³ Το ποσοστό ελλειπουσών τιμών ήταν 3,7%.

Η ενότητα αυτή ολοκληρώνεται με μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνίας σχετικά με ζητήματα που η διαχείρισή τους θα ήταν πιο αποτελεσματική αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 49, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η προώθηση της ισότητας των φύλων (73%), η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών (68,3%) και ο καλύτερος συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής (64,4%). Η πλειονότητα ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση της πανδημίας (42,6%), η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων (38,9%) και η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής (38,7%).³⁴



Διάγραμμα 49. Κατανομή συχνοτήτων των δηλώσεων για την αποτελεσματικότητα ζητημάτων αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση

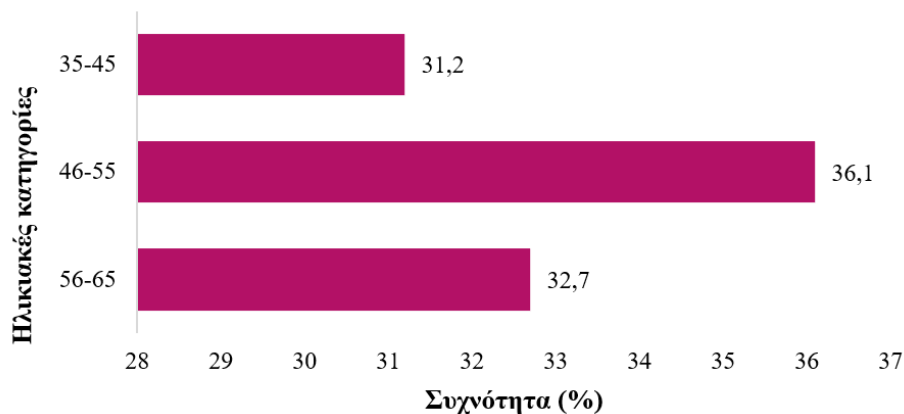
2.2 Τα αποτελέσματα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο

2.2.1 Τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών

Στα Διαγράμματα 50-67 παρουσιάζονται τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των συμμετεχουσών στην έρευνα πρόσωπο με πρόσωπο.

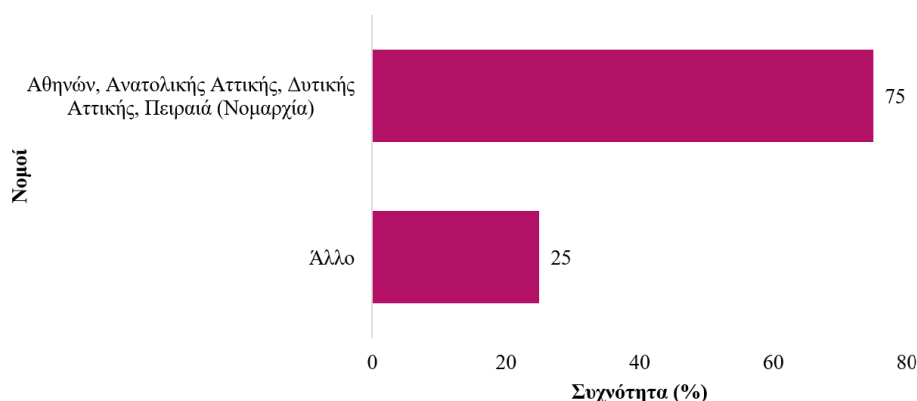
³⁴ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 4,4% έως 9,9%.

Στο Διάγραμμα 50 παρουσιάζεται η κατανομή συχνοτήτων της ηλικίας. Η πλειονότητα των συμμετεχουσών είναι ηλικίας από 46 έως 55 ετών (36,1%). Σχεδόν το 70% των συμμετεχουσών είναι ηλικίας από 46 έως 65 ετών.

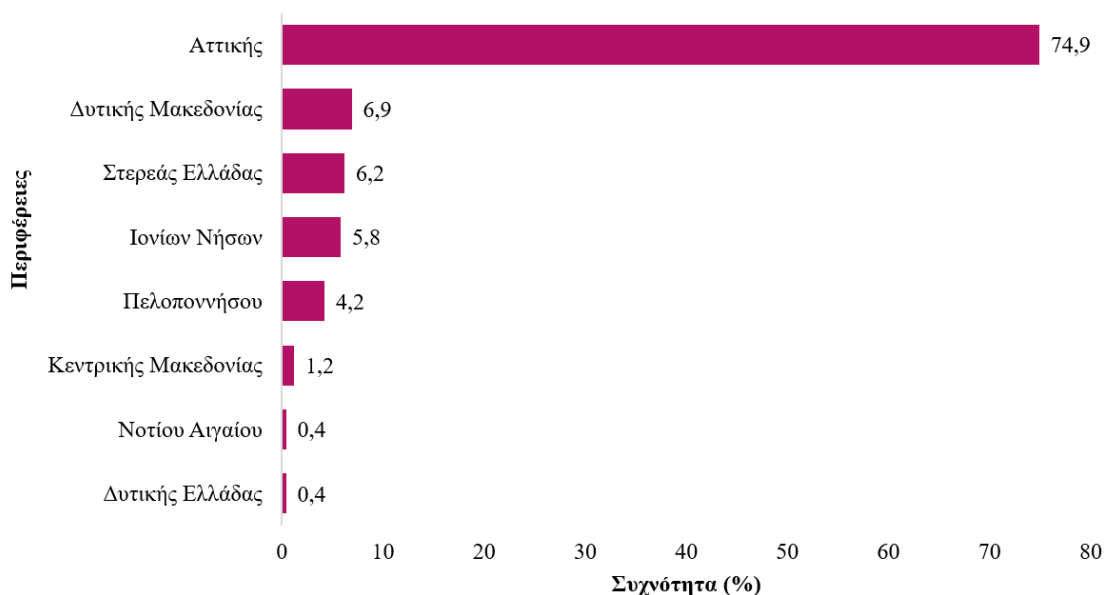


Διάγραμμα 50. Κατανομή συχνοτήτων ανά ηλικιακή κατηγορία

Ως προς τον νομό κατοικίας (Διάγραμμα 51), η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών διαμένει στη Νομαρχία Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά (75%). Τα ποσοστά στους υπόλοιπους νομούς κυμαίνονται από 0,4% (Νομοί Σερρών, Κυκλάδων και Αχαΐας) έως 6,9% (Νομός Κοζάνης). Αντίστοιχα, σύμφωνα με την κατανομή συχνοτήτων ανά περιφέρεια διαμονής (Διάγραμμα 52), η συντριπτική πλειονότητα διαμένει στην Περιφέρεια Αττικής (74,9%).

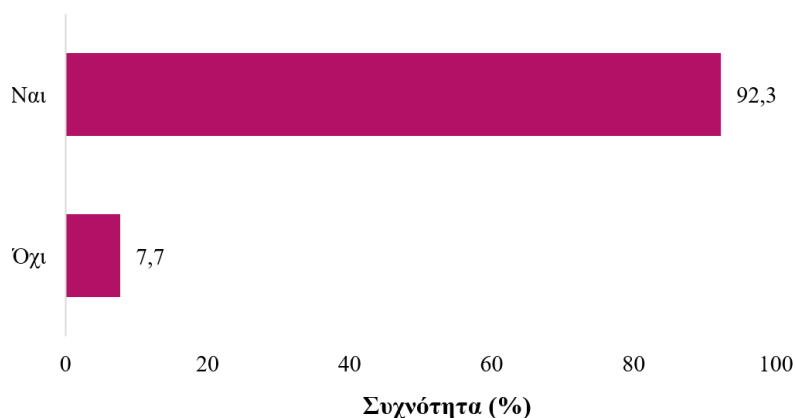


Διάγραμμα 51. Κατανομή συχνοτήτων ανά νομό κατοικίας



Διάγραμμα 52. Κατανομή συχνοτήτων ανά Περιφέρεια

Με βάση το Διάγραμμα 53, το 92,3% των συμμετεχουσών γεννήθηκε στην Ελλάδα. Από το υπόλοιπο 7,7%, εκείνες δηλαδή που δεν γεννήθηκαν στην Ελλάδα, πέντε γεννήθηκαν στη Γερμανία, τρεις στη Γεωργία, δύο στην Αλβανία, δύο στη Βουλγαρία και οι υπόλοιπες επτά σε άλλες χώρες.³⁵

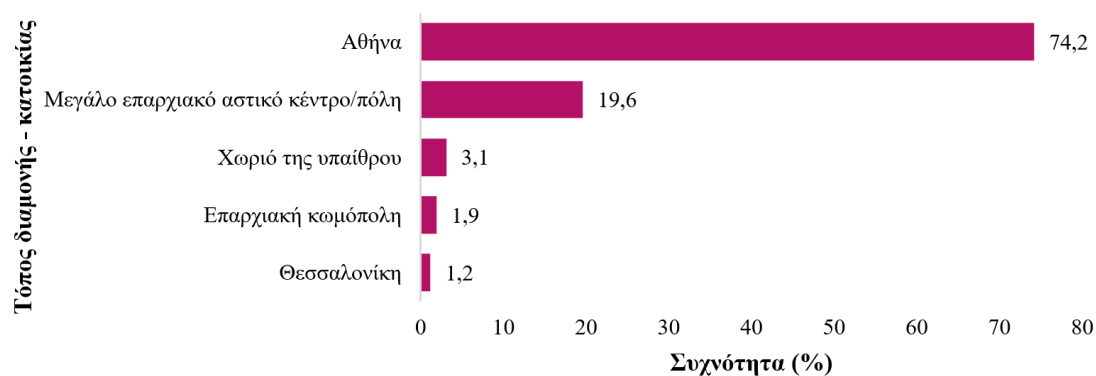


Διάγραμμα 53. Κατανομή συχνοτήτων για το αν οι συμμετέχουσες γεννήθηκαν στην Ελλάδα

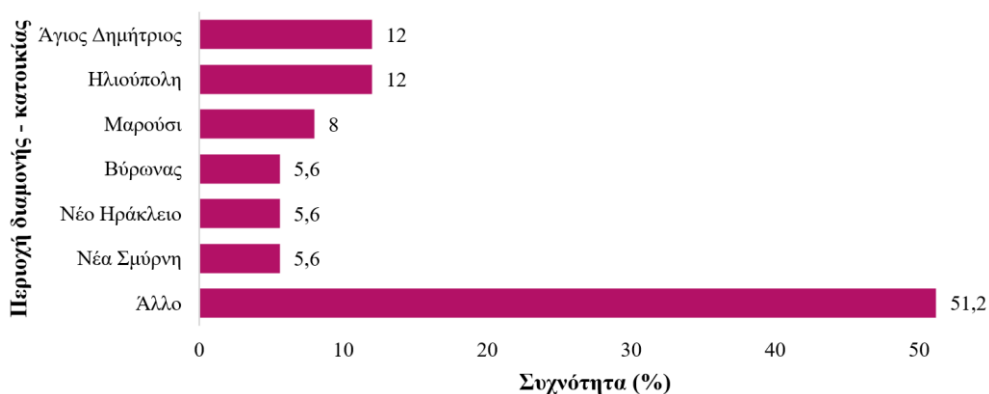
Ως προς τον τόπο διαμονής - κατοικίας τους (Διάγραμμα 54), η συντριπτική πλειονότητα διαμένει στην Αθήνα (74,2%). Από όσες διαμένουν στην Αθήνα ή στη Θεσσαλονίκη (75,4%), ζητήθηκε να δηλώσουν συγκεκριμένη περιοχή. Η πλειονότητα των

³⁵ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 0,4%.

αποκρινομένων (Διάγραμμα 55) διαμένει στον Άγιο Δημήτριο (12%) και στην Ηλιούπολη (15%).³⁶



Διάγραμμα 54. Κατανομή συχνοτήτων ανά τύπο διαμονής - κατοικίας



Διάγραμμα 55. Κατανομή συχνοτήτων ανά περιοχή διαμονής - κατοικίας

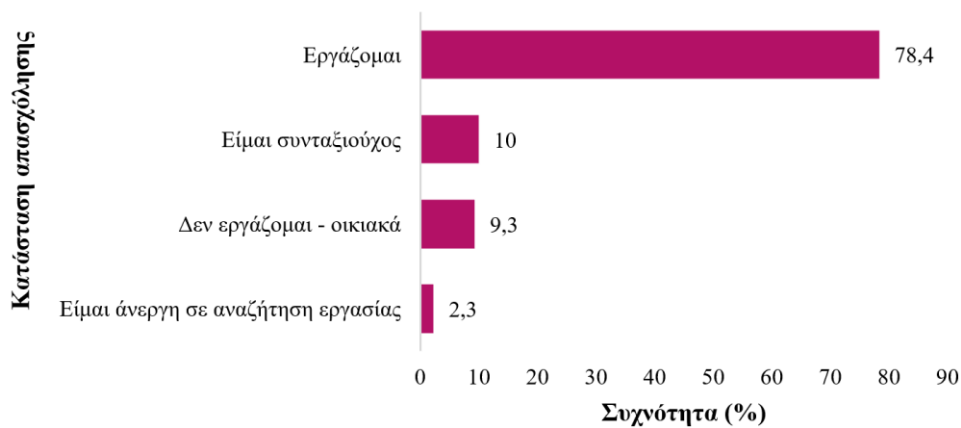
Σχετικά με το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης (Διάγραμμα 56), η πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (35%). Το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν εκείνες που έχουν ολοκληρώσει το Λύκειο (27,7%).

³⁶ Να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 36%.

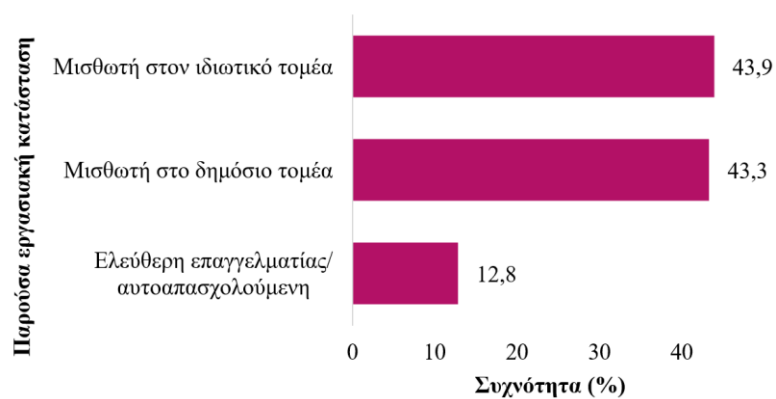


Διάγραμμα 56. Κατανομή συχνοτήτων ανά υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης

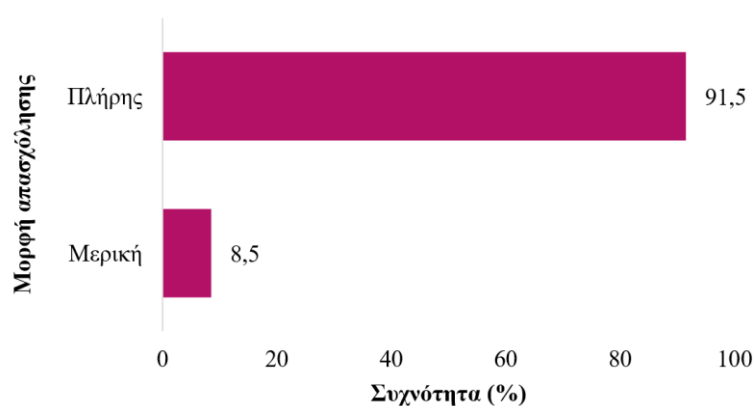
Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης (Διάγραμμα 57), η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχουσών εργάζεται (78,4%). Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο, μόλις 0,4%. Από τις εργαζόμενες, 43,9% των γυναικών εργάζονται ως μισθωτές στον ιδιωτικό τομέα και 43,3% ως μισθωτές στον δημόσιο τομέα (Διάγραμμα 58). Επίσης, οι εργαζόμενες στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι πλήρους απασχόλησης (91,5%) (Διάγραμμα 59) και εργάζονται διά ζώσης - με φυσική παρουσία (85,7%) (Διάγραμμα 60).



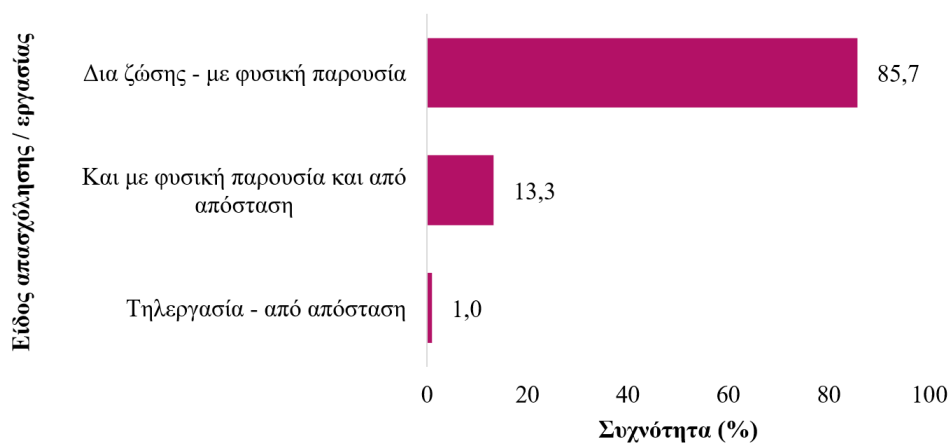
Διάγραμμα 57. Κατανομή συχνοτήτων κατάστασης απασχόλησης



Διάγραμμα 58. Κατανομή συχνοτήτων ανά παρούσα εργασιακή κατάσταση



Διάγραμμα 59. Κατανομή συχνοτήτων ανά μορφή απασχόλησης

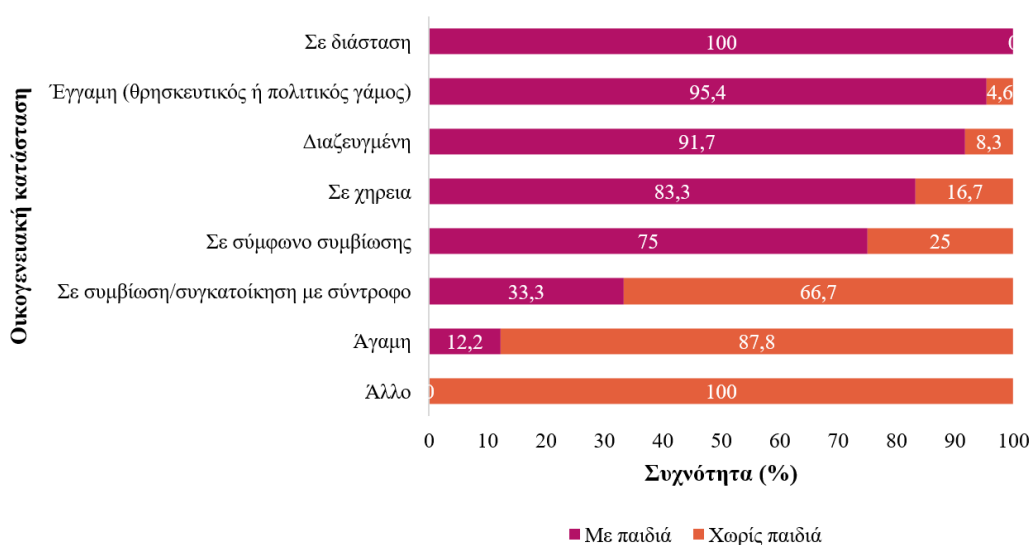


Διάγραμμα 60. Κατανομή συχνοτήτων ανά είδος απασχόλησης/εργασίας

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 61, η πλειονότητα των συμμετεχουσών γυναικών είναι έγγαμη με θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο (58,8%).³⁷ Το 78,8% των συμμετεχουσών έχουν παιδιά, ενώ το ποσοστό έγγαμων με παιδιά φτάνει το 95,4% (Διάγραμμα 62).



Διάγραμμα 61. Κατανομή συχνοτήτων της οικογενειακής κατάστασης

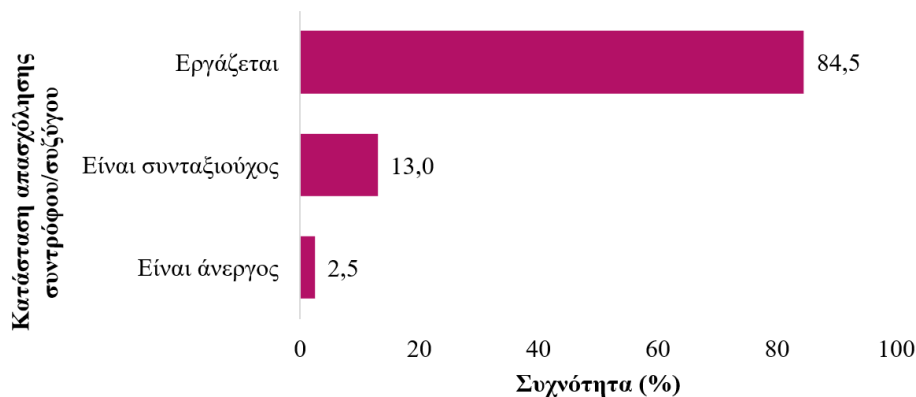


Διάγραμμα 62. Η οικογενειακή κατάσταση όσων έχουν ή δεν έχουν παιδιά

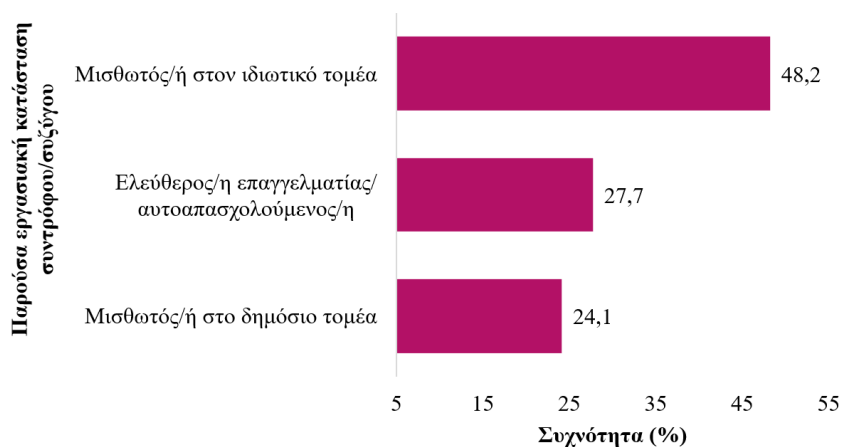
Για όσες είναι έγγαμες, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση (62,6%), ακολούθησε μια σειρά ερωτήσεων σχετικά με τους/τις συντρόφους/συζύγους τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 63, η συντριπτική πλειονότητα των συντρόφων/συζύγων των συμμετεχουσών εργάζεται (84,5%). Από τους εργαζόμενους συντρόφους/συζύγους, οι περισσότεροι/-ες εργάζονται ως μισθωτοί/-ές στον ιδιωτικό τομέα

³⁷ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν μόλις 0,4%.

(48,2%) (Διάγραμμα 64).³⁸ Παράλληλα, η πλειονότητα των συντρόφων/συζύγων είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (38,3%), με το αμέσως επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό να αποτελούν εκείνοι/-ες που έχουν ολοκληρώσει το Λύκειο (26,5%) (Διάγραμμα 65).



Διάγραμμα 63. Κατανομή συχνότητας κατάστασης απασχόλησης συντρόφου/συζύγου



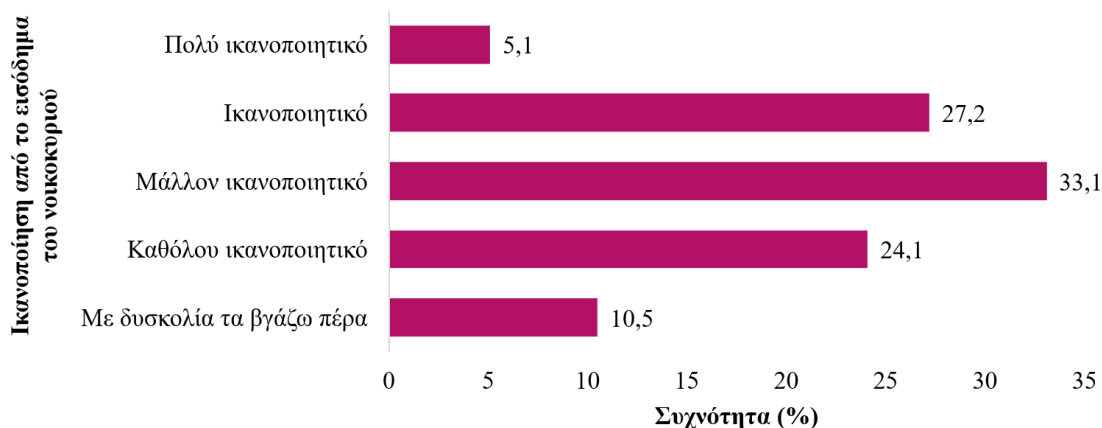
Διάγραμμα 64. Κατανομή συχνότητας παρούσας εργασιακής κατάστασης συντρόφου/συζύγου

³⁸ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών στη συγκεκριμένη ερώτηση ήταν 15,4%.



Διάγραμμα 65. Κατανομή συχνοτήτων ανά υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης συντρόφου/συζύγου

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 66, το 1/3 των συμμετεχουσών θεωρεί το εισόδημα του νοικοκυριού τους μάλλον ικανοποιητικό (33,1%). Να σημειωθεί ότι το 10,5% των γυναικών του δείγματος δηλώνει ότι τα βγάζει πέρα με δυσκολία.³⁹



Διάγραμμα 66. Κατανομή συχνοτήτων της ικανοποίησης από το εισόδημα του νοικοκυριού

Στην ερώτηση σχετικά με το αν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες, οι συμμετέχουσες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν πολλαπλές απαντήσεις. Σύμφωνα με το Διάγραμμα 67, η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα

³⁹ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 1,2%.

είναι η φροντίδα ανήλικων τέκνων (39,2%). Η αμέσως επόμενη απάντηση σε συχνότητα είναι ότι δεν έχουν τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους (36,5%).⁴⁰



Διάγραμμα 67. Κατανομή συχνοτήτων των ατόμων που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις συμμετέχουσες

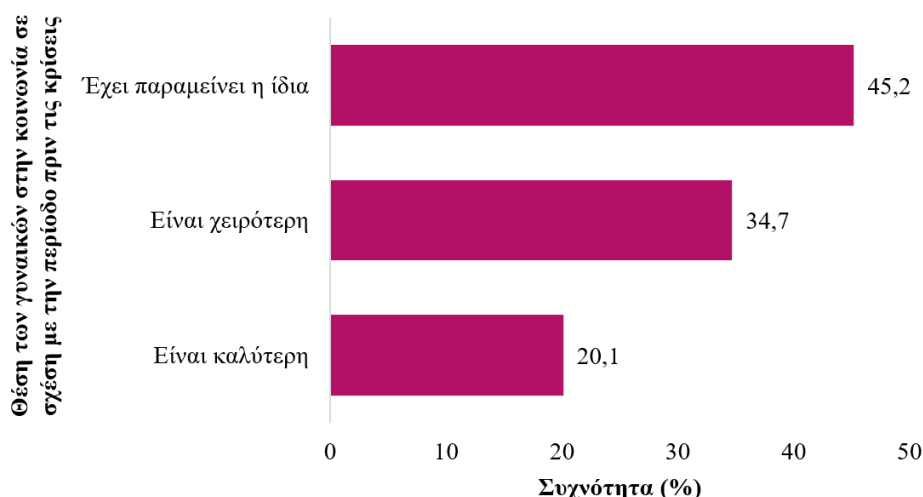
2.2.2 Γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων

Στα Διαγράμματα 68-72 παρουσιάζονται γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων κατά τα τελευταία 15 χρόνια σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχουσών στην έρευνα πρόσωπο με πρόσωπο.

Στην ερώτηση σχετικά με το αν θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι σήμερα σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις (πριν το 2008) η θέση των γυναικών στην κοινωνία μας είναι καλύτερη, χειρότερη ή έχει παραμείνει η ίδια, σχεδόν οι μισές από το δείγμα (45,2%) θεωρούν ότι έχει παραμείνει η ίδια (Διάγραμμα 68).⁴¹

⁴⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 60,8% (φροντίδα ανήλικων τέκνων) έως 99,6% (φροντίδα ανήλικων τέκνων με αναπηρία, χρόνια πασχόντων - ασθενών).

⁴¹ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν αμελητέο, μόλις 0,4%.



Διάγραμμα 68. Κατανομή συχνοτήτων της θέσης των γυναικών στην κοινωνία σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις

Στην ερώτηση σε ποιο/-α θεωρούν ότι οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια) επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες, οι συμμετέχουσες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν περισσότερες από μία απαντήσεις. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 69) είναι η επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση (50,4%), στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους (43,5%) και στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου (42,3%). Παράλληλα, 35,8% επέλεξαν ότι οι κρίσεις επιβάρυναν σε όλα τα παραπάνω, ενώ 0,8% σε κανένα από τα παραπάνω.⁴²

Στην ερώτηση σχετικά με το πού επιβαρύνθηκαν οι ίδιες οι συμμετέχουσες από τις κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια), είχαν επίσης τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 70) είναι η επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση (72,3%) και στο εισόδημα (69,2%). Παράλληλα, 4,2% επέλεξαν ότι επιβαρύνθηκαν σε όλα τα παραπάνω, ενώ 3,8% σε κανένα από τα παραπάνω.⁴³

⁴² Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 49,6% (επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση) έως 81,5% (επιβάρυνση στον τομέα της φροντίδας).

⁴³ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 27,7% (επιβάρυνση στην ψυχολογική τους κατάσταση) έως 94,6% (επιβάρυνση στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους).



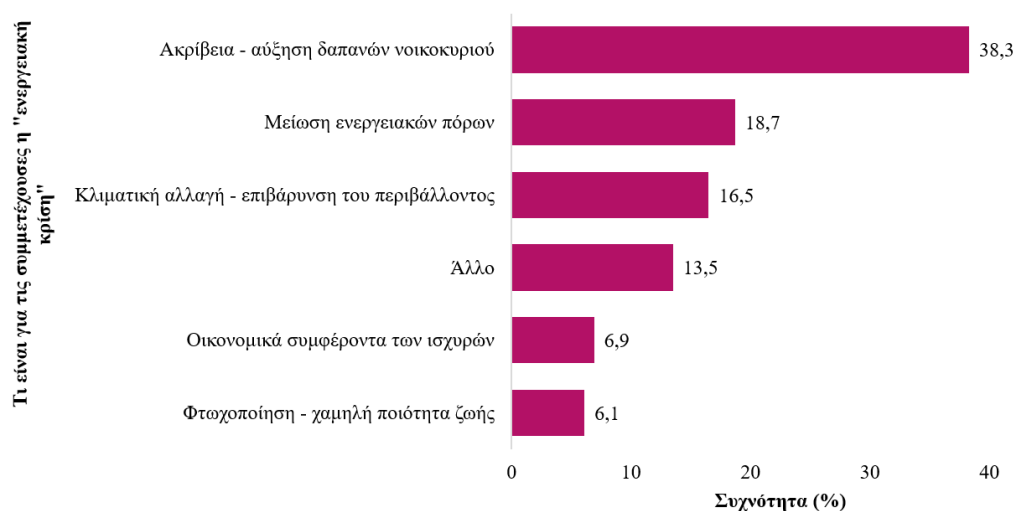
Διάγραμμα 69. Κατανομή συχνοτήτων για το ποιά επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια)



Διάγραμμα 70. Κατανομή συχνοτήτων για το ποιά επιβαρύνθηκαν οι ίδιες οι συμμετέχουσες από τις κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια)

Ακολούθησε μια ερώτηση ανοικτού τύπου σχετικά με το τι είναι για τις συμμετέχουσες η «ενεργειακή κρίση». Συγκεντρώθηκαν συνολικά 230 απαντήσεις, οι οποίες ταξινομήθηκαν σε πέντε γενικές κατηγορίες: 1) ακρίβεια - αύξηση δαπανών νοικοκυριού, 2) μείωση ενεργειακών πόρων, 3) κλιματική αλλαγή - επιβάρυνση του περιβάλλοντος, 4) οικονομικά συμφέροντα των ισχυρών, 5) φτωχοποίηση - χαμηλή ποιότητα ζωής. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 71, η πλειονότητα των συμμετεχουσών συνδυάζει την ενεργειακή κρίση με την ακρίβεια - αύξηση δαπανών

νοικοκυριού (38,3%), κυρίως με την αύξηση των τιμών στα καύσιμα και στους λογαριασμούς ρεύματος.⁴⁴



Διάγραμμα 71. Κατανομή συχνοτήτων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το τι είναι για τις συμμετέχουσες η «ενεργειακή κρίση»

Στο Διάγραμμα 72, παρουσιάζονται οι επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, όπου και πάλι δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα είναι η οικονομική ανασφάλεια (60%), η απώλεια εισοδήματος (55,8%) και η επιδείνωση των συνθηκών στέγασης και διαβίωσης (55,4%). Παράλληλα, 23,1% επέλεξαν όλες τις παραπάνω επιπτώσεις, ενώ 1,9% καμία από τις προτεινόμενες επιπτώσεις.⁴⁵

⁴⁴ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 11,5%.

⁴⁵ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 40% (οικονομική ανασφάλεια) έως 84,6% (επιβάρυνση του χρόνου που αφιερώνεται στις οικιακές εργασίες και τη φροντίδα της οικογένειας, και δυσκολία στην ανεξαρτησία των γυναικών).



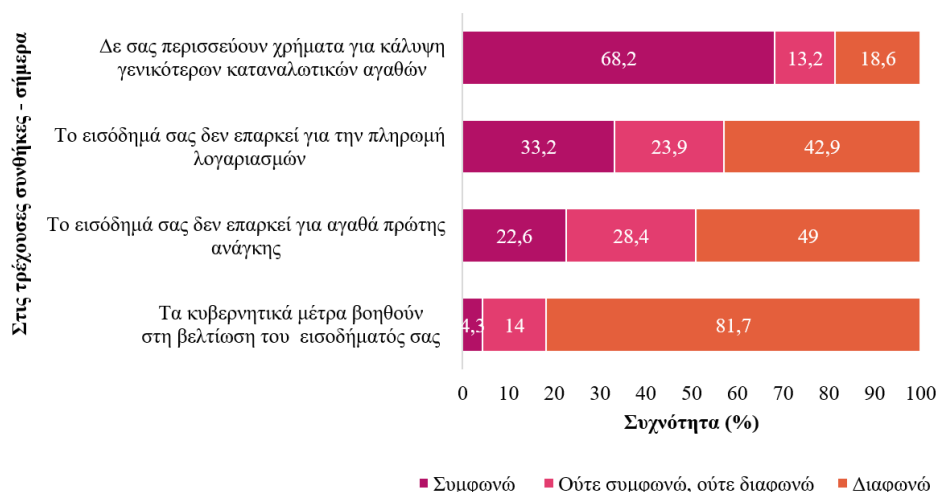
Διάγραμμα 72. Κατανομή συχνοτήτων των επιπτώσεων της «ενεργειακής κρίσης»

2.2.3 Απασχόληση - Μισθωτή εργασία

Στα Διαγράμματα 73-82 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων πρόσωπο με πρόσωπο στην ενότητα σχετικά με την απασχόληση και τη μισθωτή εργασία.

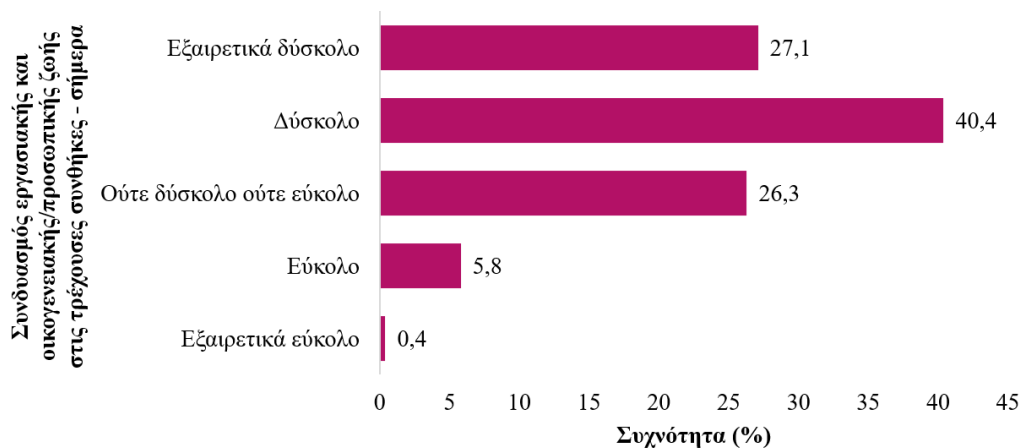
Η ενότητα της απασχόλησης ξεκινάει με μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνίας σχετικά με την επάρκεια του εισοδήματος. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 73, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι δεν τους περισσεύουν χρήματα για κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών (68,2%). Σχεδόν οι μισές από τις αποκρινόμενες (42,9%) διαφωνούν με το ότι το εισόδημά τους δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών. Παράλληλα, η πλειονότητα των συμμετεχουσών διαφωνεί με το ότι το εισόδημά τους δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης (49%). Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα δήλωσε ότι διαφωνεί με το ότι τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός τους (81,7%).⁴⁶

⁴⁶ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0,4% έως 1,2%.



Διάγραμμα 73. Κατανομή συχνοτήτων της επάρκειας του εισοδήματος στις τρέχουσες συνθήκες

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 74, η πλειονότητα των συμμετεχουσών δήλωσε ότι είναι δύσκολο να συνδυάζουν την εργασιακή και την οικογενειακή/προσωπική ζωή στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα (40,4%). Το 67,5% δήλωσε ότι ο συνδυασμός εργασιακής και οικογενειακής/προσωπικής ζωής είναι δύσκολος ή εξαιρετικά δύσκολος.⁴⁷



Διάγραμμα 74. Κατανομή συχνοτήτων του πόσο δύσκολος ή εύκολος είναι ο συνδυασμός της εργασιακής και της οικογενειακής/προσωπικής ζωής στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για πιθανές αλλαγές στην εργασία τους κατά την πανδημία, έχοντας τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι απαντήσεις που

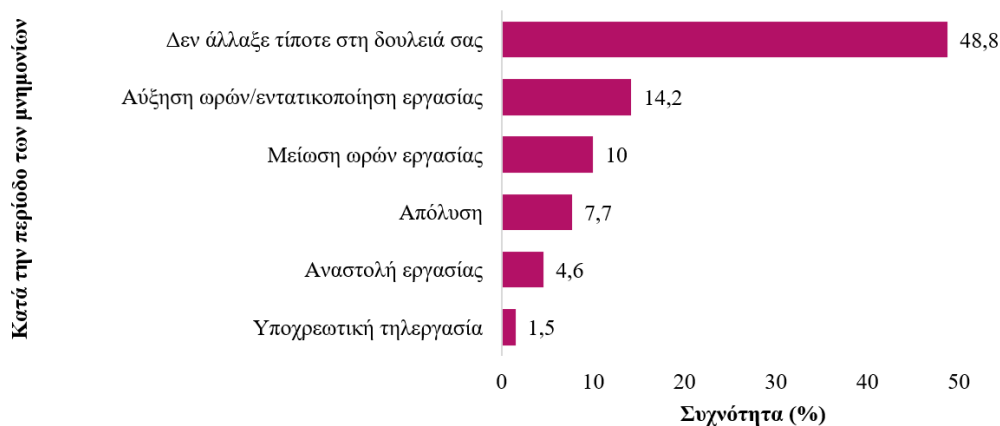
⁴⁷ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 7,7%.

συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα (Διάγραμμα 75) είναι ότι δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά τους (29,2%) και η υποχρεωτική τηλεργασία (28,8%).⁴⁸



Διάγραμμα 75. Κατανομή συχνοτήτων των πιθανών αλλαγών στην εργασία των συμμετεχουσών κατά την πανδημία

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για πιθανές αλλαγές στην εργασία τους κατά την περίοδο των μνημονίων, έχοντας πάλι τη δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα με διαφορά (Διάγραμμα 76) ήταν το ότι δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά τους (48,8%).⁴⁹



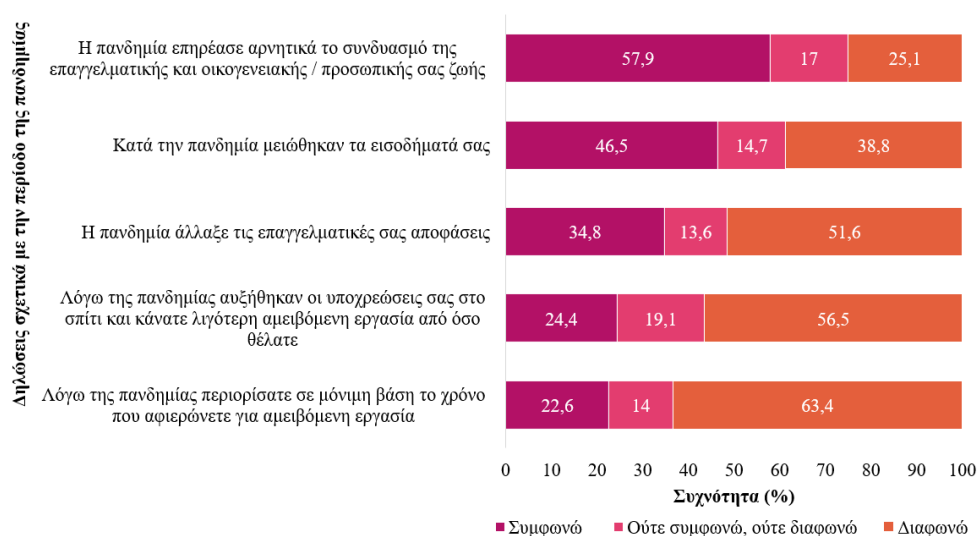
Διάγραμμα 76. Κατανομή συχνοτήτων των πιθανών αλλαγών στην εργασία των συμμετεχουσών κατά την περίοδο των μνημονίων

Ακολούθησε μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνία σε δηλώσεις σχετικά με την περίοδο της πανδημίας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 77, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι η πανδημία επηρέασε

⁴⁸ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 70,8% (δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας) έως 96,2% (απόλυση).

⁴⁹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 51,2% (δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας) έως 98,5% (υποχρεωτική τηλεργασία).

αρνητικά τον συνδυασμό της επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής τους ζωής (57,9%). Περίπου οι μισές από τις αποκρινόμενες (46,5%) συμφωνούν με το ότι κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά τους. Παράλληλα, λίγο πάνω από τις μισές συμμετέχουσες (51,6%) διαφωνούν με το ότι η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές τους αποφάσεις. Η πλειονότητα των γυναικών διαφωνεί με το ότι λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις τους στο σπίτι και έκαναν λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο ήθελαν (56,5%) και με το ότι λόγω της πανδημίας περιορίσαν σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιέρωναν για αμειβόμενη εργασία (63,4%).⁵⁰

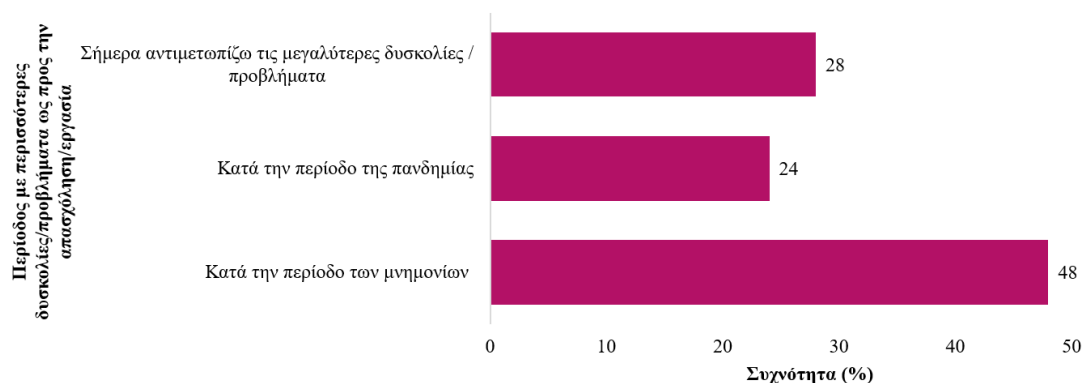


Διάγραμμα 77. Κατανομή συχνοτήτων δηλώσεων σχετικά με την περίοδο της πανδημίας

Οι συμμετέχουσες ρωτήθηκαν για την περίοδο που αντιμετώπισαν περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 78, σχεδόν οι μισές (48%) αντιμετώπισαν τις περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα κατά την περίοδο των μνημονίων.⁵¹

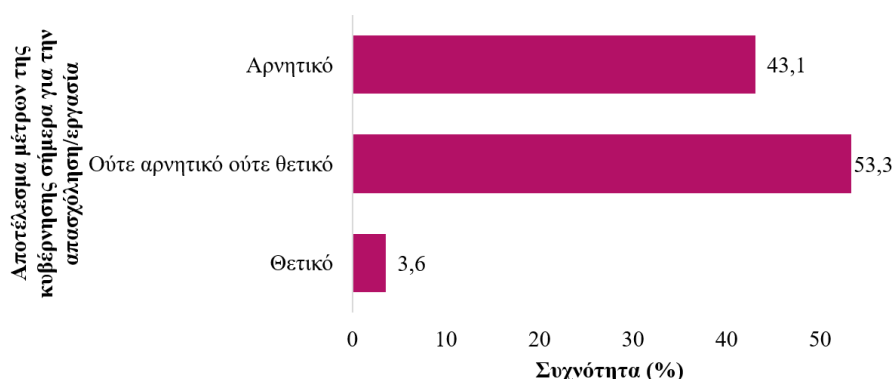
⁵⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0,8% έως 6,5%.

⁵¹ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 13,5%.



Διάγραμμα 78. Κατανομή συχνοτήτων της περιόδου με τις περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία

Ακολούθησε ερώτηση σχετικά με το αν τα μέτρα που παίρνει σήμερα η κυβέρνηση για την απασχόληση/εργασία έχουν κάποιο θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα για τις αποκρινόμενες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 79, λίγο πάνω από τις μισές (53,3%) δήλωσαν ότι τα μέτρα δεν έχουν ούτε αρνητικό ούτε θετικό αποτέλεσμα. Παράλληλα, το 43,1% των γυναικών δήλωσε ότι τα μέτρα έχουν αρνητικό αποτέλεσμα.⁵²



Διάγραμμα 79. Κατανομή συχνοτήτων ως προς το αποτέλεσμα των μέτρων της κυβέρνησης σήμερα για την απασχόληση/εργασία

Στη συνέχεια, οι συμμετέχουσες κλήθηκαν να δηλώσουν με μια ερώτηση διχοτόμο (ναι/όχι) αν πιστεύουν ότι σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών. Η συντριπτική πλειονότητα (77%) απάντησε καταφατικά (Διάγραμμα 80).⁵³

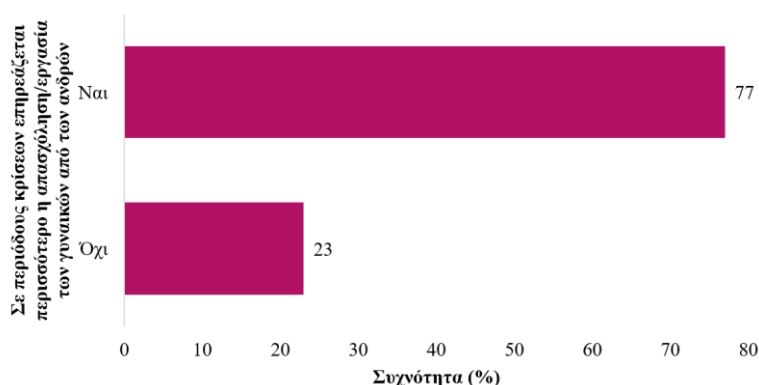
Η ενότητα ολοκληρώνεται με δύο ερωτήσεις ανοικτού τύπου, κατά τις οποίες καλούνταν να αιτιολογήσουν την απάντησή τους στη ερώτηση διχοτόμο. Από τις 181

⁵² Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 4,6%.

⁵³ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 9,6%.

περιπτώσεις που απάντησαν ότι σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών, συγκεντρώθηκαν 159 απαντήσεις στην αντίστοιχη ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις αυτές ταξινομήθηκαν σε έξι γενικές κατηγορίες: 1) οι άνδρες έχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες/αποτελούν προτεραιότητα στις θέσεις εργασίας, 2) οι γυναίκες έχουν περισσότερες υποχρεώσεις, 3) οι γυναίκες απολύονται πιο εύκολα, 4) οι γυναίκες θεωρούνται κατώτερες, 5) οι γυναίκες αμείβονται λιγότερο, 6) στις γυναίκες είναι πιο έντονες οι ηλικιακές διακρίσεις. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο».

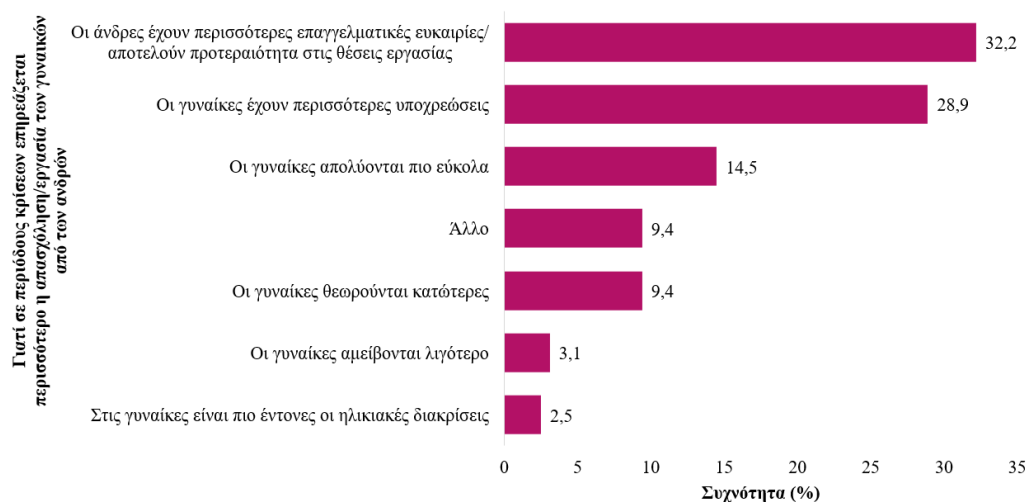
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 81, η πλειονότητα των συμμετεχουσών πιστεύει ότι επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών γιατί οι άνδρες έχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες ή αποτελούν προτεραιότητα στις θέσεις εργασίας (32,2%).⁵⁴ Αντίστοιχα, από τις 54 περιπτώσεις που απάντησαν ότι σε περιόδους κρίσεων δεν επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών, συγκεντρώθηκαν 50 απαντήσεις στην αντίστοιχη ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις αυτές ταξινομήθηκαν σε τρεις γενικές κατηγορίες: 1) γυναίκες και άνδρες επηρεάζονται το ίδιο, 2) έχει επέλθει ισότητα των φύλων, 3) εξαρτάται από τη θέση εργασίας. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 82, η πλειονότητα των συμμετεχουσών πιστεύει ότι δεν επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών γιατί δεν παίζει ρόλο το φύλο, γυναίκες και άνδρες επηρεάζονται το ίδιο (62%).⁵⁵



Διάγραμμα 80. Κατανομή συχνοτήτων ως προς το αν οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών

⁵⁴ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 8,5%.

⁵⁵ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 1,5%.



Διάγραμμα 81. Κατανομή συχνοτήτων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το γιατί σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών



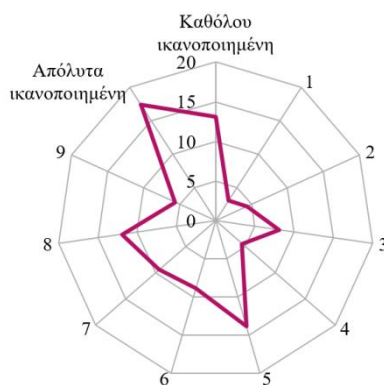
Διάγραμμα 82. Κατανομή συχνοτήτων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το γιατί σε περιόδους κρίσεων δεν επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών

2.2.4 Φροντίδα - Οικιακή εργασία

Στα Διαγράμματα 83-89 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο στην ενότητα για τη φροντίδα και την οικιακή εργασία.

Η ενότητα αυτή ξεκινάει με μια σειρά από τρεις ερωτήσεις ικανοποίησης, οι οποίες εφαρμόζονται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων στις αποκρινόμενες. Στην πρώτη ερώτηση (Διάγραμμα 83), οι έγγαμες, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη),

πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 5,61. Ωστόσο, να σημειωθεί ότι 13,1% επέλεξαν τη βάση της κλίμακας (καθόλου ικανοποιημένη).⁵⁶



Διάγραμμα 83. Κατανομή συχνότητας της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις συμμετέχουσες και τον/τη σύζυγο/σύντροφο

Στη δεύτερη ερώτηση (Διάγραμμα 84), οι έγγαμες, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κι όσες έχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη), πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν και πάλι στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 6,32.⁵⁷

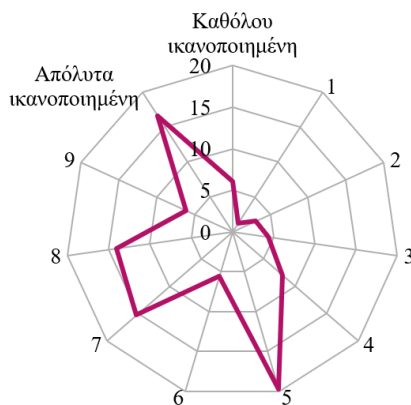
⁵⁶ Στην ερώτηση αυτή, βάσει φίλτρου, μπορούσε να απαντήσει το 62,6% του δείγματος. Από αυτό το δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 0,8%.

⁵⁷ Στην ερώτηση αυτή, βάσει φίλτρου, μπορούσε να απαντήσει το 46,5% του δείγματος. Από αυτό το δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 0,4%.



Διάγραμμα 84. Κατανομή συχνοτήτων της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις συμμετέχουσες και τον/τη σύζυγο/σύντροφο

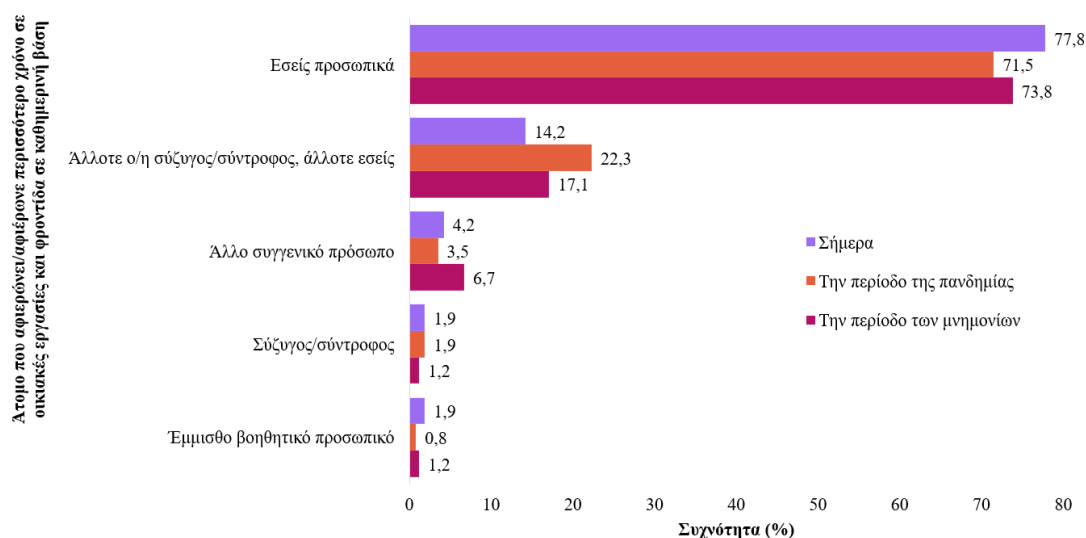
Στην τρίτη ερώτηση (Διάγραμμα 85), εκείνες που έχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από τις ίδιες κλήθηκαν να δηλώσουν, σε μια κλίμακα 0 (καθόλου ικανοποιημένη) έως 10 (απόλυτα ικανοποιημένη), πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν και πάλι στις υψηλότερες τιμές της κλίμακας, με μέση τιμή 6,73.⁵⁸



Διάγραμμα 85. Κατανομή συχνοτήτων της κλίμακας ικανοποίησης στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν οι συμμετέχουσες στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη

⁵⁸ Να σημειωθεί ότι το 36,5% του δείγματος δεν έχει τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους. Στο υπόλοιπο δείγμα, το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 0,8%.

Οι ερωτήσεις που ακολουθούν αναφέρονται σε διακριτές περιόδους, η καθεμία με βάση τις πολλαπλές κρίσεις. Οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να απαντήσουν ποιο άτομο αφιερώνει/αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα σήμερα, την περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων, αντίστοιχα. Στις τρεις αυτές ερωτήσεις διακρίνεται παρόμοιο μοτίβο (Διάγραμμα 86), καθώς στη συντριπτική τους πλειονότητα οι αποκρινόμενες αφιερώνουν σε καθημερινή βάση σήμερα (77,8%) κι αφιέρωναν την περίοδο της πανδημίας (71,5%) και την περίοδο των μνημονίων (73,8%) τον περισσότερο χρόνο μέσα στο νοικοκυριό σε οικιακές εργασίες και φροντίδα.⁵⁹

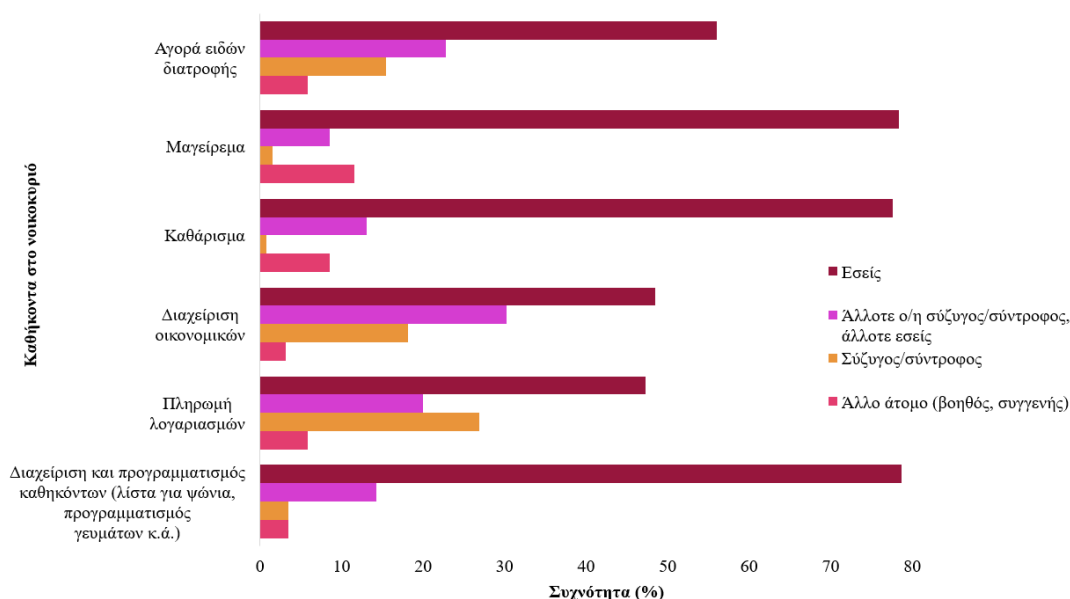


Διάγραμμα 86. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το άτομο που αφιερώνει/αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα σε καθημερινή βάση σήμερα, την περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων

Στο Διάγραμμα 87, παρουσιάζονται ορισμένα καθήκοντα ενός νοικοκυριού όπου οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να δηλώσουν ποιο άτομο αναλαμβάνει το εκάστοτε καθήκον στο δικό τους νοικοκυριό στις τρέχουσες συνθήκες. Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι ίδιες οι αποκρινόμενες αναλαμβάνουν τη διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων (78,7%), το μαγείρεμα (78,4%) και το καθάρισμα (77,6%). Επίσης, στην πλειονότητά τους αναλαμβάνουν οι ίδιες την αγορά ειδών διατροφής (56%), τη διαχείριση οικονομικών (48,5%) και την πληρωμή λογαριασμών (47,3%). Να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανάληψης καθηκόντων κυρίως από συζύγους/συντρόφους παρατηρείται στην πληρωμή λογαριασμών (26,9%), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό στο καθάρισμα (0,8%) και το μαγείρεμα (1,5%). Το υψηλότερο ποσοστό στην ανάληψη καθηκόντων άλλοτε από τον/τη

⁵⁹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0% έως 3,1%.

σύζυγο/σύντροφο, άλλοτε από τις ίδιες παρατηρείται στη διαχείριση των οικονομικών (30,2%).⁶⁰



Διάγραμμα 87. Κατανομή συχνοτήτων ως προς το άτομο που κυρίως αναλαμβάνει ορισμένα καθήκοντα στο νοικοκυριό

Στο Διάγραμμα 88, παρουσιάζονται ενέργειες στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) λόγω ακρίβειας, στις οποίες δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν ότι οι αποκρινόμενες έχουν περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης (56,9%). Παράλληλα, 8,8% επέλεξαν ότι ισχύουν όλα τα παραπάνω, ενώ 19,2% ότι δεν ισχύει καμία από τις παραπάνω δηλώσεις.⁶¹

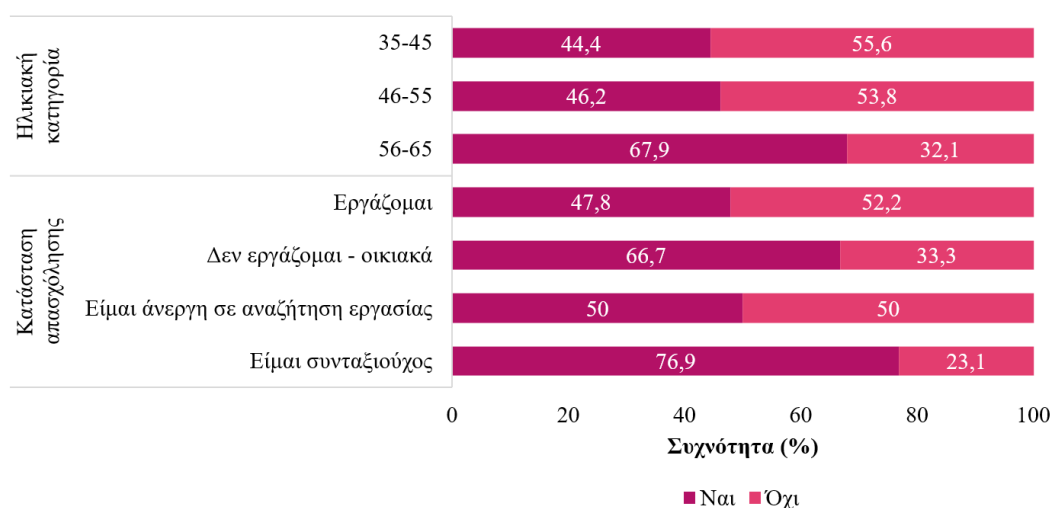
⁶⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 0% έως 0,8%.

⁶¹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 43,1% (έχετε περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης) έως 84,2% (ωφελείστε από τα επιδόματα).



Διάγραμμα 88. Κατανομή συχνοτήτων ενεργειών στις τρέχουσες συνθήκες λόγω ακρίβειας

Η ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας ολοκληρώνεται με μια ερώτηση διχοτόμο (ναι/όχι) σχετικά με το αν οι αποκρινόμενες έχουν ελεύθερο προσωπικό χρόνο στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα). Λίγο πάνω από το μισό δείγμα δήλωσε ότι έχει ελεύθερο χρόνο (52,7%).⁶² Η ερώτηση αυτή διασταυρώθηκε με βασικά κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, από τα οποία στατιστικά σημαντικά ήταν η ηλικία και η κατάσταση απασχόλησης. Όπως παρουσιάζεται, λοιπόν, στο Διάγραμμα 89, όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και ο ελεύθερος προσωπικός χρόνος. Ως προς την κατάσταση απασχόλησης, οι εργαζόμενες του δείγματος φαίνεται να έχουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες και σχεδόν μοιράζονται ανάμεσα στο ναι (47,8%) και το όχι (52,2%).



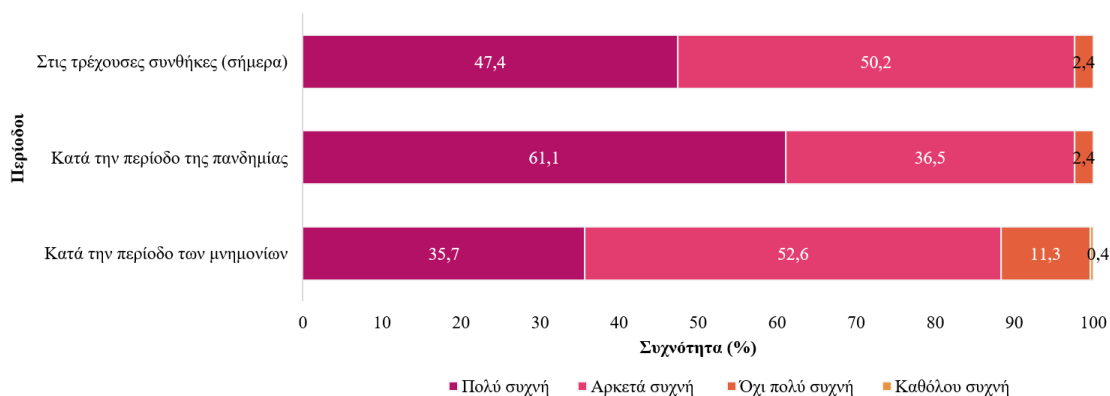
Διάγραμμα 89. Ελεύθερος προσωπικός χρόνος σύμφωνα με την ηλικία και την κατάσταση απασχόλησης

⁶² Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν μόλις 0,8%.

2.2.5 Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών

Στα Διαγράμματα 90-102 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο στην ενότητα για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών.

Οι πρώτες τρεις ερωτήσεις της ενότητας αναφέρονται στη συχνότητα που πιστεύουν οι συμμετέχουσες ότι ασκείται/ασκείτο ενδοοικογενειακή βία από σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα σε τρεις διακριτές χρονικές περιόδους, στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 90, οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι ήταν και είναι αρκετά συχνή τόσο κατά την περίοδο των μνημονίων (52,6%) όσο και στις τρέχουσες συνθήκες (50,2%). Η πλειονότητα πιστεύει ότι κατά την περίοδο της πανδημίας η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο ήταν πολύ συχνή (61,1%). Ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο, η συντριπτική πλειονότητα των αποκρινόμενων πιστεύει ότι η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα είναι στις τρέχουσες συνθήκες (97,6%) και ήταν κατά την περίοδο της πανδημίας (97,6%) και κατά την περίοδο των μνημονίων (88,3%) αρκετά συχνή ή πολύ συχνή.⁶³

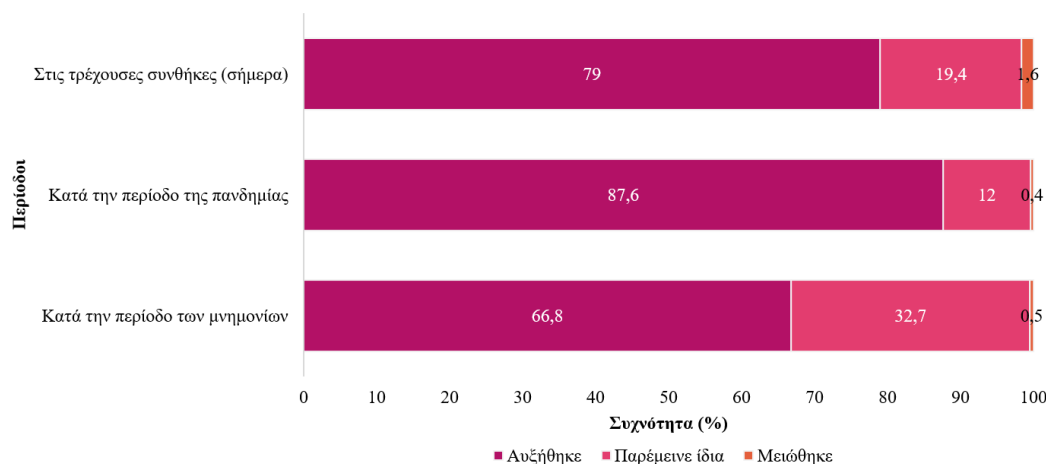


Διάγραμμα 90. Κατανομή συχνοτήτων του πόσο συχνή είναι (ήταν) η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο στην Ελλάδα στις τρέχουσες συνθήκες, κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων

Ακολούθησαν άλλες τρεις ερωτήσεις σχετικά με το αν πιστεύουν οι αποκρινόμενες ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε, παρέμεινε ίδια ή μειώθηκε με βάση τις παραπάνω διακριτές χρονικές περιόδους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 91, η συντριπτική πλειονότητα στις τρέχουσες συνθήκες (79%) και κατά την

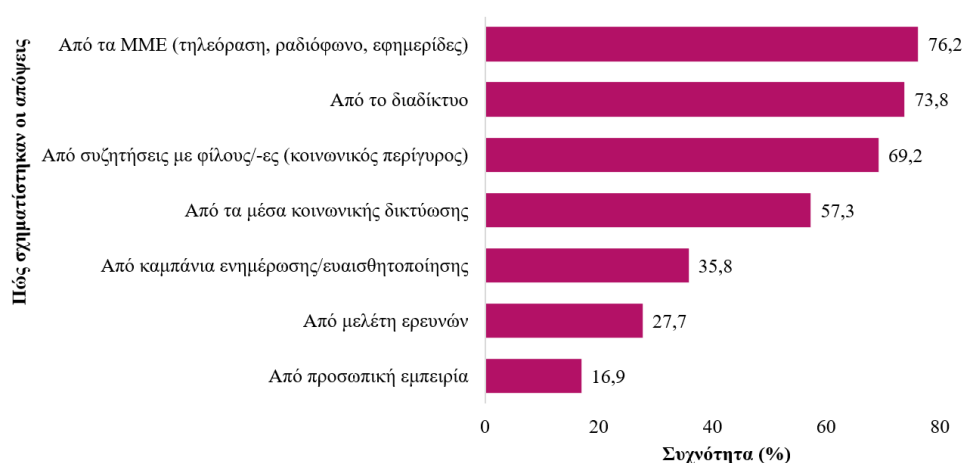
⁶³ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 4,2% (κατά την περίοδο της πανδημίας) έως 11,5% (κατά την περίοδο των μνημονίων).

περίοδο της πανδημίας (87,6%) και η πλειονότητα κατά την περίοδο των μνημονίων (66,8%) πιστεύει ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε.⁶⁴



Διάγραμμα 91. Κατανομή συχνοτήτων για αν πιστεύουν οι συμμετέχουσες ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε, παρέμεινε ίδια ή μειώθηκε στις τρέχουσες συνθήκες, κατά την περίοδο της πανδημίας και κατά την περίοδο των μνημονίων

Στην ερώτηση σχετικά με το πώς έχουν σχηματίσει τις παραπάνω απόψεις, υπήρχε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Οι περισσότερες αποκρινόμενες δήλωσαν (Διάγραμμα 92) ότι έχουν σχηματίσει τις παραπάνω απόψεις κυρίως από τα ΜΜΕ (76,2%), από το διαδίκτυο (73,8%) και από τον κοινωνικό περίγυρο (69,2%). Παράλληλα, δόθηκε η δυνατότητα ανοικτής συμπλήρωσης για πιθανούς άλλους τρόπους που οδήγησαν στον σχηματισμό των απόψεων, αλλά συγκεντρώθηκαν μόλις τρεις απαντήσεις.⁶⁵

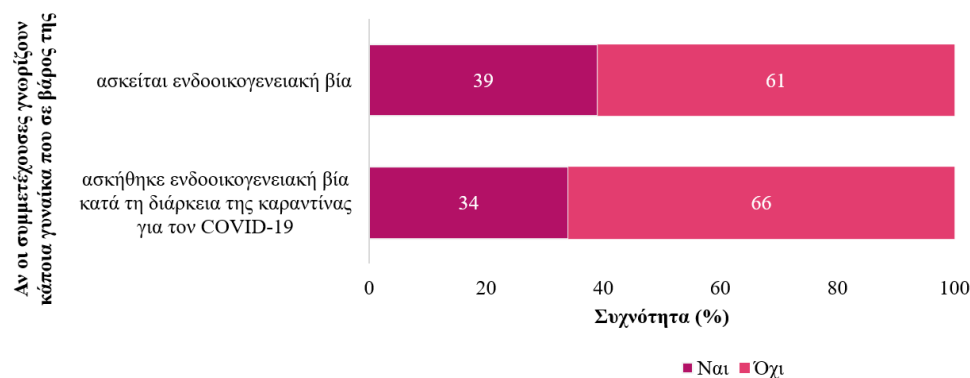


Διάγραμμα 92. Κατανομή συχνοτήτων για το πώς σχηματίστηκαν οι απόψεις των συμμετεχουσών για την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας

⁶⁴ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 3,5% (κατά την περίοδο της πανδημίας) έως 16,5% (κατά την περίοδο των μνημονίων).

⁶⁵ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 23,8% (από τα ΜΜΕ) έως 83,1% (από προσωπική εμπειρία).

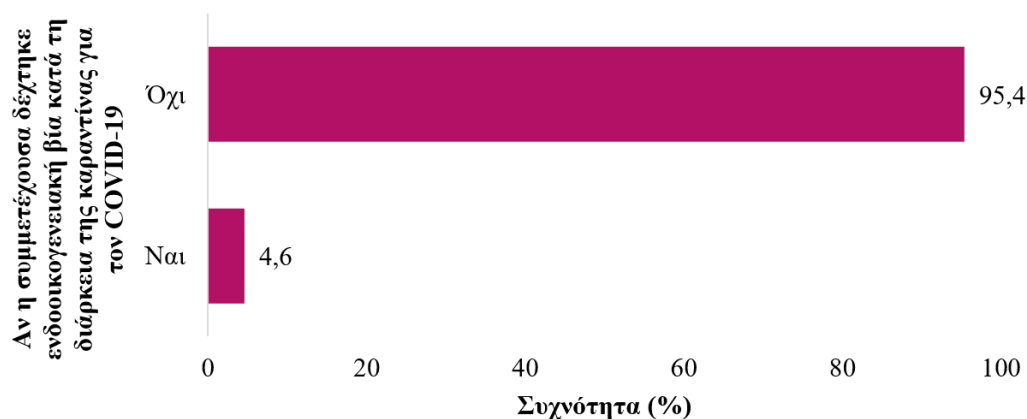
Στις ερωτήσεις αν γνωρίζουν κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19, η πλειονότητα δήλωσε όχι κατά 61% και 66%, αντίστοιχα (Διάγραμμα 93).⁶⁶



Διάγραμμα 93. Κατανομή συχνοτήτων για το αν γνωρίζουν οι συμμετέχουσες κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19

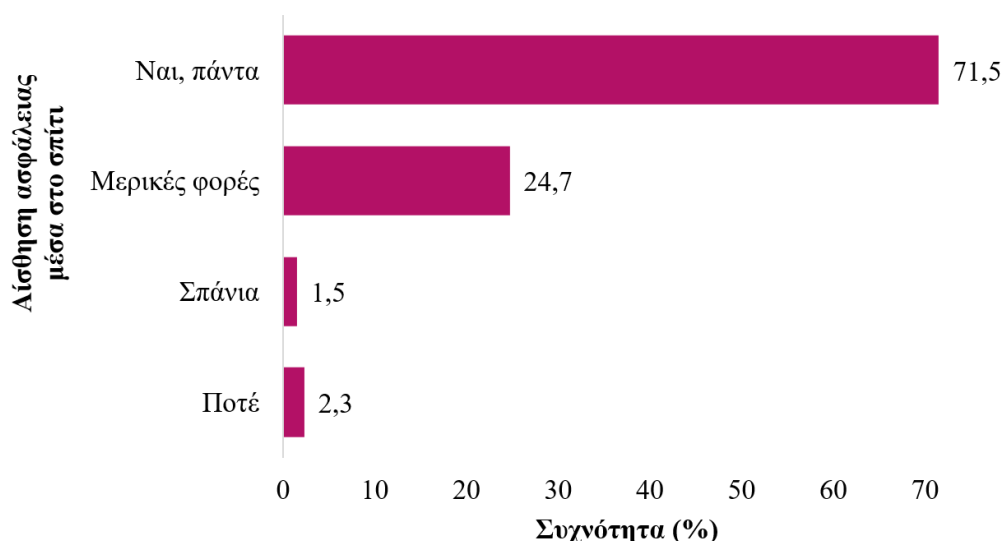
Στην επόμενη ερώτηση αν οι ίδιες οι συμμετέχουσες δέχτηκαν ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19, σχεδόν όλες (95,4%) απάντησαν αρνητικά (Διάγραμμα 94). Το υπόλοιπο 4,6% (12 περιπτώσεις) κλήθηκε να απαντήσει σε δύο επιπλέον ερωτήσεις. Στην πρώτη ερώτηση, τι σχέση είχαν με το άτομο που τους άσκησε ενδοοικογενειακή βία, 10 περιπτώσεις δήλωσαν ότι η ενδοοικογενειακή βία προήλθε από σύζυγο/σύντροφο και δύο περιπτώσεις από άλλο συγγενικό πρόσωπο. Στη δεύτερη ερώτηση, εννιά από αυτές τις περιπτώσεις δήλωσαν ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που δέχτηκαν ενδοοικογενειακή βία από το ίδιο άτομο.

⁶⁶ Οι ελλείπουσες τιμές ήταν 8,5%.



Διάγραμμα 94. Κατανομή συχνοτήτων για το αν οι ίδιες οι συμμετέχουσες δέχτηκαν ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19

Στην ερώτηση αν στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) αισθάνονται ασφαλείς μέσα στο σπίτι τους, λίγο πάνω από τα 2/3 των γυναικών δήλωσαν ότι πάντα αισθάνονται ασφαλείς (Διάγραμμα 95).⁶⁷ Στο υπόλοιπο 28,5% (74 περιπτώσεις) που δήλωσε μερικές φορές, σπάνια ή ποτέ, τέθηκε ερώτηση σχετικά με το τι τις κάνει να αισθάνονται ανασφαλείς μέσα στο σπίτι τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 96, η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν ο φόβος για διάρρηξη/ληστεία (26,5%). Ωστόσο, το αποτέλεσμα αυτό είναι μόνο ενδεικτικό, καθώς προέρχεται σχεδόν από το 1/3 του δείγματος.



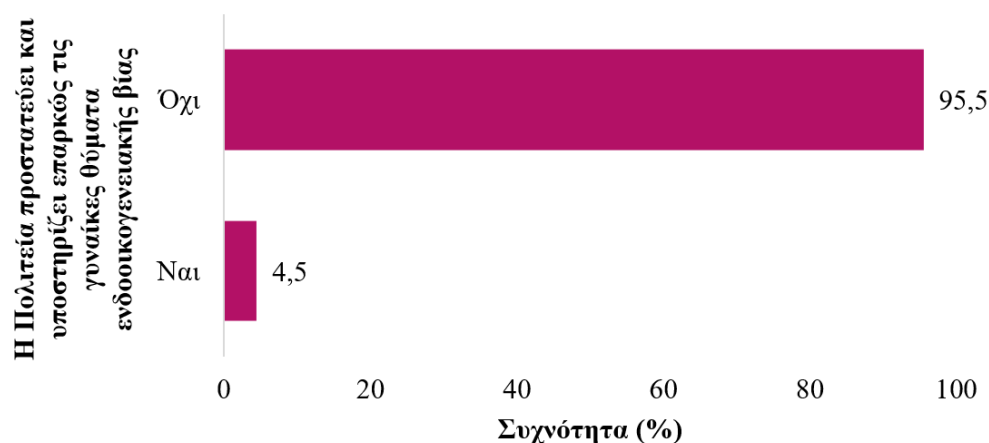
Διάγραμμα 95. Κατανομή συχνοτήτων της αίσθησης ασφάλειας μέσα στο σπίτι

⁶⁷ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 0,4%.



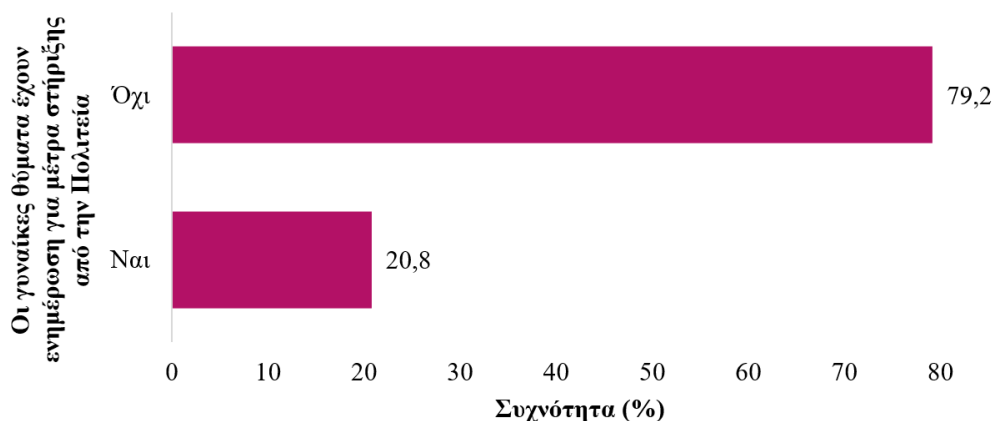
Διάγραμμα 96. Κατανομή συχνοτήτων των δηλώσεων για την αίσθηση ανασφάλειας μέσα στο σπίτι

Ακολούθησαν τρεις ερωτήσεις διχοτόμοι (ναι/όχι) σχετικά με τα μέτρα της Πολιτείας για την υποστήριξη γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Η συντριπτική πλειονότητα των γυναικών (95,5%) πιστεύει ότι η Πολιτεία δεν προστατεύει και δεν υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας (Διάγραμμα 97), με ποσοστό ελλειπουσών τιμών 5%. Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα (79,2%) πιστεύει ότι οι γυναίκες θύματα δεν έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία (Διάγραμμα 98), με ποσοστό ελλειπουσών τιμών 9,2%. Ωστόσο, οι ίδιες είναι ενημέρες κατά 68,7% για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας (Διάγραμμα 99).⁶⁸

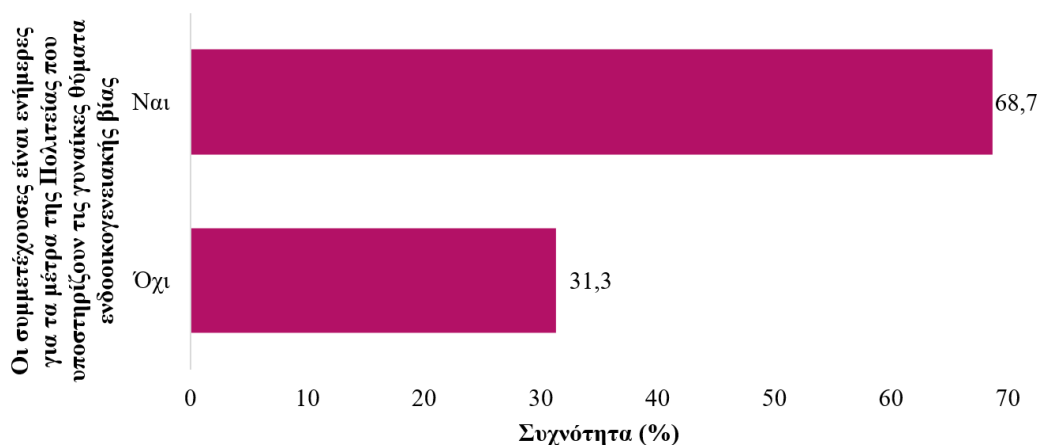


Διάγραμμα 97. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν η Πολιτεία προστατεύει και υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας

⁶⁸ Το ποσοστό ελλειπουσών τιμών ήταν 4,2%.



Διάγραμμα 98. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι γυναίκες θύματα έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία



Διάγραμμα 99. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες είναι ενήμερες για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας

Η ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας ολοκληρώνεται με τρεις ερωτήσεις με δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων σχετικά με τα μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών που γνωρίζουν οι συμμετέχουσες, τα μέτρα που θεωρούν ότι είναι γνωστά σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας και τα μέτρα που πιστεύουν ότι χρησιμοποιούνται από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 100, από τα μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών που γνωρίζουν οι συμμετέχουσες, οι απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα είναι οι τηλεφωνικές γραμμές SOS (74,2%), η δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα Φιλοξενίας (57,3%), οι συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα (53,8%) και οι καμπάνιες

ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης (47,3%). Παράλληλα, 14,6% επέλεξαν όλα τα παραπάνω μέτρα, ενώ 3,1% κανένα από τα προτεινόμενα μέτρα.⁶⁹

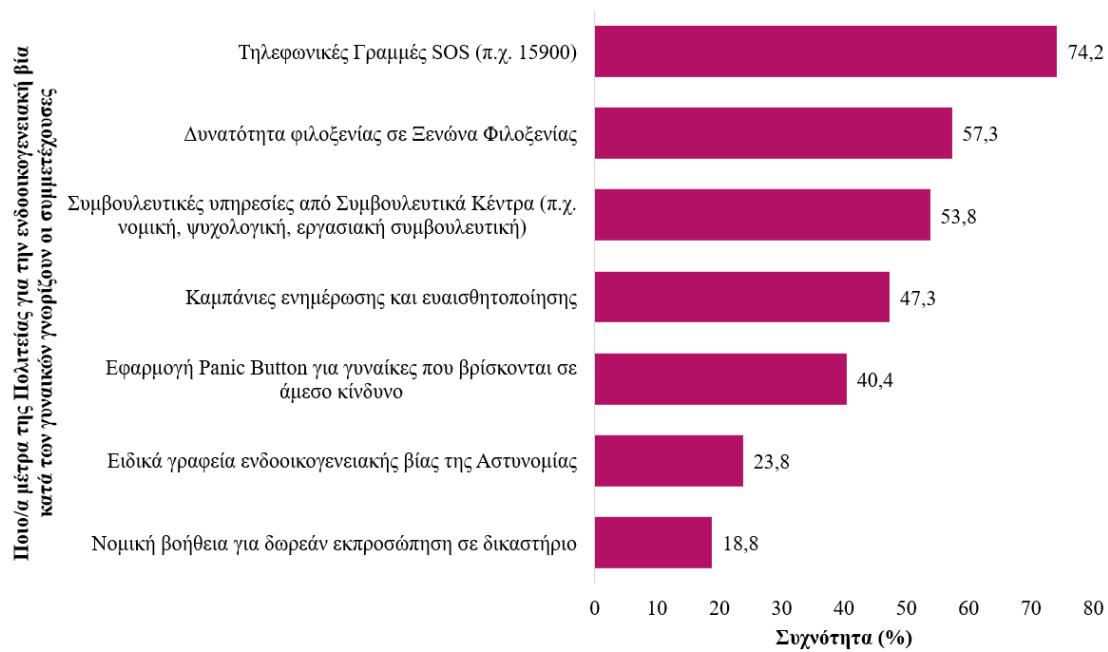
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 101, από τα μέτρα της Πολιτείας που θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι είναι γνωστά σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα με διαφορά από τις υπόλοιπες είναι οι τηλεφωνικές γραμμές SOS (73,5%). Τα ποσοστά στα υπόλοιπα μέτρα κυμάνθηκαν από 11,2% (νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο) έως 35% (συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα). Παράλληλα, 8,8% επέλεξαν όλα τα παραπάνω μέτρα, ενώ 5,8% κανένα από τα προτεινόμενα μέτρα.⁷⁰

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 102, από τα μέτρα της Πολιτείας που θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι χρησιμοποιούνται από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, η απάντηση που συγκέντρωσε και πάλι τη μεγαλύτερη συχνότητα με διαφορά από τις υπόλοιπες είναι οι τηλεφωνικές γραμμές SOS (75,8%). Τα ποσοστά στα υπόλοιπα μέτρα κυμάνθηκαν από 10,8% (καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης) έως 33,5% (ειδικά γραφεία ενδοοικογενειακής βίας της Αστυνομίας). Παράλληλα, 5,4% επέλεξαν όλα τα παραπάνω μέτρα, ενώ 7,3% κανένα από τα προτεινόμενα μέτρα.⁷¹

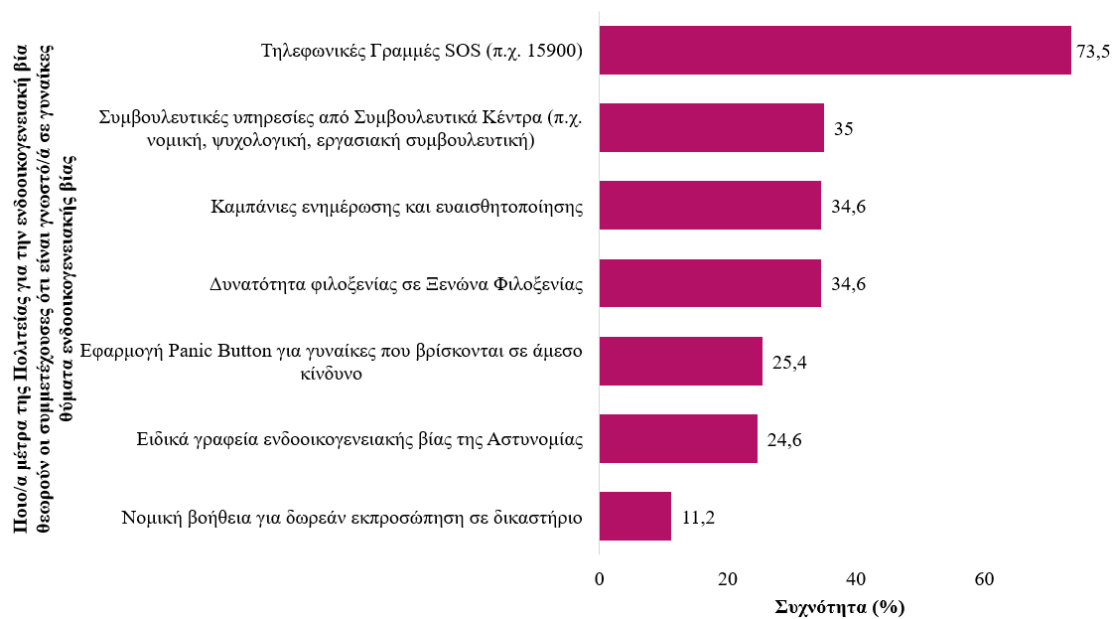
⁶⁹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 25,8% (τηλεφωνικές γραμμές SOS) έως 81,2% (νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο).

⁷⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 26,5% (τηλεφωνικές γραμμές SOS) έως 88,8% (νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο).

⁷¹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 24,2% (τηλεφωνικές γραμμές SOS) έως 89,2% (καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης).



Διάγραμμα 100. Κατανομή συχνοτήτων των μέτρων της Πολιτείας που γνωρίζουν οι συμμετέχουσες για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών



Διάγραμμα 101. Κατανομή συχνοτήτων των μέτρων της Πολιτείας που θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι είναι γνωστά σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας



Διάγραμμα 102. Κατανομή συχνοτήτων των μέτρων της Πολιτείας που θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι χρησιμοποιούνται από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας

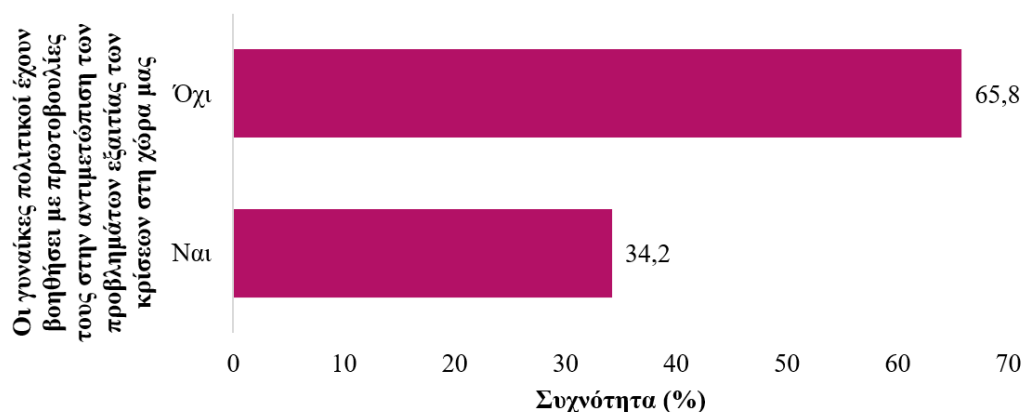
2.2.6 Γυναίκες στην πολιτική

Στα Διαγράμματα 103-112 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο στην ενότητα για τις γυναίκες στην πολιτική.

Η ενότητα αυτή ξεκινά με μια ερώτηση διχοτόμο (ναι/όχι) σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας. Τα 2/3 των αποκρινόμενων δήλωσαν ότι δεν έχουν βοηθήσει (Διάγραμμα 103).⁷² Το υπόλοιπο 1/3, που δήλωσε ότι έχουν βοηθήσει, κλήθηκε να επιλέξει ανάμεσα σε προτάσεις πάνω σε ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει. Δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων αλλά και κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο». Οι περισσότερες αποκρινόμενες δήλωσαν (Διάγραμμα 104) ότι έχουν βοηθήσει στην προώθηση της ισότητας των φύλων (23,5%) και στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών (19,2%).⁷³

⁷² Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 22,3%.

⁷³ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 76,5% (στην προώθηση της ισότητας των φύλων) έως 95,4% (στη λήψη μέτρων κατά της ακρίβειας). Επίσης, η κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο» συγκέντρωσε μόλις τέσσερις απαντήσεις (5,8%).



Διάγραμμα 103. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας

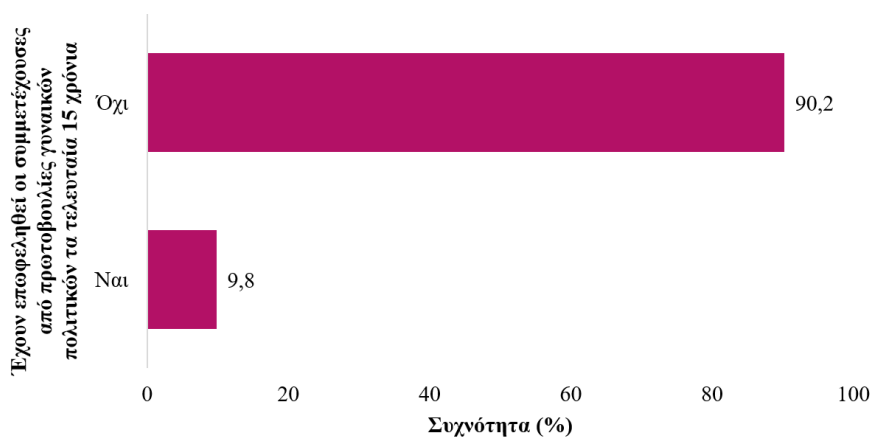


Διάγραμμα 104. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει οι γυναίκες πολιτικοί με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας

Ακολούθησε ερώτηση διχοτόμος (ναι/όχι) σχετικά με το αν οι ίδιες οι συμμετέχουσες έχουν επωφεληθεί από πρωτοβουλίες γυναικών πολιτικών τα τελευταία 15 χρόνια. Η συντριπτική πλειονότητα (90,2%) δήλωσε ότι δεν έχει επωφεληθεί (Διάγραμμα 105). Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 10%. Όσες δήλωσαν ότι έχουν επωφεληθεί (23 περιπτώσεις) κλήθηκαν να επιλέξουν ανάμεσα σε προτάσεις πάνω σε ζητήματα στα οποία τους βοήθησαν/ωφέλησαν. Δόθηκε και πάλι η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, αλλά και κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο». Ενδεικτικά, οι προτάσεις που συγκέντρωσαν τις περισσότερες απαντήσεις ήταν η προώθηση της ισότητας των φύλων (13 περιπτώσεις), οι παροχές και τα επιδόματα για την ενίσχυση του νοικοκυριού (12 περιπτώσεις) και η αντιμετώπιση ζητημάτων οικογένειας (10 περιπτώσεις). Όσες δήλωσαν όχι κλήθηκαν να αιτιολογήσουν την απάντησή τους σε μια ερώτηση ανοικτού τύπου. Συγκεντρώθηκαν 142

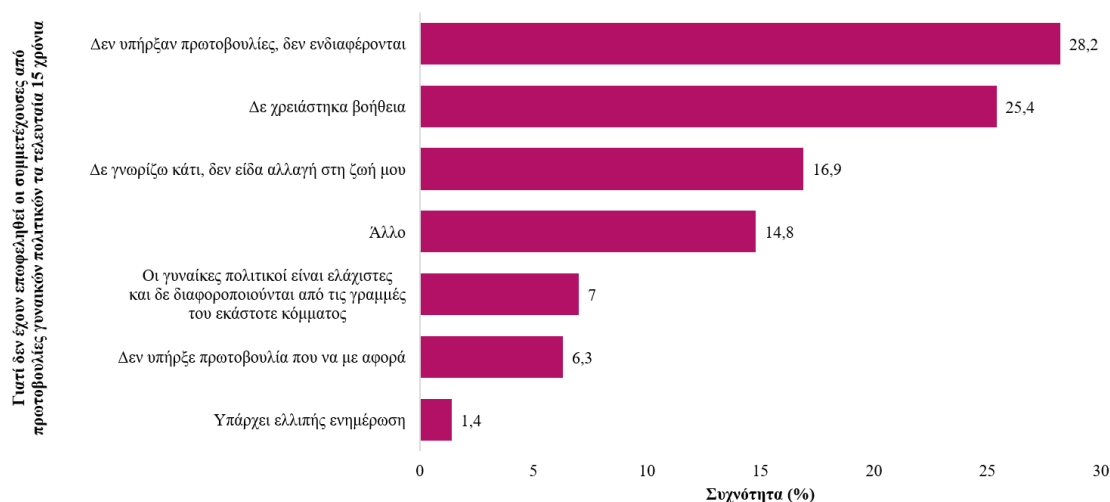
απαντήσεις, οι οποίες ταξινομήθηκαν σε έξι γενικές κατηγορίες: 1) δεν υπήρξαν πρωτοβουλίες, δεν ενδιαφέρονται, 2) δεν χρειάστηκα βοήθεια, 3) δεν γνωρίζω κάτι, δεν είδα αλλαγή στη ζωή μου, 4) οι γυναίκες πολιτικοί είναι ελάχιστες και δεν διαφοροποιούνται από τις γραμμές του εκάστοτε κόμματος, 5) δεν υπήρξε πρωτοβουλία που να με αφορά, 6) υπάρχει ελλιπής ενημέρωση. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο».

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 106, η πλειονότητα των συμμετεχουσών πιστεύει δεν έχουν υπάρξει πρωτοβουλίες και ότι οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για τους πολίτες (28,2%). Η αμέσως επόμενη απάντηση σε συχνότητα ήταν ότι δεν έχουν επωφεληθεί γιατί δεν χρειάστηκαν βοήθεια (25,4%).⁷⁴



Διάγραμμα 105. Κατανομή συχνότητων σχετικά με το αν οι συμμετέχουσες έχουν επωφεληθεί από πρωτοβουλίες γυναικών πολιτικών τα τελευταία 15 χρόνια

⁷⁴ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 26,5%.



Διάγραμμα 106. Κατανομή συχνότητων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το γιατί δεν έχουν επωφεληθεί οι συμμετέχουσες από πρωτοβουλίες γυναικών πολιτικών τα τελευταία 15 χρόνια

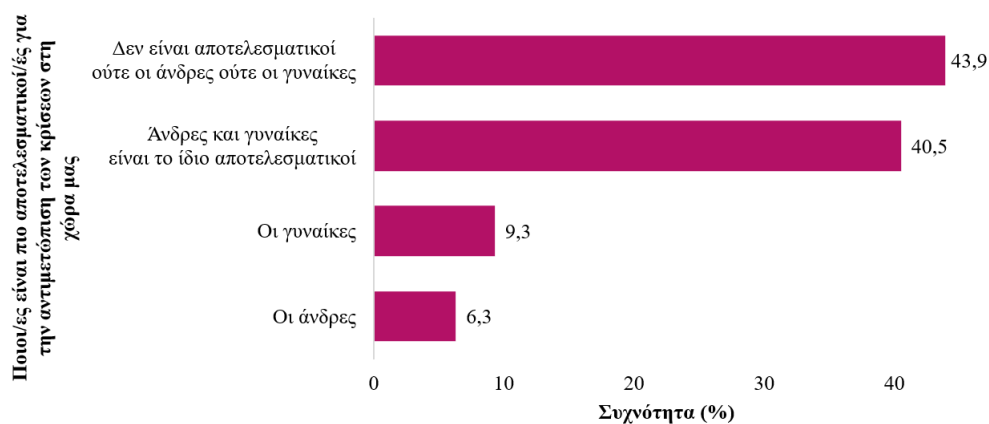
Στην ερώτηση αν κατά τη γνώμη τους οι άνδρες ή οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικοί/-ές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας, η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος (43,9%) δήλωσε ότι δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες πολιτικοί (Διάγραμμα 107). Να σημειωθεί ότι η αμέσως επόμενη σε συχνότητα απάντηση (40,5%) ήταν ότι άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί.⁷⁵

Οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να αιτιολογήσουν την απάντησή τους σε μια ερώτηση ανοικτού τύπου. Συγκεντρώθηκαν 203 απαντήσεις, οι οποίες ταξινομήθηκαν σε επτά γενικές κατηγορίες: 1) η ικανότητα είναι θέμα χαρακτήρα και αντίληψης, δεν είναι θέμα φύλου, 2) οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για τους πολίτες αλλά για το συμφέρον τους, 3) δεν έχουν αντιμετωπιστεί οι κρίσεις, οι προσπάθειες είναι αποσπασματικές, 4) οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο δυναμικές και πιο ευαισθητοποιημένες κοινωνικά, 5) δεν έχω εμπιστοσύνη σε κανέναν/καμία πολιτικό, είναι αναποτελεσματικοί/-ές, 6) οι άνδρες πολιτικοί είναι περισσότεροι κι έχουν περισσότερη εμπειρία και πειθώ, 7) στις γυναίκες πολιτικούς δίνονται λιγότερες ευκαιρίες να αναδειχθούν. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο».

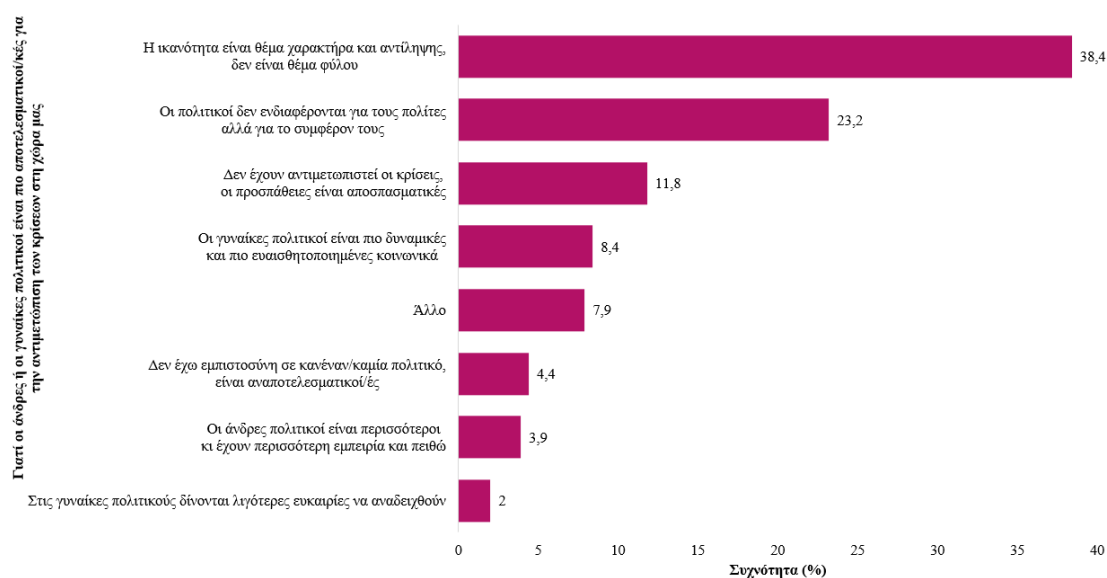
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 108, η πλειονότητα των συμμετεχουσών δήλωσε ότι η ικανότητα είναι θέμα χαρακτήρα και αντίληψης και δεν

⁷⁵ Το ποσοστό ελλειπουσών τιμών ήταν 8,8%.

παίζει ρόλο το φύλο (38,4%). Η αμέσως επόμενη απάντηση σε συχνότητα ήταν ότι οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για τους πολίτες, αλλά για το συμφέρον τους (23,2%).⁷⁶



Διάγραμμα 107. Κατανομή συχνότητων σχετικά με το ποιοι/ές είναι πιο αποτελεσματικοί/-ές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας



Διάγραμμα 108. Κατανομή συχνότητων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το γιατί οι άνδρες ή οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικοί/-ές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας

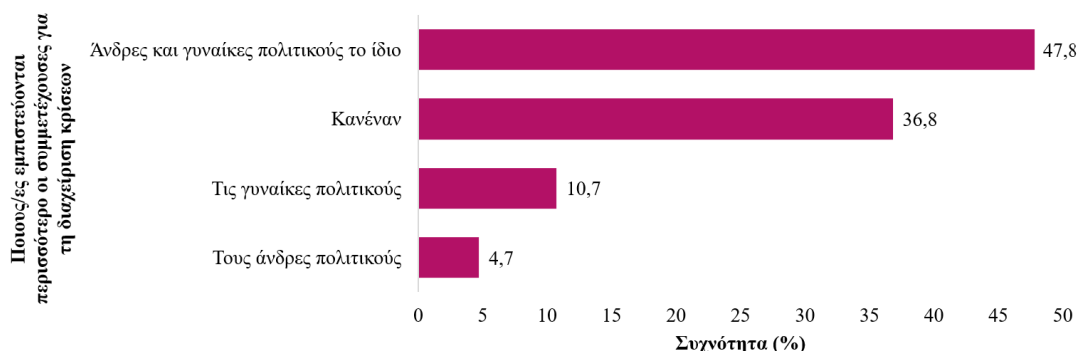
Στην ερώτηση σχετικά με το ποιους/-ες εμπιστεύονται περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων, η πλειονότητα (47,8%) δήλωσε ότι εμπιστεύεται άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο (Διάγραμμα 109). Αντίστοιχα με την προηγούμενη ερώτηση, η αμέσως επόμενη σε

⁷⁶ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 21,9%.

συχνότητα απάντηση (36,8%) ήταν ότι δεν εμπιστεύονται κανέναν για τη διαχείριση κρίσεων.⁷⁷

Οι αποκρινόμενες κλήθηκαν να αιτιολογήσουν την απάντησή τους σε μια ερώτηση ανοικτού τύπου. Συγκεντρώθηκαν 208 απαντήσεις, οι οποίες ταξινομήθηκαν σε επτά γενικές κατηγορίες: 1) η πολιτική είναι θέμα ικανότητας, δεν είναι θέμα φύλου, 2) οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για το κοινό καλό αλλά για το συμφέρον τους, 3) δεν έχω εμπιστοσύνη σε κανέναν/καμία πολιτικό, είναι αναποτελεσματικοί/-ές, 4) οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικές και πιο ευαισθητοποιημένες κοινωνικά, 5) οι άνδρες πολιτικοί έχουν περισσότερη εμπειρία, είναι πιο ευέλικτοι και πιο ψύχραιμοι, 6) η κοινή προσπάθεια είναι καλύτερη για τους πολίτες, 7) στις γυναίκες πολιτικούς δίνονται λιγότερες ευκαιρίες να επιδείξουν έργο. Όποια απάντηση δεν μπορούσε να ενταχθεί σε καμία από αυτές τις κατηγορίες εντάχθηκε σε κατηγορία «Άλλο».

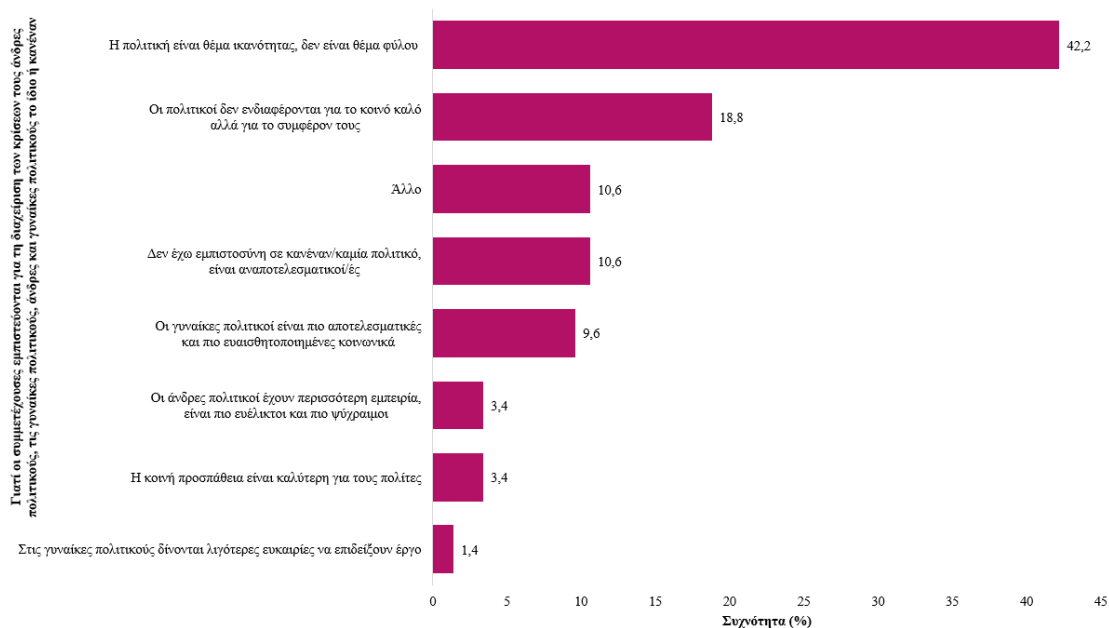
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 110, η απάντηση που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη συχνότητα με διαφορά ήταν ότι η πολιτική είναι θέμα ικανότητας και όχι φύλου (42,2%).⁷⁸



Διάγραμμα 109. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το ποιους/-ες εμπιστεύονται οι συμμετέχουσες περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων

⁷⁷ Το ποσοστό ελλειπουσών τιμών ήταν 2,7%.

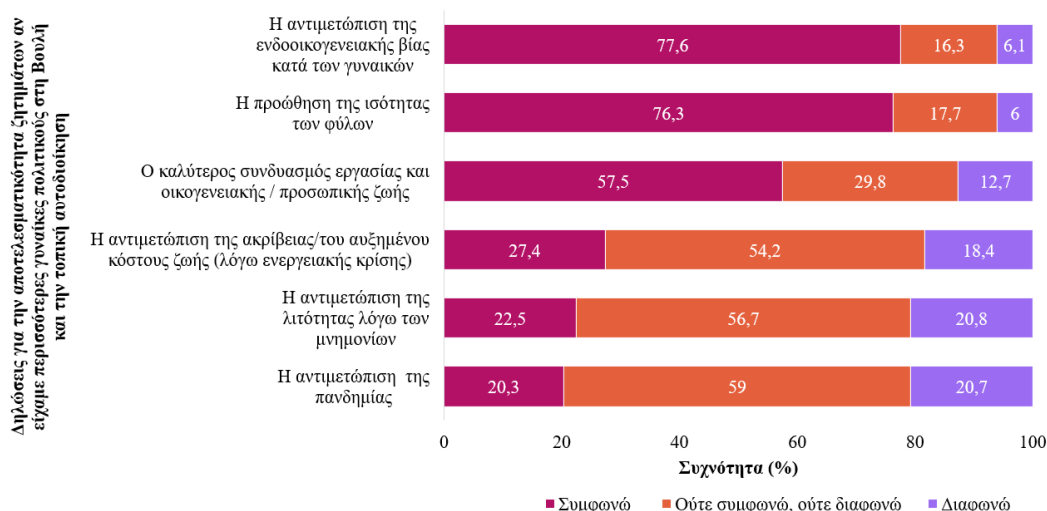
⁷⁸ Το ποσοστό των ελλειπουσών τιμών ήταν 20%.



Διάγραμμα 110. Κατανομή συχνοτήτων των κατασκευασμένων κατηγοριών σχετικά με το γιατί οι συμμετέχουσες εμπιστεύονται για τη διαχείριση των κρίσεων τους άνδρες πολιτικούς, τις γυναίκες πολιτικούς, άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο ή κανέναν

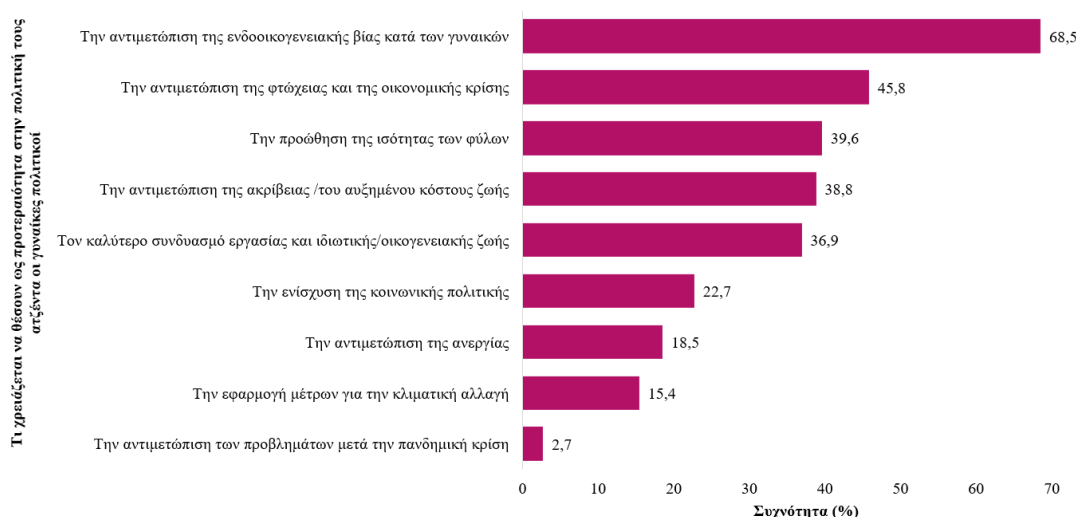
Ακολούθησε μια σειρά από ερωτήσεις συμφωνίας ή διαφωνίας σχετικά με ζητήματα που η διαχείρισή τους θα ήταν πιο αποτελεσματική αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 111, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών (77,6%), η προώθηση της ισότητας των φύλων (76,3%) και ο καλύτερος συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής (57,5%). Η πλειονότητα ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση της πανδημίας (59%), η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων (56,7%) και η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής (54,2%).⁷⁹

⁷⁹ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 4,5% έως 10,2%.



Διάγραμμα 111. Κατανομή συχνοτήτων των δηλώσεων για την αποτελεσματικότητα ζητημάτων αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση

Η τελευταία ενότητα ολοκληρώνεται με μια ερώτηση σχετικά με το τι χρειάζεται να θέσουν ως προτεραιότητα στην πολιτική τους ατζέντα οι γυναίκες πολιτικοί. Δόθηκε η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων (έως τρεις απαντήσεις) αλλά και κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο». Οι περισσότερες αποκρινόμενες δήλωσαν (Διάγραμμα 112) ότι χρειάζεται να τεθεί ως προτεραιότητα κυρίως η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών (68,5%).⁸⁰



Διάγραμμα 112. Κατανομή συχνοτήτων σχετικά με το τι χρειάζεται να θέσουν ως προτεραιότητα στην πολιτική τους ατζέντα οι γυναίκες πολιτικοί

⁸⁰ Οι ελλείπουσες τιμές κυμάνθηκαν από 31,5% (την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών) έως 97,3% (την αντιμετώπιση των προβλημάτων μετά την πανδημική κρίση). Επίσης, η κατηγορία ανοικτής συμπλήρωσης «Άλλο» συγκέντρωσε μόλις οκτώ απαντήσεις (3,1%).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Το δείγμα της τηλεφωνικής έρευνας αποτέλεσαν 1.212 γυναίκες, οι οποίες στην πλειονότητά τους είναι 34-45 ετών, διαμένουν στη Νομαρχία Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά και κυρίως στην Αθήνα, έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, είναι εργαζόμενες ως μισθωτές πλήρους απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα με φυσική παρουσία, είναι έγγαμες με παιδιά και με σύντροφο/σύζυγο που επίσης εργάζεται, θεωρούν το εισόδημα του νοικοκυριού τους μάλλον ικανοποιητικό και δεν έχουν τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους. Όσες έχουν τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους δήλωσαν κυρίως τη φροντίδα ανήλικων τέκνων.

Ως προς τις γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων, η πλειονότητα των συμμετεχουσών πιστεύει ότι η θέση των γυναικών στην κοινωνία έχει παραμείνει η ίδια, κάτι που επιβεβαιώνεται από τις ηλικιακές κατηγορίες 35-45 και 46-55 ετών, αλλά όχι από την ηλικιακή κατηγορία 56-65 ετών, που η πλειονότητα θεωρεί ότι η θέση των γυναικών είναι χειρότερη. Επίσης, η πλειονότητα εκείνων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση δηλώνει ότι η θέση των γυναικών παραμένει η ίδια, ενώ η πλειονότητα όσων έχουν ολοκληρώσει πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση θεωρούν ότι είναι χειρότερη. Η πλειονότητα πιστεύει ότι οι κρίσεις επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες στην ψυχολογική τους κατάσταση και στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας. Παράλληλα, οι ίδιες οι συμμετέχουσες επιβαρύνθηκαν κυρίως στο εισόδημα και στην ψυχολογική τους κατάσταση. Να σημειωθεί ότι, στην προηγούμενη ερώτηση που τέθηκε γενικά για τις γυναίκες, η επιβάρυνση στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους συγκέντρωσε τη δεύτερη μεγαλύτερη συχνότητα, ενώ στην ερώτηση για το πού επιβαρύνθηκαν οι ίδιες η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους συγκέντρωσε τη μικρότερη συχνότητα. Ως προς τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, η πλειονότητα δήλωσε την οικονομική ανασφάλεια, την απώλεια εισοδήματος και την επιδείνωση των συνθηκών στέγασης και διαβίωσης.

Στην ενότητα της απασχόλησης - μισθωτής εργασίας, η πλειονότητα συμφωνεί με το ότι δεν τους περισσεύουν χρήματα για την κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών και διαφωνεί με το ότι το εισόδημα δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών, με το ότι το εισόδημα δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης και με το ότι τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός τους. Επιπλέον, η πλειονότητα θεωρεί δύσκολο τον συνδυασμό εργασιακής και οικογενειακής/προσωπικής ζωής στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα. Οι περισσότερες δεν εντόπισαν αλλαγές στην εργασία τους κατά την πανδημία, ενώ,

από αυτές που εντόπισαν αλλαγές, η κύρια αλλαγή ήταν η υποχρεωτική τηλεργασία. Κατά την περίοδο των μνημονίων, η αλλαγή στην εργασία τους με τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν η αύξηση ωρών/εντατικοποίηση εργασία. Ως προς την περίοδο της πανδημίας, η πλειονότητα συμφωνεί με το ότι η πανδημία επηρέασε αρνητικά τον συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής τους ζωής και με το ότι κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά τους, ενώ διαφωνεί με το ότι η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές τους αποφάσεις, ότι λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις τους στο σπίτι και έκαναν λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο θα ήθελαν, και ότι λόγω της πανδημίας περιόρισαν σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιέρωναν για αμειβόμενη εργασία. Η πλειονότητα αντιμετώπισε περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση κατά την περίοδο των μνημονίων. Επίσης, η πλειονότητα δήλωσε ότι τα μέτρα της κυβέρνησης σήμερα για την απασχόληση δεν έχουν ούτε αρνητικό ούτε θετικό αποτέλεσμα.

Στην ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας, τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν στις υψηλότερες τιμές των κλιμάκων σχετικά με το πόσο ικανοποιημένες είναι οι συμμετέχουσες στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους, το πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους και το πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη. Κατά συντριπτική πλειονότητα οι ίδιες οι αποκρινόμενες αφιερώνουν σε καθημερινή βάση σήμερα αλλά κι αφιέρωναν την περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων τον περισσότερο χρόνο μέσα στο νοικοκυριό σε οικιακές εργασίες και φροντίδα. Ως προς τα καθήκοντα του νοικοκυριού, στη συντριπτική τους πλειονότητα αναλαμβάνουν οι ίδιες το μαγείρεμα, το καθάρισμα, τη διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων, και στην πλειονότητά τους την αγορά ειδών διατροφής, την πληρωμή λογαριασμών και τη διαχείριση οικονομικών. Να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανάληψης καθηκόντων κυρίως από σύζυγο/σύντροφο παρατηρείται στην πληρωμή λογαριασμών, ενώ το χαμηλότερο ποσοστό στο καθάρισμα και στη διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων. Επιπλέον, λόγω ακρίβειας η πλειονότητα έχει περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης. Ως προς τον ελεύθερο χρόνο, όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και ο ελεύθερος προσωπικός χρόνος, ενώ ως προς την κατάσταση απασχόλησης οι εργαζόμενες που δηλώνουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο από τις υπόλοιπες

κατηγορίες μοιράζονται ανάμεσα σε εκείνες που διαθέτουν κι εκείνες που δεν διαθέτουν ελεύθερο χρόνο.

Ως προς την ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών, οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι είναι και ήταν πολύ συχνή τόσο στις τρέχουσες συνθήκες όσο και στην περίοδο της πανδημίας, αντίστοιχα, και ήταν αρκετά συχνή κατά την περίοδο των μνημονίων η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο. Παράλληλα, η συντριπτική πλειονότητα δήλωσε ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε και στις τρεις χρονικές περιόδους, άποψη την οποία έχουν σχηματίσει κυρίως από τα ΜΜΕ, τον κοινωνικό περίγυρο και το διαδίκτυο. Η συντριπτική πλειονότητα δεν γνωρίζει κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19. Σχεδόν 9 στις 10 αποκρινόμενες νιώθουν πάντα ασφαλείς μέσα στο σπίτι, ενώ αυτές που αισθάνονται ανασφαλείς το αποδίδουν κυρίως στον φόβο για διάρρηξη/ληστεία. Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα πιστεύει ότι η Πολιτεία δεν προστατεύει και δεν υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και ότι οι γυναίκες θύματα δεν έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία, ενώ κοντά στα 2/3 των αποκρινόμενων είναι ενήμερες για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Τέλος, ως προς την ενότητα των γυναικών στην πολιτική, τα 2/3 των αποκρινόμενων δήλωσαν ότι οι γυναίκες πολιτικοί δεν έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας. Η πλειονότητα εκείνων που πιστεύουν ότι έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους αναφέρεται κυρίως στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών. Επιπλέον, η πλειονότητα δήλωσε ότι δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες πολιτικοί, σε ποσοστό πολύ κοντινό με όσες δήλωσαν ότι άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί. Παράλληλα, δήλωσε ότι εμπιστεύεται άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο στη διαχείριση των κρίσεων. Η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η διαχείριση της προώθησης της ισότητας των φύλων, της αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και του καλύτερου συνδυασμού εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής, αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση. Η πλειονότητα ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση της πανδημίας, η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων και η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής. Τα υψηλότερα ποσοστά στα ζητήματα της ισότητας των φύλων και της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών βρίσκονται σε αντιστοιχία με

τις απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα στην ερώτηση σχετικά με ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει οι γυναίκες πολιτικοί με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας.

Το δείγμα της έρευνας πρόσωπο με πρόσωπο αποτέλεσαν 260 γυναίκες, οι οποίες στην πλειονότητά τους είναι 46-55 ετών, διαμένουν στη Νομαρχία Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά και κυρίως στην Αθήνα, έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, είναι εργαζόμενες ως μισθωτές πλήρους απασχόλησης στον δημόσιο τομέα με φυσική παρουσία, είναι έγγαμες με παιδιά και με σύντροφο/σύζυγο που εργάζεται ως μισθωτός/-ή στον ιδιωτικό τομέα και είναι πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, θεωρούν το εισόδημα του νοικοκυριού τους μάλλον ικανοποιητικό και έχουν τη φροντίδα ανήλικων τέκνων. Τα ποσοστά των συντρόφων/συζύγων ως προς την κατάσταση απασχόλησης και το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης ακολουθούν αντίστοιχο μοτίβο με εκείνο των συμμετεχουσών στην τηλεφωνική έρευνα.

Ως προς τις γενικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων, η πλειονότητα των αποκρινομένων πιστεύει ότι η θέση των γυναικών στην κοινωνία έχει παραμείνει η ίδια. Επίσης, ότι οι κρίσεις επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες στην ψυχολογική τους κατάσταση, στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας και στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου. Παράλληλα, οι ίδιες οι συμμετέχουσες επιβαρύνθηκαν κυρίως στην ψυχολογική τους κατάσταση και στο εισόδημα. Να σημειωθεί, όπως παρατηρήθηκε και στις τηλεφωνικές συνεντεύξεις, ότι, στην προηγούμενη ερώτηση που τέθηκε γενικά για τις γυναίκες, η επιβάρυνση στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους συγκέντρωσε τη δεύτερη μεγαλύτερη συχνότητα, ενώ στην ερώτηση για το πού επιβαρύνθηκαν οι ίδιες η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους συγκέντρωσε τη μικρότερη συχνότητα. Σύμφωνα με την ανοικτού τύπου ερώτηση σχετικά με το τι είναι για τις συμμετέχουσες η ενεργειακή κρίση, η πλειονότητα τη συνδυάζει με την ακρίβεια - αύξηση δαπανών νοικοκυριού. Ως προς τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, η πλειονότητα δήλωσε την οικονομική ανασφάλεια, την απώλεια εισοδήματος και την επιδείνωση των συνθηκών στέγασης και διαβίωσης.

Στην ενότητα της απασχόλησης - μισθωτής εργασίας, η πλειονότητα συμφωνεί με το ότι δεν τους περισσεύουν χρήματα για την κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών και διαφωνεί με το ότι το εισόδημα δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών, με το ότι το εισόδημα δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης και με το ότι τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός τους. Επιπλέον, η πλειονότητα θεωρεί δύσκολο τον συνδυασμό εργασιακής και οικογενειακής/προσωπικής ζωής στις τρέχουσες συνθήκες -

σήμερα. Οι περισσότερες δεν εντόπισαν αλλαγές στην εργασία τους κατά την πανδημία, ενώ, από αυτές που εντόπισαν αλλαγές, η κύρια αλλαγή ήταν η υποχρεωτική τηλεργασία. Κατά την περίοδο των μνημονίων, για την πλειονότητα δεν άλλαξε τίποτα στη δουλειά της. Ως προς την περίοδο της πανδημίας, η πλειονότητα συμφωνεί με το ότι η πανδημία επηρέασε αρνητικά τον συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής τους ζωής και με το ότι κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά τους, ενώ διαφωνεί με το ότι η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές τους αποφάσεις, με το ότι λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις τους στο σπίτι και έκαναν λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο θα ήθελαν, και με το ότι λόγω της πανδημίας περιόρισαν σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιέρωναν για αμειβόμενη εργασία. Η πλειονότητα αντιμετώπισε περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση κατά την περίοδο των μνημονίων. Επίσης, η πλειονότητα δήλωσε ότι τα μέτρα της κυβέρνησης σήμερα για την απασχόληση δεν έχουν ούτε αρνητικό ούτε θετικό αποτέλεσμα. Η συντριπτική πλειονότητα δήλωσε ότι σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών και, όπως φαίνεται από την ερώτηση ανοικτού τύπου, αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι οι άνδρες έχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες/αποτελούν προτεραιότητα στις θέσεις εργασίας. Παράλληλα, η πλειονότητα όσων δήλωσαν ότι σε περιόδους κρίσεων δεν επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών θεωρεί ότι γυναίκες και άνδρες επηρεάζονται το ίδιο.

Στην ενότητα της φροντίδας - οικιακής εργασίας, τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώθηκαν στις υψηλότερες τιμές των κλιμάκων σχετικά με το πόσο ικανοποιημένες είναι οι συμμετέχουσες στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους, το πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους και το πόσο ικανοποιημένες είναι στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) με τον χρόνο που αφιερώνουν στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη. Να σημειωθεί ότι, στην ερώτηση για την ικανοποίηση με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα στις ίδιες και τον/τη σύζυγο/σύντροφό τους, αρκετές από τις συμμετέχουσες επέλεξαν τη βάση της κλίμακας (καθόλου ικανοποιημένη). Κατά συντριπτική πλειονότητα οι ίδιες οι αποκρινόμενες αφιερώνουν σε καθημερινή βάση σήμερα αλλά κι αφιέρωναν την περίοδο της πανδημίας και την περίοδο των μνημονίων τον περισσότερο χρόνο μέσα στο νοικοκυριό σε οικιακές εργασίες και φροντίδα. Ως προς τα καθήκοντα του νοικοκυριού, στη συντριπτική τους πλειονότητα αναλαμβάνουν οι ίδιες τη

διαχείριση και τον προγραμματισμό καθηκόντων, το μαγείρεμα και το καθάρισμα και, στην πλειονότητά τους, την αγορά ειδών διατροφής, τη διαχείριση οικονομικών και την πληρωμή λογαριασμών. Να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανάληψης καθηκόντων κυρίως από συζύγους/συντρόφους παρατηρείται στην πληρωμή λογαριασμών, ενώ το χαμηλότερο ποσοστό στο καθάρισμα και το μαγείρεμα. Επιπροσθέτως, λόγω ακρίβειας η πλειονότητα έχει περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης. Ως προς τον ελεύθερο χρόνο, όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και ο ελεύθερος προσωπικός χρόνος, ενώ ως προς την κατάσταση απασχόλησης οι εργαζόμενες που δηλώνουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο από τις υπόλοιπες κατηγορίες μοιράζονται ανάμεσα σε εκείνες που διαθέτουν κι εκείνες που δεν διαθέτουν ελεύθερο χρόνο.

Ως προς την ενότητα της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών, οι συμμετέχουσες πιστεύουν ότι ήταν αρκετά συχνή κατά την περίοδο των μνημονίων και είναι και στις τρέχουσες συνθήκες, και ήταν πολύ συχνή κατά την περίοδο της πανδημίας η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/σύντροφο. Παράλληλα, η συντριπτική πλειονότητα δηλώνει ότι η ενδοοικογενειακή βία αυξήθηκε και στις τρεις χρονικές περιόδους, άποψη την οποία έχουν σχηματίσει κυρίως από τα MME, το διαδίκτυο και τον κοινωνικό περίγυρο. Η πλειονότητα δεν γνωρίζει κάποια γυναίκα που σε βάρος της ασκείται ενδοοικογενειακή βία ή/και ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19. Σχεδόν το σύνολο των συμμετεχουσών δήλωσε ότι οι ίδιες δεν έχουν δεχτεί ενδοοικογενειακή βία, ενώ, από τις 12 περιπτώσεις που έχουν δεχτεί ενδοοικογενειακή βία, οι 10 δήλωσαν ότι προήλθε από σύζυγο/σύντροφο και εννέα ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που συνέβη από το ίδιο άτομο. Λίγο πάνω από τα 2/3 των αποκρινόμενων νιώθουν πάντα ασφαλείς μέσα στο σπίτι, ενώ αυτές που αισθάνονται ανασφαλείς το αποδίδουν κυρίως στον φόβο για διάρρηξη/ληστεία. Επίσης, η συντριπτική πλειονότητα πιστεύει ότι η Πολιτεία δεν προστατεύει και δεν υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και ότι οι γυναίκες θύματα δεν έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία, ενώ λίγο πάνω από τα 2/3 των συμμετεχουσών είναι ενήμερες για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Από τα μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών, οι ίδιες οι συμμετέχουσες γνωρίζουν κυρίως τις τηλεφωνικές γραμμές SOS, τη δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα Φιλοξενίας, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα και τις καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Από τα μέτρα της Πολιτείας που θεωρούν οι συμμετέχουσες ότι είναι γνωστά αλλά και χρησιμοποιούνται

από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, οι τηλεφωνικές γραμμές SOS συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα.

Τέλος, ως προς την ενότητα των γυναικών στην πολιτική, τα 2/3 των αποκρινομένων δήλωσαν ότι οι γυναίκες πολιτικοί δεν έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας. Η πλειονότητα εκείνων που πιστεύουν ότι έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους αναφέρονται κυρίως στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών. Η συντριπτική πλειονότητα δήλωσε ότι δεν έχει επωφεληθεί από πρωτοβουλίες γυναικών πολιτικών τα τελευταία 15 χρόνια, γεγονός που το στηρίζει κυρίως στο ότι δεν υπήρξαν πρωτοβουλίες, καθώς δεν ενδιαφέρονται, και στο ότι οι ίδιες οι συμμετέχουσες δεν χρειάστηκαν βοήθεια. Οι λίγες περιπτώσεις που δήλωσαν ότι έχουν επωφεληθεί από πρωτοβουλίες βοηθήθηκαν κυρίως στην προώθηση της ισότητας των φύλων, σε παροχές και επιδόματα για την ενίσχυση του νοικοκυριού και στην αντιμετώπιση ζητημάτων οικογένειας. Επιπλέον, η πλειονότητα δήλωσε ότι δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες πολιτικοί, σε ποσοστό πολύ κοντινό με όσες δήλωσαν ότι άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί. Στην αιτιολόγηση της απάντησής τους, η πλειονότητα των αποκρινομένων δήλωσε ότι η ικανότητα είναι θέμα χαρακτήρα και αντίληψης, και δεν παίζει ρόλο το φύλο. Παράλληλα, η πλειονότητα δήλωσε ότι εμπιστεύεται άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο στη διαχείριση των κρίσεων. Στην αιτιολόγηση της απάντησής τους, η πλειονότητα των αποκρινομένων έδωσε αντίστοιχη απάντηση με την αιτιολόγηση στην προηγούμενη ερώτηση, ότι η πολιτική είναι θέμα ικανότητας και όχι θέμα φύλου. Επίσης, η πλειονότητα των γυναικών συμφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η διαχείριση της αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών, της προώθησης της ισότητας των φύλων και του καλύτερου συνδυασμού εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής, αν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση. Η πλειονότητα ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με το ότι θα ήταν πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση της πανδημίας, η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων και η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής. Όπως και στις τηλεφωνικές συνεντεύξεις, τα υψηλότερα ποσοστά στα ζητήματα της ισότητας των φύλων και της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις απαντήσεις που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη συχνότητα στην ερώτηση σχετικά με ζητήματα στα οποία έχουν βοηθήσει οι γυναίκες πολιτικοί με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας. Τέλος, η πλειονότητα των συμμετεχουσών θεωρεί ότι η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

κατά των γυναικών χρειάζεται να τεθεί ως προτεραιότητα στην πολιτική ατζέντα των γυναικών πολιτικών.

Βεβαίως, να τονιστεί ότι η μέθοδος δεν είναι πιθανοτήτων και κατά συνέπεια τα αποτελέσματα δεν επιτρέπεται να γενικευτούν στο σύνολο του πληθυσμού των γυναικών στην Ελλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αλιπράντη-Μαράτου, Λ., Κατσή Α. & Παπαδημητρίου Π. (2016). *(Αν)ισορροπία εργασίας και προσωπικής ζωής. Μια ποσοτική έρευνα στην Ελλάδα της κρίσης*. Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού (ΚΜΟΠ).
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (2023). *Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έργου Υπηρεσιών Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας Έτους 2022*. Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας - Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης - Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας. Διαθέσιμο στο <https://www.astynomia.gr/file/2023/11/20112023etisiaekthesiapologismouendooikogeneiakisvias2022.pdf>
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (2022). *Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έργου Υπηρεσιών Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας Έτους 2021*. Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας - Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης - Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας. Διαθέσιμο στο <https://www.astynomia.gr/file/2023/01/20012023ethsiaekthesiendooikogeneiaki2021.pdf>
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (2021). *Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας - Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έργου Έτους 2020*. Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας - Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης - Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας. Διαθέσιμο στο <https://www.astynomia.gr/file/2023/01/apologismosendooikogeneiaki2020.pdf>
- Βαταβάλη, Φ., Κατσουλάκος, Ν. & Χατζηκωνσταντίνου, Ε. (2023). Η ενεργειακή φτώχεια στη συγκυρία της ενεργειακής κρίσης. Μεθοδολογικές σημειώσεις. *ΕΚΚΕ, Δελτίο Ενημέρωσης Κοινωνικής Έρευνας*, 3. Διαθέσιμο στο https://www.ekke.gr/uploads/social_science_bulletin/Bulletin%20no3%202023.pdf.
- Βουγιούκα, Α. & Λιάπη, Μ. (2020). *Έμφυλες και διαθεματικές διαστάσεις της πανδημίας και συνέπειες για την ισότητα, τα δικαιώματα και τις ελευθερίες*. Ίδρυμα Νίκος Πουλαντζάς. Διαθέσιμο στο https://diotima.org.gr/wp-content/uploads/2020/06/NPI_Covid19_Vougiouka-Liapi.pdf
- Βουγιούκα, Α. & Παπαγιαννοπούλου, Μ. (2019). *Εκλέγειν και εκλέγεσθαι: Διερεύνηση και καταγραφή στάσεων, αντιλήψεων και πεποιθήσεων για θέματα συμμετοχής και εκπροσώπησης των γυναικών σε δομές λήψης πολιτικών αποφάσεων*. Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας/ΚΕΘΙ.
- Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2022). *3η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών*. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Διαθέσιμο στο <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2022/11/3h-ethsia-ekthesi-Via-kata-twn-Gynaikwn-GGDOPIF.pdf>
- Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2023). *4η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών*. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Διαθέσιμο στο <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2023/11/4h-ethsia-ekthesi-gia-ti-Via-kata-twn-gynaikwnn.pdf>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2021). *2η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών*. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Διαθέσιμο στο <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/11/2h-ethsia-ekthesi.pdf>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2020α). *Δελτίο Τύπου: Σημαντική αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας τις μέρες της «καραντίνας»*. Διαθέσιμο στο <http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2020/05/%CE%94%CE%A4-%CE%A3%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CF%8D%CE%BE%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%BF%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82.pdf>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2020β). *1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών*. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Διαθέσιμο στο <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2020/12/1%CE%B7-%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CE%92%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%93%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD.pdf>

Γλυνιαδάκη, Κ., Κυριαζή, Α. & Μουρτζάκη, Μ. (2018). *Η ενδοοικογενειακή βία κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Η οπτική των επαγγελματιών και προτάσεις βελτίωσης των εφαρμόζομενων πολιτικών*. ActionAid. Διαθέσιμο στο <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/SOC129/ACTION%20AID%20Meleti%20VIA%202018.pdf>

ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ (2018). *Η ποσοτική και ποιοτική αποτίμηση της βίας κατά των γυναικών την περίοδο 2008-2016 και η σύνδεση των ποιοτικών και ποσοτικών όψεων με την οικονομική κρίση. Νέες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και προκλήσεις πολιτικής. Αποτελέσματα της έρευνας - Σύνθεση πορισμάτων - Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής, Πράξη: «Εξειδικευμένη υποστήριξη του Μηχανισμού - Δομής Παρακολούθησης της Ισότητας των Φύλων» του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020*. Διαθέσιμο στο <https://digitalrepository.ekdd.gr/jspui/bitstream/123456789/129/1/meleti35.pdf>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επικαιρότητα (2023). *Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας - Η διάσταση του φύλου στην ενεργειακή φτώχεια*. Διαθέσιμο στο <https://www.europarl.europa.eu/topics/el/article/20230224STO76403/pagkosmia-imer-tis-gunaikas-i-diastrasi-tou-fulou-stin-energeiaki-ftocheia>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επικαιρότητα (2022). *Γυναίκες και COVID-19: σοβαρές επιπτώσεις της πανδημίας δείχνει το Ευρωβαρόμετρο - Τι απασχολεί τις Ελληνίδες και τις Κύπριες;* Διαθέσιμο στο <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20220223IPR23904/gunaikes-kai-covid-19-sovares-epiptoseis-tis-pandimias-deichnei-to-eurovarometro>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επικαιρότητα (2020). *COVID-19: «ΣΤΟΠ» στην αύξηση της ενδοοικογενειακής βίας εν μέσω εγκλεισμού*. Διαθέσιμο στο

- <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20200406IPR76610/covid-19-stop-stin-auxisi-tis-endooikogeneiakis-vias-en-meso-egkleismou>
- Θανοπούλου, Μ. & Τσίγκανου, Ι. (επιμ.) (2016). *Γυναίκες ανάμεσα στην εργασία και την οικογένεια εν μέσω κρίσης*. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ). Διαθέσιμο στο https://www.ekke.gr/publication_files/ginaikes-anamesa-stin-ergasia-kai-tin-ikogenia-en-meso-krisis
- Θεοφιλόπουλος, Θ., Μοσχοβάκου, Ν. & Μπούνα, Α. (2022). Δευτερογενείς κίνδυνοι μιας πανδημίας: η αύξηση της έμφυλης ενδοοικογενειακής βίας. Στο Ελληνική Κοινωνιολογική Εταιρεία, *Κοινωνίες μετά την κρίση, κοινωνίες χωρίς κρίση; 7ο Τακτικό Συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας* (σσ. 233-245). Διαθέσιμο στο https://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/inline-files/eke_conference_book_v7_1.pdf
- Θεοχάρη, Α. (2021). *Μετά το πέρας της πανδημίας, πρέπει να ασχοληθούμε με την ψυχική υγεία των εργαζομένων την περίοδο αυτή*. Solomon. Διαθέσιμο στο <https://wearesolomon.com/el/mag/format-el/syntentyxeis/meta-to-peras-ths-pandimias-prepei-na-asxolithoume-me-thn-psyikh-ygeia-twn-ergazomenwn-thn-periodo-ayth/>
- Καμπούρη, Ν. (2022). *Ο αντίκτυπος της COVID-19 στο χάσμα μεταξύ των φύλων στην Ελλάδα*. Ίδρυμα Friedrich-Ebert-Stiftung. Διαθέσιμο στο <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/athen/19856.pdf>
- Καμπούρη, Ν., Μαρινούδη, Σ. & Πετράκη, Γ. (2020). *Φύλο, κράτος πρόνοιας και ανθεκτικότητα στην κρίση*. Αθήνα: Νήσος.
- Καραμεσίνη, Μ. (2020). *Η «επόμενη μέρα» μετά την πανδημία: Απειλές και προκλήσεις για τον κόσμο της εργασίας*. Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς. Διαθέσιμο στο <https://poulantzas.gr/yliko/maria-karamesini-i-epomeni-mera-meta-tin-pandimia-apiles-ke-proklisis-gia-ton-kosmo-tis-ergasias/>.
- Καραμεσίνη, Μ. & Rubery, J. (επιμ.) (2015). *Γυναίκες και λιτότητα. Η οικονομική κρίση και το μέλλον της ισότητας των φύλων*. Αθήνα: Νήσος/Εργαστήριο Σπουδών Φύλου-Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Κοροβέση, Α., Μεταξά, Κ., Τουλουπάκη, Ε., & Χρυσόγελο, Ν. (2017). Ενεργειακή Φτώχεια στην Ελλάδα, Προτάσεις Κοινωνικής Καινοτομίας για την Αντιμετώπιση του Φαινομένου. Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας. Διαθέσιμο στο https://gr.boell.org/sites/default/files/energeia_final.pdf
- Κορφιάτης, Π. (2020). *Η εργασία στην εποχή του Covid-19: Από την υγειονομική κρίση στην κοινωνία της επισφάλειας - Διεθνείς τάσεις και ελληνική εμπειρία*. ΕΝΑ Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών. Διαθέσιμο στο <https://enainstitute.org/%CE%B7-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CF%80%CE%BF%CF%87%CE%AE-%CF%84%CE%BF%CF%85-covid-19-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%85%CE%B3%CE%B5%CE%B9/>
- Κοσυφολόγου, Α. (2021). *Η θέση της γυναίκας στην πολύπαθη ελληνική οικονομία: η τρομακτική κάθοδος της προόδου μιας κοινωνίας, Ελλάδα: Λιτότητα, έμφυλη ανισότητα και φεμινισμός*, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ - Παράρτημα Ελλάδας. Διαθέσιμο στο https://rosalux.gr/wp-content/uploads/2021/06/austerity_greek_web_2021.pdf

- Κοσυφολόγου, Α. (2019). *Οι έμφυλες διαστάσεις του καθεστώτος λιτότητας στην Ελλάδα: 2010-2017, Ελλάδα: Λιτότητα, έμφυλη ανισότητα και φεμινισμός μετά την κρίση*. Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ - Παράρτημα Ελλάδας. Διαθέσιμο στο https://rosalux.gr/wp-content/uploads/2021/02/feminist_gr_print_greek_web_0.pdf
- ΚΜΟΡ (2023). *BALANCE - Πώς επηρέασε η πανδημία τα όρια επαγγελματικής-προσωπικής ζωής; Γυναίκες αφηγούνται τις εμπειρίες τους*. Διαθέσιμο στο <https://www.kmor.gr/news-balance-pos-epirease-i-pandimia-ta-oria-epangelmatikis-prosopikis-zois-gynaiques-afigountai-tis-ebeiries-tous/>
- Λιοπέτα, Π. & Ψαρράκου, Δ. (2022), *Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών σε συνθήκες πανδημίας COVID-19* (Διπλωματική εργασία). Τμήμα Επιστημών Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πατρών. Διαθέσιμο στο <https://nemertes.library.upatras.gr/server/api/core/bitstreams/047ae43e-b5f7-4815-82cd-2240255cd2a1/content>
- LILA (2023), *Ανάλυση Υπηρεσιών και σενάρια χωρών σχετικά με την έμφυλη βία μετά τον COVID σε Ισπανία, Βέλγιο, Ελλάδα και Ισπανία*. Διαθέσιμο στο https://diotima.org.gr/wp-content/uploads/2023/01/EDIT-GRIEGO-LILA-2.1-Desk-research-ALL_EL.docx.pdf
- Μακαντάση, Φ. & Βαλέντης, Η. (2022). *Η Ενεργειακή Κρίση Στην Ελλάδα. Τι ακριβώς συμβαίνει με το κόστος ενέργειας, πού οφείλεται, πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί και τι διδάγματα προκύπτουν; διαNEΟσις*. Διαθέσιμο στο <https://www.dianeosis.org/2022/11/i-energeiaki-krisi-stin-ellada/>
- Μέρας, Α. (2022), *Ενδοοικογενειακή βία σε καιρό πανδημίας* (Διπλωματική εργασία). Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Διαθέσιμο στο <https://apothesis.eap.gr/archive/item/172474>
- Μπουσούνη, Β. & Μητρόπουλος, Φ. (2022). *Ενεργειακή κρίση και ελληνική οικονομία. Επιπτώσεις και προοπτικές*. Στο Β. Μπουσούνη & Φ. Μητρόπουλος (επιμ.), *Η ενεργειακή κρίση και η ελληνική οικονομία* (σσ. 45-64). Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος.
- Νταλάκα Ε. (2017). Συμφιλίωση Επαγγελματικής - Οικογενειακής/Προσωπικής Ζωής: Νομοθετικές Παρεμβάσεις για τους/τις φροντιστές/τριες (Carers) στην Ελλάδα. *Κοινωνική Πολιτική*, 3, 49-73. Διαθέσιμο στο <https://doi.org/10.12681/sp.10589>
- Ντάνη, Σ. (2022). *Η αύξηση της ενδοοικογενειακής βίας στην περίοδο της πανδημίας* (Πτυχιακή εργασία). Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων, Σχολή Τεχνολογικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο <https://dspace.uowm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/3526/%ce%9d%cf%84%ce%ac%ce%bd%ce%b7%2c%20%ce%a3%ce%b1%ce%b2%ce%af%ce%bd%ce%b1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ξυθάλη, Β., Λιάπη, Μ. & Μπούρου, Ε. (2020). *Ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου COVID-19. Μάθε τα δικαιώματά σου*. ΔΙΟΤΙΜΑ. Διαθέσιμο στο https://diotima.org.gr/wp-content/uploads/2021/01/Diotima_CovidDomViolence-A5-web-final-1.pdf
- ΟΗΕ (2015). *Στόχος 5 - Ισότητα των φύλων*. Διαθέσιμο στο <https://unric.org/el/%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%87%ce%bf%cf%83-5-%ce%b9%cf%83%ce%bf%cf%84%ce%b7%cf%84%ce%b1-%cf%84%cf%89%ce%bd-%cf%86%cf%85%ce%bb%cf%89%ce%bd/>

- Παπαγιαννοπούλου, Μ. & Μοσχοβάκου Ν. (2022). Δεν είμαστε όλες σε αναμονή για τη «λήξη» της πανδημίας: Φεμινιστικές αρθρώσεις για την έμφυλη βία στη Λατινική Αμερική. Στο Μ. Στρατηγάκη (επιμ.), *Έμφυλες προσεγγίσεις της κοινωνικής πολιτικής* (σσ. 94-112). *Κοινωνική Πολιτική*, 16. Διαθέσιμο στο <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/eeekp/article/view/30613/23515>
- Παπαγιαννοπούλου, Μ. (2023). Πολιτικές διαχείρισης της έμφυλης βίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο της πανδημίας: λόγοι, δράσεις και αντιδράσεις. Στο Ν. Δεμερτζής & Ν. Χαραλάμπη (επιμ.), *Πρακτικά του 8ου Συνεδρίου της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας: Κοινωνίες και Κοινωνιολογίες στον 21ο αιώνα* (σσ. 778-788). Ελληνική Κοινωνιολογική Εταιρεία. Διαθέσιμο στο https://www.hellenicsociology.gr/sites/default/files/inline-files/eke_conference_book_v8.pdf
- Παπαδόπουλος, Α. Γ., Καπέλλα, Α., Κονδύλη, Δ., Λιναρδής, Α., Παπαδούδης, Γ., Χατζηγιάννη, Α. & Θεοφίλη, Α. (2023). *Έμφυλη βία κατά των γυναικών και άλλες μορφές διαπροσωπικής βίας στην Ελλάδα (GBV-EL): Πρώτα αποτελέσματα της έρευνας*. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. Διαθέσιμο στο <https://doi.org/10.17903/30971.1>
- Πετράκη, Γ. (2020). *Τα Αναγκαία Επαγγέλματα, η Αποεμπορευματοποίηση και ο Εκδημοκρατισμός της Εργασίας*. Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς. Διαθέσιμο στο <https://poulantzas.gr/yliko/georgia-petraki-ta-anagkea-epangelmata-i-apoeborevmatopiisi-ke-o-ekdimokratismos-tis-ergasias/>
- Τολίδου, Β. (2020). *Η Έμφυλη Βία στην Περίοδο της Πανδημίας του Covid 19* (Διπλωματική εργασία). ΠΜΣ Ποινικές Επιστήμες, Νομική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέσιμο στο <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/2935502/file.pdf>
- Τσακιστράκη, Χ. (2020). Όταν ο κίνδυνος βρίσκεται στο σπίτι: ο υψηλός επιπολασμός της ενδοοικογενειακής βίας υπό τη συνθήκη του αναγκαστικού κατ' οίκον περιορισμού. Στο Π. Καπολα, Γ. Κουζάλης & Ο. Κωνσταντάς (επιμ.), *Αποτυπώσεις σε στιγμές κινδύνου*. Τοπικά ιθ', Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου (σσ. 267-275). Αθήνα: Νήσος.
- Τσίγκανου, Ι. (2021). *Κοινωνικές Αναπαραστάσεις, Πεποιθήσεις και Στερεότυπα για την Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών. Τελική Έκθεση Αποτελεσμάτων - Σύνοψη*. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών - Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας. Διαθέσιμο στο <https://www.kethi.gr/ereunes-meletes/koinonikes-anaparastaseis-pepoithiseis-kai-stereotypa-gia-tin-endooikogeneiaki-bia-kata-ton-gynaikon-stin-ellada>
- Φαρούπου, Μ. (2023). *Ενδοοικογενειακή βία εν καιρώ πανδημίας. Δράσεις και αντιδράσεις σε Ελλάδα και Ευρώπη* (Διπλωματική εργασία). Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Διαθέσιμο στο <https://apothesis.eap.gr/archive/item/178105>

Ξενόγλωσση

- Abwola, N. & Micheli, I. (2020). *What Happened? How the Humanitarian Response to COVID-19 Failed to Protect Women and Girls*. International Rescue Committee. Available at <https://www.rescue.org/sites/default/files/document/5281/ircwpecovidreportv7.pdf>
- Alisha Haridassani Gupta (2020). Why Some Women Call This Recession a “Shecession”. *The New York Times*. Available at <https://www.nytimes.com/2020/05/09/us/unemployment-coronavirus-women.html>
- Anagnostidou, A. (2019). *Has the Greek government ensured the protection of human rights of women against domestic violence during a period of economic crisis?* (Dissertation). Tilburg University. Available at <https://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=149103>
- Artinopoulou, V. (2021). Domestic Violence: Evidence-based Policies Before and During the Pandemic in Greece. *TEMIDA*, 24(1), 3-23. Available at <https://doiserbia.nb.rs/img/doi/1450-6637/2021/1450-66372101003A.pdf>
- Ashman, R., Radcliffe, L., Patterson, A. & Gatrell, C. (2022). Re-ordering Motherhood and Employment: Mobilizing “Mums Everywhere” during Covid-19. *British Journal of Management*, 33(3). Available at <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12630>
- Bateman, N. & Ross, M. (2020). *Why has COVID-19 been especially harmful for working women?* Brookings Institute. Available at <https://www.brookings.edu/articles/why-has-covid-19-been-especially-harmful-for-working-women/>
- Bout, M. & Börühan Bulut, M. (2023). *How the energy crisis is reversing gender equality*. Greenpeace. Available at <https://www.greenpeace.org/international/story/58938/how-the-energy-crisis-is-reversing-gender-equality/>
- Bruyninckx, Hans (2021). *Living in a state of multiple crises: health, nature, climate, economy, or simply systemic unsustainability?*. European Environment Agency. Available at <https://www.eea.europa.eu/articles/living-in-a-state-of>
- Burns, B. & Reyes, E. (2020). *Feminist Solidarity for a Collective Response to COVID-19*. Available at <https://worldat1c.org/feminist-solidarityfor-a-collective-response-to-covid-19-1ce3df2f38ca>
- Campbell, A. (2020). An increasing risk of family violence during the Covid-19 pandemic: Strengthening community collaborations to save lives. *Forensic Science International Reports*, 2. Available at <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2665910720300384>
- Carastathis, A. (2015). The Politics of Austerity and the Affective Economy of Hostility: Racialised Gendered Violence and Crises of Belonging in Greece. *Feminist Review*, 109(1), 73-95.
- Chatzisyneonidis, S. & Kioskli, K. (2023). An observational study of domestic violence in Greece during COVID-19 through police records: The profile of heinous crimes between nuclear and extended family relationships. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 17. Available at <https://doi.org/10.1093/police/paad004>
- Clancy, J., Daskalova, V., Feenstra, M., Franceschelli, N. & Sanz, M. (2017). *Gender perspective on access to energy in the EU*. European Union. Available at

- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU\(2017\)596816_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU(2017)596816_EN.pdf)
- Council of Europe (n.d.). *Promoting and protecting women's rights at national level. Measures and practices by country. Greece.* Available at [https://www.coe.int/en/web/genderequality/promoting-and-protecting-women-s-rights#{%2263001324%22:\[17\]}](https://www.coe.int/en/web/genderequality/promoting-and-protecting-women-s-rights#{%2263001324%22:[17]})
- DIRECTIVE 2021/0203(COD) 7446/23 (2023, March 24). *Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on energy efficiency (recast). Analysis of the final compromise text with a view to agreement.* Available at <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7446-2023-INIT/en/pdf>
- Elomäki, A. (2012). *The price of austerity - The impact on women's rights and gender equality in Europe.* European Women's Lobby.
- European Commission, Eurostat (2022). Over 1 in 5 at risk of poverty or social exclusion. Available at <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220915-1>
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (n.d.). "Discrimination against women". Glossary and Thesaurus. Available at https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1221?language_content_entity=en
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (n.d.). "Multiple Discrimination". Glossary and Thesaurus. Available at https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1069?language_content_entity=en
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2023). *Gender Equality Index*, Greece/for the 2023 edition. Available at <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2023/country/EL>
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2023). *Online Panel Survey of Gender Equality and Socioeconomic Consequences of the COVID-19 Pandemic.* Technical report. Publications Office of the European Union. Available at https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20225444_pdf_mh0522371enn_002.pdf
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2021). *Gender equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic.* Available at <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-and-socio-economic-impact-covid-19-pandemic>
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2021). *The Covid-19 pandemic and intimate partner violence against women in the EU.* Publications Office of the European Union.
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2017). *Gender Equality Index 2017: Measuring gender equality in the European Union 2005-2015.* Publications Office of the European Union.
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2016). *Gender in entrepreneurship.* Publications Office of the European Union.
- European Parliament (2022). *Eurobarometer flash survey: Women in times of covid-19.* DG COMM | Public Opinion Monitoring Unit. Available at <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2712>

- European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Directorate-General for Internal Policies (2021). COVID-19 and its economic impact on women and women's poverty, Insights from 5 European Countries. Available at [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf)
- European Women's Lobby (2020). *Women must not pay the price for COVID-19: Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe*. European Women's Lobby Policy Brief. Available at https://womenlobby.org/IMG/pdf/ewl_policy_brief_on_covid-19_impact_on_women_and_girls-2.pdf
- Eurostat. (2023). *Inability to keep home adequately warm - EU-SILC survey*. Available at https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_MDES01/default/bar?lang=en
- Ferrant, G., Pesando, L. M. & Nowacka, K. (2014). *Unpaid Care Work: The missing link in the analysis of gender gaps in labour outcomes*. OECD Development Centre. Available at https://www.oecd.org/dev/development-gender/Unpaid_care_work.pdf
- Fibbi, R., Midtbøen, A. H. & Simon, P (2021). Concepts of Discrimination. In *Migration and Discrimination*. IMISCOE Research Series. Springer, Cham. Available at https://doi.org/10.1007/978-3-030-67281-2_2
- Gasouka, M. (2012), Women, Rights and the Crisis in Greece Today. *Journal of Critical Studies in Business & Society*, 3(1).
- Gonzalez Pijuan, I. (2016). *Gender inequality and energy poverty A forgotten risk factor*. Available at <https://esf-cat.org/wp-content/uploads/2018/02/ESFeres17-PobresaEnergeticaIDesigualtatdeGenere-ENG.pdf>
- Graeber, D., Kritikos, A. & Seebauer, J. (2021). COVID-19: a crisis of the female self-employed. *Journal of Population Economics*, 34, 1141-1187. Available at <https://doi.org/10.1007/s00148-021-00849-y>.
- GREVIO (2023). *Baseline Evaluation Report - Greece*, GREVIO/Inf(2023)23. Available at <https://rm.coe.int/grevio-s-baseline-evaluation-report-on-legislative-and-other-measures-/1680ad469d>
- Gurbanova, A.F. & Gibbs, P. (2021). The Impact of the Covid-19 virus on Domestic Violence. *Transdisciplinary Journal of Engineering & Science*, 12, 24-28. Available at <https://pdfs.semanticscholar.org/60e4/1d0e6316649beceeb21374de7c43cd0ba890.pdf>
- Harvey, R. (2021). *The Ignored Pandemic. The Dual Crises of Gender-Based Violence and COVID-19*, Oxfam. Available at <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621309/bp-ignored-pandemic-251121-en.pdf;jsessionid=AE184865E7AF1EF9BDDC2EDC74A32CE7?sequence=19>
- Heredia, M., Sánchez, C., Núñez Peiró, M., Sanz-Fernández, A., López-Bueno, J. & Muñoz, G. (2022). Mainstreaming a gender perspective into the study of energy poverty in the city of Madrid. *Energy for Sustainable Development*, 70, 290-300. Available at <https://doi.org/10.1016/j.esd.2022.08.007>
- Human Rights Watch (2020). *Submission to the UN special rapporteur on violence against women, its causes and consequences regarding COVID-19 and the increase of domestic violence against women*. Available at

- <https://www.hrw.org/news/2020/07/03/submission-un-special-rapporteur-violence-against-women-its-causes-and-consequences>
- Ingala-Smith, K. (2020). *Coronavirus doesn't cause men's violence against women*. Available at <https://kareningalasmith.com/2020/04/15/coronavirus-doesnt-cause-mens-violence-against-women/>
- International Energy Agency (IEA). *Topics - Energy and Gender*. Available at <https://www.iea.org/topics/energy-and-gender>.
- International Labour Office (ILO) (2021a). *Building Forward Fairer: Women's rights to work and at work at the core of the COVID-19 recovery*. Available at https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents/publication/wcms_814499.pdf
- International Labour Office (ILO) (2021b). *ILO Global Estimates on International Migrant Workers*. Available at https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---migrant/documents/publication/wcms_808939.pdf
- International Labour Office (ILO) (2021c). *Global Wage Report 2020-21: Wages and minimum wages in the time of COVID-19*. Available at https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_762534.pdf
- International Labour Office (ILO) (2020). *The COVID-19 response Getting gender equality right for a better future*. Available at https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents/publication/wcms_744685.pdf
- International Labour Office (ILO) (2003). *Poverty and Employment in Crisis Situations: The Gender Dimensions*. Available at <https://www.ilo.org/publications/poverty-and-employment-crisis-situations-gender-dimensions>
- International Trade Union Confederation (2022). *International Equal Pay Day: We need a new social contract to close the gender pay gap*. Available at <https://www.ituc-csi.org/international-equal-pay-day-2022>
- IOM Issue Brief (2022). *Promoting Inclusive Societies and Including Migrants in COVID-19 Response and Recovery*. Available at <https://publications.iom.int/system/files/pdf/IOM-issue-brief-promoting-inclusive-societies.pdf>
- Kalenkoski, C. M. & Pabilonia, S. W. (2020). *Initial Impact of the Covid-19 Pandemic on the Employment and Hours of Self-Employed Coupled and Single Workers by Gender and Parental Status*. *IZA Discussion Paper* No. 13443. Available at <https://docs.iza.org/dp13443.pdf>
- Kambouri, N. (2020). *Towards a gendered recovery in the EU, Women and Equality in the aftermath of the Covid 19 pandemic*. *Gender Five Plus*. Available at https://www.genderfiveplus.com/_files/ugd/530efa_ba5024aa406c4c309ca74f22177098c5.pdf
- Karakasi, M. V., Voultos, P., Fotou, E., Nikolaidis, I., Kyriakou, M. S., Markopoulou, M., Douzenis, A. & Pavlidis, P. (2022). *Emerging Trends in Domestic Homicide/Femicide in Greece over the Period 2010-2021*, *Medicine, Science and the Law*, 63(2). Available at <https://doi.org/10.1177/00258024221103700>
- Katsos, K., Kolentinis, C., Anastopoulou, I., Vlachodimitropoulos, D. G., Goutas, N. D., Spiliopoulou, C. A. & Sakellidis, EI. (2023). *Domestic and Community Violence in*

- Greece After the First COVID-19 Quarantine: A Clinical Forensic Approach. *Cureus*, 15(9). Available at <https://doi.org/10.7759/cureus.46054>
- Kaukinen, C. (2020). When Stay-at-Home Orders Leave Victims Unsafe at Home: Exploring the Risk and Consequences of Intimate Partner Violence during the COVID-19 Pandemic. *American Journal of Criminal Justice*, 45(6), 668-679. Available at <https://doi.org/10.1007/s12103-020-09533-5>
- Kourti, A., Stavridou, A., Panagouli, E., Psaltopoulou, T., Spiliopoulou, C., Tsolia, M., Sergeantanis, T. N. & Tsitsika, A. (2023). Domestic Violence During the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 24(2), 719-745. Available at <https://doi.org/10.1177/15248380211038690>
- Manalis, G. & Matsaganis, M. (2022, July 15). *In focus - Energy Poverty*. ΕΛΙΑΜΕΠ. Available at <https://www.eliamep.gr/en/publication/in-focus-%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CF%86%CF%84%CF%8E%CF%87%CE%B5%CE%B9%CE%B1/>
- Maycock, J., Collins, M. (eds) (2015). *Women's economic independence in times of austerity. European women's voice-European Women's Lobby*. Available at https://www.womenlobby.org/IMG/pdf/european_women_s_voice_2015.pdf
- Money Review (2021). PwC: Πώς η πανδημία ανέκοψε την πρόοδο των γυναικών στην εργασία. Available at <https://www.moneyreview.gr/business-and-finance/21441/pwc-pos-i-pandimia-anekopse-tin-proodo-ton-gynaikon-stin-ergasia/>.
- Niraki, M. (2023). *Gender-Based Violence and Intimate Partner Violence in Greece During the COVID - 19 Pandemic*. Proceedings of the 6th International Conference on Gender Research. Available at <https://papers.academic-conferences.org/index.php/icgr/article/view/1158/1023>
- OECD (2022). *Empowering Women in the Transition Towards Green Growth in Greece*. OECD. Available at <https://doi.org/10.1787/a9eacee6-en>.
- OECD (2016). *Policy Brief on Women's Entrepreneurship*. Publications Office of the European Union.
- OXFAM International (n.d.). *Five ways women and girls have been hardest hit by COVID-19*. Available at <https://www.oxfam.org/en/5-ways-women-and-girls-have-been-hardest-hit-covid-19>.
- Pabilonia, S. W. & Vernon, V. (2023). Who is doing the chores and childcare in dual-earner couples during the COVID-19 era of working from home? *Review of Economics of the Household*, 21, 519-565. Available at <https://doi.org/10.1007/s11150-022-09642-6>
- Papagiannopoulou, M. (2022). *Gender-based Violence in the pandemic period*. Centre for Gender Studies. Available at https://progender.panteion.gr/wp-content/uploads/2022/10/Report_-Gender-based-Violence.pdf
- Petrova, S. & Simcock N. (2021). Gender and energy: domestic inequities reconsidered. *Social & Cultural Geography*, 22(6), 849-867. Available at <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/14649365.2019.1645200?needAccess=true>
- Piquero, A. R., Jennings, W. G., Jemison, E., Kaukinen, C. & Knaul, F. M. (2021). Domestic violence during the COVID-19 pandemic - Evidence from a systematic review and

- meta-analysis. *Journal of Criminal Justice*, 74. Available at <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2021.101806>
- Psalti, A. & Antoniou, C. (2023). Working mothers in Greece during the COVID-19 pandemic: The conceptualization of “good motherhood” in conditions of lock-down and teleworking. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 28(1), 63-77. Available at https://doi.org/10.12681/psy_hps.31518
- Rania, N., Parisi, R., & Lagomarsino, F. (2022). Mothers and Workers in the Time of COVID-19: Negotiating Motherhood within Smart Working. *Journal of Contemporary Ethnography*, 51(5), 645-675. Available at <https://doi.org/10.1177/08912416221075833>
- Raoul Wallenberg Institute (n.d.). *Non-Discrimination and Inclusion*. Available at <https://rwi.lu.se/what-we-do/focus-areas/inclusive-societies/>
- Reuschke, D., Henley, A., Daniel, E. & Price, V. (2021). Testing the Differential Impact of COVID-19 on Self-Employed Women and Men in the United Kingdom. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3813643>
- Rowan, H. (2021). The Ignored Pandemic: The Dual Crisis of Gender-Based Violence and COVID-19. *Oxfam GB*. Available at <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621309/bp-ignored-pandemic-251121-en.pdf;jsessionid=D2724474D40EE2C9317A5DE8A23C0559?sequence=19>
- Sharma, A. & Borah, S. B. (2022). Covid-19 and Domestic Violence: An Indirect Path to Social and Economic Crisis. *Journal of Family Violence*, 37, 759-765. Available at <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10896-020-00188-8.pdf>
- Sharma, V., Ausubel, E., Heckman, C., Patrick, E., Save, D., & Kelly, J. T. D. (2021). Mitigating Gender-based Violence Risk in the Context of COVID-19: Lessons from Humanitarian Crises. *BMJ Global Health*, 6(3):e005448. Available at <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2021-005448>
- Speed, A., Thomson, C. & Richardson, K. (2020). Stay home, stay safe, save lives? An analysis of the impact of COVID-19 on the ability of victims of gender-based violence to access justice. *The Journal of Criminal Law*, 84(6). Available at <https://doi.org/10.1177/0022018320948280>
- Staab, S., Tabbush, C. & Turquet, L. (2020). *Global Gender Response Tracker Assesses COVID-19 Measures for Women*. UN Women. Available at <https://data.unwomen.org/features/global-gender-response-tracker-assesses-covid-19-measures-women>
- The Social Issues Research Centre (SIRC) (2012). *The changing face of motherhood in Western Europe-Greece*. Available at http://www.sirc.org/publik/motherhood_in_Greece.pdf
- UN Women (2021). *COVID-19 and Women’s Rights Organizations: Bridging Response Gaps and Demanding a More Just Future*. Available at <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2021/Policy-brief-covid-19-and-womens-rights-organizations-en.pdf>
- UN (2020). *Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women*. Available at <https://unsdg.un.org/sites/default/files/2020-04/Policy-Brief-on-COVID-Impact-on-Women.pdf>

- UN Women (2020a). *COVID-19 and Ending Violence Against Women and Girls*. Available at <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Issue-brief-COVID-19-and-ending-violence-against-women-and-girls-en.pdf>
- UN Women (2020b). *COVID-19 and violence against women and girls: Addressing the Shadow Pandemic*. Available at <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Policy-brief-COVID-19-and-violence-against-women-and-girls-en.pdf>
- UN Women (2020c). *Impact of COVID-19 on violence against women and girls and service provision: UN Women rapid assessment and findings*. Available at <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Impact-of-COVID-19-on-violence-against-women-and-girls-and-service-provision-en.pdf>
- UN Women (2020d). *The COVID-19 shadow pandemic domestic violence in the world of work, A Call to action for the private sector*. Available at <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Brief-COVID-19-Domestic-violence-in-the-world-of-work-en.pdf>
- UNDP (2020). *Gender-based violence and COVID 19*. United Nations Development Programme. Available at https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/undp-gender-GBV_and_COVID-19_0.pdf
- UNFPA (2020). *Gender Equality and Addressing Gender-Based Violence (GBV) and Coronavirus Disease (COVID-19) Prevention, Protection and Response*. Available at https://www.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/COVID-19_Preparedness_and_Response_-_UNFPA_Interim_Technical_Briefs_Gender_Equality_and_GBV_23_March_2020_.pdf
- United Nations Conference on Trade and Development (2021). *COVID-19 threatens four “lost decades” for gender equality*. Available at <https://unctad.org/news/covid-19-threatens-four-lost-decades-gender-equality>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs, Division for Social Policy and Development (2008). *Expert Group Meeting “Promoting Social Integration”*, Convened in preparation for the 47th session of the Commission for Social Development, 8-10 July 2008, Helsinki, Finland, Draft Aide Memoire.
- United Nations Development Programme (UNDP) (2022). *Human Development Report 2021-22: Uncertain Times, Unsettled Lives: Shaping our Future in a Transforming World*. Available at <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2021-22>
- WHO (2021). *Responding to Violence against Women and Children during COVID-19. Impact on Service Provision, Strategies and Actions in the WHO European Region*. Regional Office for Europe. Available at <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/349504/9789289056403-eng.pdf>
- Widuto, A. (2023). *Energy poverty in the EU*. European Parliamentary Research Service (EPRS). Available at

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733583/EPRS_BRI\(2022\)733583_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733583/EPRS_BRI(2022)733583_EN.pdf)

Women's Budget Group (2022). Women at high risk of job loss as fuel crisis hits small businesses. Available at <https://wbg.org.uk/media/press-releases/women-at-high-risk-of-job-loss-as-fuel-crisis-hits-small-businesses/>

Zamfir, I. (2023). *Gender aspects of energy poverty*. European Parliamentary Research Service (EPRS). Available at: [https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/266210/EPRS_ATA\(2023\)739349_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/266210/EPRS_ATA(2023)739349_EN.pdf)

Ιστότοποι

https://arabstates.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20Arab%20States/Attachments/Publications/2021/06/Effects_of_COVID_on_VAW_in_ARAB_STATES_July_08_V02%20%281%29.pdf

<https://archive.nyu.edu/bitstream/2451/33880/2/Survey-on-Challenges-to-Womens-Political-Participation.pdf>

https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20225444_pdf_mh0522371enn_002.pdf

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2712>

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2954>

https://gr.boell.org/sites/default/files/energeia_final.pdf

http://tanastoroba.ge/files/Questionnaire_23052014.English.pdf

https://www.efsyn.gr/ellada/koinonia/419765_grafeio-antimetopisis-energeiakis-ftocheias-apo-ton-dimo-athinaion

<https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20230224STO76403/pagkosmia-imeris-gunaikas-i-diastrasi-tou-fulou-stin-energeiaki-ftocheia>

<https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20220223IPR23904/gunaikes-kai-covid-19-sovares-epiptoseis-tis-pandimias-deichnei-to-eurovarometro>

<https://www.brookings.edu/articles/why-has-covid-19-been-especially-harmful-for-working-women/>

<https://www.consumercouncil.org.uk/sites/default/files/2023-11/Research%20on%20the%20impact%20of%20the%20energy%20crisis%20on%20affordability%20and%20the%20impact%20of%20energy%20transition%20on%20consumers.pdf>

<https://www.dianeosis.org/2022/11/i-energeiaki-krisi-stin-ellada/>

<https://www.greenpeace.org/international/story/58938/how-the-energy-crisis-is-reversing-gender-equality/>

<https://www.nyc.gov/assets/ocdv/downloads/pdf/covid-19-impact-survey-for-survivors-of-domestic-violence-report.pdf>

<https://www.nytimes.com/2020/05/09/us/unemployment-coronavirus-women.html> Assessing the gendered employment impacts of COVID-19 and supporting a gender-responsive recovery | Digital library: Publications | UN Women – Headquarters

<https://www.pogocy.com/wp-content/uploads/2013/12/erevna.pdf>

<https://www.surveymonkey.com/r/JQBKZH7>

COVID-19 Global Gender Response Tracker | Data Futures Exchange (undp.org)

COVID-19 Global Gender Response Tracker Fact Sheets | United Nations Development Programme (undp.org)

COVID-19-Global-Tracker-Methodological-Note.pdf (undp.org)

Global Factsheet: Gender Equality and Environmental Considerations in Covid-19 Response and Recovery | United Nations Development Programme (undp.org)

Government-responses-to-COVID-19-Lessons-on-gender-equality-for-a-world-in-turmoil-en_0.pdf (unwomen.org)

Microsoft Word - UN Women Gender COVID 19 Global Reponse Program (FINAL Version March 27)

Policy brief: An uneven and gender-unequal COVID-19 recovery: Update on gender and employment trends 2021 (ilo.org)

Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women (unep.org)

policy-brief-the-impact-of-covid-19-on-women-en-1.pdf (un.org)

Promising Practices for Gender Equality | United Nations Development Programme (undp.org)

Publication HQ | UN Women - Headquarters

Report on the UN Women global response to COVID-19| Digital library: Publications | UN Women – Headquarters

UN Secretary-General's policy brief: The impact of COVID-19 on women | Digital library: Publications | UN Women – Headquarters

UN Women policy brief series | UN Women – Headquarters

UNDP-UNW-Gender-Tracker-Database_15-Nov-22.xlsx (live.com)

wcms_824865.pdf (ilo.org)

Παγκόσμια παρακολούθηση ανταπόκρισης φύλου COVID-19 | Data Future Exchange (undp.org)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: SURVEYSHUB_EΚΚΕ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μεθοδολογική αναφορά για τις ποσοτικές έρευνες που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του έργου «Εμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις» από το SurveysHub του ΕΚΚΕ

Στο πλαίσιο του έργου με τίτλο «Εμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις» (“Gender discrimination in multiple crises”), ανατέθηκε στο SurveysHub του ΕΚΚΕ, με επ. υπεύθυνο τον Διευθυντή Ερευνών Απόστολο Λιναρδή, η υλοποίηση της συλλογής των δεδομένων για δύο ποσοτικές έρευνες, βάσει των οποίων θα επιχειρηθεί η διερεύνηση των επιπτώσεων των σύγχρονων πολλαπλών κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής και ενεργειακής) στις γυναίκες, σε τέσσερα διαφορετικά πεδία (απασχόληση, φροντίδα, ενδοοικογενειακή βία και γυναικεία πολιτική ενασχόληση). Πλην του επ. υπευθύνου, στην ομάδα του SurveysHub ανήκουν οι: Νικόλαος Κληρονόμος (Διαχειριστής δεδομένων / επόπτης), Κωνσταντίνος-Συμεών Νησιώτης (Δειγματολήπτης / επόπτης) και Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος (Πληροφορικός - τεχνικός / επόπτης).

Το φυσικό αντικείμενο του έργου

Ο πληθυσμός των δύο ποσοτικών ερευνών αφορούσε Ελληνίδες πολίτες, ηλικίας 35 έως 65 ετών. Οι στόχοι που τέθηκαν από τις υπεύθυνες του έργου όσον αφορά τη συλλογή των δεδομένων ήταν οι εξής: α) για την πρώτη έρευνα, η συλλογή ενός δείγματος 1.200 γυναικών, το οποίο θα συγκεντρωνόταν κυρίως μέσω ηλεκτρονικά υποβοηθούμενων τηλεφωνικών συνεντεύξεων (CATI) και μέσω διαδικτυακής έρευνας (CAWI) για τις νεότερες ηλικίες, εφόσον αυτές δεν μπορούν να εντοπιστούν τηλεφωνικά, και β) για τη δεύτερη έρευνα, η συλλογή ενός δείγματος 250 γυναικών, το οποίο θα συγκεντρωνόταν με ηλεκτρονικά υποβοηθούμενες διά ζώσης συνεντεύξεις (CAPI). Η δειγματοληψία που εφαρμόστηκε στην πρώτη έρευνα είναι δειγματοληψία ποσοστώσεων (quota sampling) με ποσοστώσεις βασισμένες στην από κοινού κατανομή των 13 γεωγραφικών περιφερειών (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνιες Νήσοι, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Αττική, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη - NUTS 2) και των 3 ηλικιακών ομάδων (35-45, 46-55 και 56-65), ενώ για τη δεύτερη έρευνα εφαρμόστηκε δειγματοληψία ευκολίας σε γυναίκες που διαμένουν κυρίως στην Περιφέρεια Αττικής. Τα ερωτηματολόγια των δύο ερευνών που δόθηκαν από τις υπεύθυνες του έργου στο SurveysHub ήταν σχεδόν πανομοιότυπα (το ερωτηματολόγιο της δεύτερης έρευνας ήταν διευρυμένο με κάποιες ανοικτές ερωτήσεις και κάποιες ερωτήσεις εμβάθυνσης).

Η προετοιμασία της υλοποίησης του πεδίου

Το SurveysHub δημιούργησε τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια των ερευνών και παραμετροποίησε τα συστήματα CAPI, CATI και CAWI που διαθέτει για την υποστήριξη των εν λόγω ερευνών. Ως δειγματοληπτικό πλαίσιο για τη διαδικτυακή έρευνα χρησιμοποιήθηκε το web panel του SurveysHub, ενώ ως δειγματοληπτικό πλαίσιο για την τηλεφωνική έρευνα χρησιμοποιήθηκε πανελλαδικός τηλεφωνικός κατάλογος σταθερών τηλεφώνων καθώς και πλαίσιο RDD (Random Digit Dialing - κλήση τυχαίων ψηφίων) για σταθερά τηλέφωνα. Για το διά ζώσης δείγμα και παρότι δείγμα ευκολίας, επιδιώχθηκε ισορροπία (κατά προσέγγιση, ισομεγέθη) των ηλικιακών ομάδων.

Στην τηλεφωνική έρευνα απασχολήθηκαν 6 συνεντεύκτριες (πέντε, πλήρους απασχόλησης συνεντεύκτριες εκ του μητρώου συνεντευκτών του SurveysHub, και μία επικουρική, η οποία υλοποιούσε την πρακτική της στο Κέντρο, κατά την περίοδο 19/03 - 24/04/2024), ενώ στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε με διά ζώσης συνεντεύξεις απασχολήθηκαν 13 συνεντεύκτριες (εννέα υποψήφιες μεταπτυχιακές φοιτήτριες, ένας υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής, μία προπτυχιακή φοιτήτρια πρακτικής άσκησης και δύο ερευνήτριες του ΕΚΚΕ) που αναφέρονται στον Πίνακα 1. Οι 6 συνεντεύκτριες που απασχολήθηκαν στην τηλεφωνική έρευνα εργάστηκαν στο τηλεφωνικό κέντρο του SurveysHub, ενώ στις 13 συνεντεύκτριες που απασχολήθηκαν στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε με διά ζώσης συνεντεύξεις δόθηκαν tablets με εγκατεστημένο σύστημα CAPI.

Πίνακας 1. Οι συνεντεύκτριες για τις τηλεφωνικές και τις διά ζώσης συνεντεύξεις

Συνεντεύκτριες για την υλοποίηση της
τηλεφωνικής έρευνας σε CATI

1. Αδαμίδα Αθανασία
2. Κασίμη Αικατερίνη
3. Λάμτζια Ελισσάβετ
4. Παπαδογιαννάκη Βασιλεία
5. Παπαργυρίου Άννα
6. Υδραίου Ελένη

Συνεντεύκτριες για την υλοποίηση της έρευνας
με CAPI

1. Γκίκα Μαρία-Ζαΐρα
2. Δραμπατζάνου Αμαλία
3. Κατραμάδου Δήμητρα
4. Κανάλη Γεωργία
5. Κουκούλα Παρασκευή
6. Μάλφα Αθανασία
7. Μπάκο Αμβροσία
8. Μπούτση Χριστίνα-Άννα
9. Παπαφραγκίσκου Τατιανή
10. Τσιμάρας Όμηρος
11. Φιλίππου Άννα
12. Βαρουξή Χριστίνα
13. Τσίγκανου Ιωάννα

Οι συνεντεύκτριες εκπαιδεύτηκαν στα συστήματα και στη διαδικασία της έρευνας, και πραγματοποιήθηκε μια πιλοτική έρευνα, κατά την οποία εντοπίστηκαν κάποια σφάλματα στο ερωτηματολόγιο, τα οποία διορθώθηκαν.

Η πληθυσμιακή από κοινού κατανομή των γυναικών στην Ελλάδα βάσει των 13 περιφερειών και των 3 προαναφερθέντων ηλικιακών ομάδων παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2. Κατανομή του μόνιμου πληθυσμού των γυναικών

	Μόνιμος Πληθυσμός			
	35-45	46-55	56-65	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	46.222	40.078	36.608	122.908
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	157.805	130.408	112.651	400.864
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	22.225	19.697	15.468	57.390
ΗΠΕΙΡΟΣ	24.589	21.296	21.630	67.515
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	56.729	48.536	44.634	149.899
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	42.006	35.891	32.647	110.544
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	16.883	14.550	12.799	44.232
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	51.812	44.324	39.246	135.382
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	44.490	38.639	34.685	117.814
ΑΤΤΙΚΗ	343.909	285.630	242.571	872.110
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.945	12.180	12.245	39.370
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	26.708	19.671	17.982	64.361
ΚΡΗΤΗ	52.226	39.367	33.477	125.070
ΣΥΝΟΛΟ	900.549	750.267	656.643	2.307.459

Πηγή: Eurostat Census Hub – Απογραφή 2011 (<https://ec.europa.eu/CensusHub2>)

Κατ' αντιστοιχία η ποσοστιαία κατανομή βάσει του Πίνακα 2 είναι όπως στον Πίνακα 3. Κατά τη συλλογή θα προσεγγιστεί η κατανομή του Πίνακα 3 βάσει της δειγματοληψίας ποσοστώσεων.

Πίνακας 3. Πληθυσμιακές ποσοστώσεις της κατανομής των γυναικών

	35-45	46-55	56-65	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	2,00	1,74	1,59	5,33
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6,84	5,65	4,88	17,37
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,96	0,85	0,67	2,49
ΗΠΕΙΡΟΣ	1,07	0,92	0,94	2,93
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	2,46	2,10	1,93	6,50
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1,82	1,56	1,41	4,79
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0,73	0,63	0,55	1,92
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2,25	1,92	1,70	5,87
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1,93	1,67	1,50	5,11
ΑΤΤΙΚΗ	14,90	12,38	10,51	37,80
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,65	0,53	0,53	1,71
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,16	0,85	0,78	2,79
ΚΡΗΤΗ	2,26	1,71	1,45	5,42
ΣΥΝΟΛΟ	39,03	32,51	28,46	100,00

Πηγή: Eurostat Census Hub – Απογραφή 2011 (<https://ec.europa.eu/CensusHub2>)

Το πεδίο (η συλλογή των δεδομένων)

Συνολικά, η συλλογή των στοιχείων έλαβε χώρα κατά την περίοδο 07/03/2024 έως και 31/05/2024. Το διαδικτυακό, αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε κατά την περίοδο 11/04/2024 - 29/04/2024, ενώ οι διά ζώσης συνεντεύξεις έλαβαν χώρα από τις 07/03/2024 έως και τις 31/05/2024. Το διά ζώσης δείγμα συλλέχθηκε κατά το σύνολο της περιόδου συλλογής (CAPI - ογδόντα πέντε ημέρες), με τις τηλεφωνικές να υλοποιούνται σε είκοσι δύο ημέρες (CATI), ενώ οι διαδικτυακές σε δεκατρείς (CAWI). Οι σχετικές ημερολογιακοί περίοδοι των επιμέρους συλλογών καταγράφονται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Ημερολογιακές περιόδους συλλογής δεδομένων και μέγεθος δείγματος

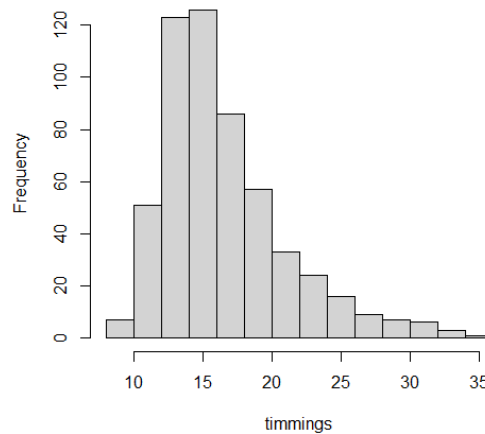
Μέθοδος	Περίοδος Συλλογής		Δείγμα	Δείγμα ανά έρευνα
	Έναρξη	Λήξη		
CATI	19/03/2024	24/04/2024	922	1212
CAWI	11/04/2024	24/04/2024	290	
CAPI	07/03/2024	31/05/2024	260	260

Κατά το διάστημα συλλογής δεδομένων ελέγχονταν καθημερινά οι ποσοστώσεις του δείγματος, η απόδοση των συνεντευκτριών και των συνεντευκτών και τουλάχιστον δύο επόπτες ήταν παρόντες κατά τη διάρκεια των τηλεφωνικών συνεντεύξεων.

Μετά την ολοκλήρωση του πεδίου

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, το τελικό σύνολο δεδομένων των τηλεφωνικών και διαδικτυακών ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων ανήλθε στις 1212 περιπτώσεις (το σχεδιασθέν δείγμα αφορούσε 1200 περιπτώσεις). Αυτές αφορούν 922 τηλεφωνικές συνεντεύξεις και 290 διαδικτυακά αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια (βλέπε Πίνακα 4). Τα διαδικτυακά ερωτηματολόγια χρησιμοποιήθηκαν ώστε να προσεγγιστούν κυρίως οι μικρότερες ηλικιακές κατηγορίες, οι οποίες δεν προσεγγίζονται εύκολα πλέον μέσω παραδοσιακών μέσων επικοινωνίας. Τα διά ζώσης ερωτηματολόγια αθροίζουν στα 260 (το σχεδιασθέν δείγμα αφορούσε 250 περιπτώσεις).

Ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των τηλεφωνικών συνεντεύξεων ανήλθε στα 17,57 λεπτά (με τυπική απόκλιση τα 10,5 λεπτά). Το 25% των συνεντεύξεων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 19 λεπτά, το 50% των ερωτηματολογίων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 16 λεπτά, ενώ το 75% των ερωτηματολογίων ολοκληρώθηκε σε περισσότερο από 14 λεπτά (ενδοτεταρτημοριακό εύρος 5 λεπτά). Ο χρόνος υλοποίησης του τηλεφωνικού ερωτηματολογίου κατανέμεται μονοκόρυφα και θετικά ασύμμετρα μεταξύ 9 και 36 λεπτών, όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 1.



Γράφημα 1. Κατανομή χρόνου ολοκλήρωσης τηλεφωνικών συνεντεύξεων

Συνολικά και όσον αφορά την τηλεφωνική διαδικασία, επιχειρήθηκαν 25.857 τηλεφωνικές κλήσεις, σε 17.251 μοναδικούς τηλεφωνικούς αριθμούς. Εκτιμάται ένα αδρό response rate της τάξης του 9,2%. Διορθώνοντας την αβεβαιότητα της μη-απόκρισης σε έναν εύλογο αριθμό επαναλήψεων κλήσης των τηλεφωνικών αριθμών, το response rate ανέρχεται στα επίπεδα του 15,9%.

Τέλος, για την πρώτη έρευνα υπολογίστηκε μεταβλητή στάθμισης, ώστε οι ποσοτώσεις του δείγματος για την από κοινού κατανομή της περιφέρειας και της ηλικιακής ομάδας να ταυτίζονται με τις ποσοτώσεις του Πίνακα 3. Για την εν λόγω έρευνα προτείνεται η χρήση της μεταβλητής στάθμισης στις αναλύσεις (μεταβλητή weight).

Ως παραδοτέα της διαδικασίας –πλην της υφιστάμενης μεθοδολογικής αναφοράς– παραδόθηκαν δύο SPSS αρχεία:

- το CATI_CAWI_1212.sav με 1212 περιπτώσεις και 171 μεταβλητές, καθώς και
- το CAPI_260.sav με 260 περιπτώσεις και 243 μεταβλητές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ



ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αυτή την περίοδο, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) σε συνεργασία με το Πάντειο Πανεπιστήμιο υλοποιούν έρευνα με τίτλο «Εμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις» (Gender discrimination in multiple crises), στο πλαίσιο υλοποίησης ερευνητικού έργου το οποίο χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ).

Η έρευνα φιλοδοξεί να διερευνήσει τις επιπτώσεις των σύγχρονων πολλαπλών κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής και ενεργειακής) στις γυναίκες, σε τέσσερα διαφορετικά πεδία: το πεδίο της απασχόλησης και της φροντίδας, το πεδίο της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και το πεδίο της ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική. Μας ενδιαφέρει, επίσης, να διερευνήσουμε τις επιπτώσεις των κρίσεων στις γυναίκες τόσο στις σύγχρονες (τρέχουσες) οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) όσο και ξεχωριστά για την περίοδο της πανδημίας αλλά και την περίοδο των μνημονίων, τα πρώτα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

Παρακαλούμε θερμά να διαθέσετε λίγο χρόνο και να μας απαντήσετε σε κάποιες ερωτήσεις. Οι απαντήσεις σας θα είναι ανώνυμες, εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του ΕΚΚΕ.

ΑΘΗΝΑ

Μάρτιος - Απρίλιος 2024

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Α1. Σε ποια ηλικιακή κατηγορία ανήκετε;	
35-45 ετών	1
46-55 ετών	2
56-65 ετών	3
Δεν απαντώ	9

Α2. Σε ποιο νομό της Ελλάδας κατοικείτε αυτή τη στιγμή;	
Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά (Νομαρχία)	1
Αιτωλοακαρνανίας	2
Αργολίδας	3
Αρκαδίας	4
Άρτας	5
Αχαΐας	6
Βοιωτίας	7
Γρεβενών	8
Δράμας	9
Δωδεκανήσων	10
Έβρου	11
Ευβοίας	12
Ευρυτανίας	13
Ζακύνθου	14
Ηλείας	15
Ημαθίας	16
Ηρακλείου	17
Θεσπρωτίας	18
Θεσσαλονίκης	19
Ιωαννίνων	20
Καβάλας	21
Καρδίτσας	22
Καστοριάς	23
Κέρκυρας	24
Κεφαλληνίας	25
Κιλκίς	26
Κοζάνης	27
Κορινθίας	28
Κυκλάδων	29
Λακωνίας	30
Λάρισας	31
Λασιθίου	32
Λέσβου	33
Λευκάδας	34

Μαγνησίας	35
Μεσσηνίας	36
Ξάνθης	37
Πέλλας	38
Περίας	39
Πρέβεζας	40
Ρεθύμνου	41
Ροδόπης	42
Σάμου	43
Σερρών	44
Τρικάλων	45
Φθιώτιδας	46
Φλώρινας	47
Φωκίδας	48
Χαλκιδικής	49
Χανίων	50
Χίου	51
Δεν απαντώ	99

A3. Γεννηθήκατε στην Ελλάδα;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν όχι, τότε A3α	
A3α. Σε ποια χώρα γεννηθήκατε;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

A4. Ποιος είναι ο τόπος διαμονής - κατοικίας σας; Πού μένετε;	
Αθήνα	1
Θεσσαλονίκη	2
Μεγάλο επαρχιακό αστικό κέντρο/πόλη	3
Επαρχιακή κωμόπολη	4
Χωριό της υπαίθρου	5
Δεν απαντώ	9

A5. Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;	
Έως και δημοτικό	1
Γυμνάσιο	2
Επαγγελματική Σχολή	3
Λύκειο (γενικό - επαγγελματικό)	4
Απόφοιτος μεταλυκειακής εκπαίδευσης (π.χ. ΙΕΚ κ.λπ.)	5

Ανώτερη επαγγελματική σχολή (ΟΑΕΔ κ.λπ.)	6
Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ	7
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	8
Κάτοχος διδακτορικού τίτλου	9
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Α6. Ποια είναι η κατάσταση απασχόλησής σας;	
Εργάζομαι	1
Δεν εργάζομαι - Οικιακά	2
Είμαι άνεργη σε αναζήτηση εργασίας	3
Είμαι συνταξιούχος	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν εργάζονται, τότε Α6α, Α6β, Α6γ

Α6α. Ποια είναι η παρούσα εργασιακή σας κατάσταση;

Μισθωτή στον δημόσιο τομέα	1
Μισθωτή στον ιδιωτικό τομέα	2
Ελεύθερη επαγγελματίας/Αυτοαπασχολούμενη	3
Άλλο	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Α6β. Ποια είναι η μορφή της απασχόλησής σας/εργασίας σας;

Πλήρης	1
Μερική	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Α6γ. Ποιο είναι το είδος της απασχόλησής σας/εργασίας σας;

Διά ζώσης - με φυσική παρουσία	1
Τηλεργασία - από απόσταση	2
Και με φυσική παρουσία και από απόσταση	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Α7. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Άγαμη	1
Έγγαμη (θρησκευτικός ή πολιτικός γάμος)	2
Σε σύμφωνο συμβίωσης	3
Σε συμβίωση/συγκατοίκηση με σύντροφο	4
Σε διάσταση	5
Διαζευγμένη	6
Σε χηρεία	7

Άλλο	8
Δεν απαντώ	99

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση, τότε Α7α

Α7α. Ο/Η σύντροφος/σύζυγός σας εργάζεται;

Εργάζεται	1
Είναι άνεργος	2
Είναι συνταξιούχος	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Α8. Θεωρείτε το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας:

Πολύ ικανοποιητικό	1
Ικανοποιητικό	2
Μάλλον ικανοποιητικό	3
Καθόλου ικανοποιητικό	4
Με δυσκολία τα βγάζω πέρα	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Α9. Έχετε παιδιά;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν απαντώ	9

Α10. Υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εσάς: Διευκρινίστε: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Ανήλικα τέκνα	1
Ανήλικα τέκνα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	2
Ενήλικα τέκνα	3
Ενήλικα τέκνα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	4
Σύντροφος/Σύζυγος με αναπηρία, χρόνια πάσχοντες/ουσες - Ασθενείς	5
Ηλικιωμένα άτομα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	6
Δεν έχετε τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους	7

Β. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Β1. Γενικά μιλώντας, θεωρείτε ότι σήμερα σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις (πριν από το 2008) η θέση των γυναικών στην κοινωνία μας:

Είναι καλύτερη	1
Είναι χειρότερη	2
Έχει παραμείνει η ίδια	3
Δεν γνωρίζω	8

Δεν απαντώ	9
------------	---

B2. Σε ποιο/α από τα παρακάτω θεωρείτε ότι οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια) επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Στην απασχόληση/εργασία	1
Στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου	2
Στο εισόδημα	3
Στην ψυχολογική τους κατάσταση	4
Στην υγεία τους	5
Στις προσωπικές/συντροφικές σχέσεις	6
Στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους	7
Στις οικιακές εργασίες	8
Στον τομέα της φροντίδας	9
Στην προώθηση της καριέρας τους	10
Σε όλα τα παραπάνω	11
Σε κανένα από τα παραπάνω	12

B3. Εσάς προσωπικά σε ποιο/α από τα παρακάτω οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια) σας επιβάρυναν: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Στην απασχόληση/εργασία	1
Στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου	2
Στο εισόδημα	3
Στην ψυχολογική σας κατάσταση	4
Στην υγεία σας	5
Στις προσωπικές/συντροφικές σχέσεις	6
Στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος σας	7
Στις οικιακές εργασίες	8
Στον τομέα της φροντίδας	9
Στην προώθηση της καριέρας σας	10
Σε όλα τα παραπάνω	11
Σε κανένα από τα παραπάνω	12

B4. Συχνά γίνεται λόγος για την «ενεργειακή κρίση». Πιστεύετε ότι η «ενεργειακή κρίση» έχει κάποια/ες από τις παρακάτω επιπτώσεις: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Επιβάρυνση του χρόνου που αφιερώνεται στις οικιακές εργασίες και τη φροντίδα της οικογένειας	1
Περιορισμούς στη δυνατότητα για αναζήτηση/πρόσβαση σε αμειβόμενη εργασία	2
Απώλεια εισοδήματος (ατομικού ή/και οικογενειακού)	3
Οικονομική ανασφάλεια	4
Δυσκολεύει την ανεξαρτησία των γυναικών	5
Επιδεινώνει τις συνθήκες στέγασης και διαβίωσης	6
Επιβαρύνει τη φροντίδα της οικογένειας ως προς τη διατροφική επάρκεια, την υγιεινή κ.ά.	7
Δυσκολεύει την εξισορρόπηση οικογενειακής/προσωπικής και επαγγελματικής	

ζωής	8
Σε όλα τα παραπάνω	9
Σε κανένα από τα παραπάνω	10

Γ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα:						
		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Γ1	Το εισόδημά σας δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης	1	2	3	8	9
Γ2	Το εισόδημά σας δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών	1	2	3	8	9
Γ3	Δεν σας περισσεύουν χρήματα για κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών	1	2	3	8	9
Γ4	Τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός σας	1	2	3	8	9

Γ5. Πόσο δύσκολο ή εύκολο είναι να συνδυάζετε την εργασιακή και την οικογενειακή/προσωπική σας ζωή στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα;

Εξαιρετικά δύσκολο	1
Δύσκολο	2
Ούτε δύσκολο ούτε εύκολο	3
Εύκολο	4
Εξαιρετικά εύκολο	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ6. Κατά την πανδημία σας συνέβη κάποιο από τα παρακάτω; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Αναστολή εργασίας	1
Απόλυση	2
Μείωση μισθού	3
Αύξηση ωρών/Εντατικοποίηση εργασίας	4
Μείωση ωρών εργασίας	5
Υποχρεωτική τηλεργασία	6
Δεν άλλαξε τίποτα στη δουλειά σας	7
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Γ7. Κατά την περίοδο των μνημονίων σας συνέβη κάποιο από τα παρακάτω; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Αναστολή εργασίας	1
Απόλυση	2
Μείωση μισθού	3
Αύξηση ωρών/Εντατικοποίηση εργασίας	4
Μείωση ωρών εργασίας	5
Υποχρεωτική τηλεργασία	6
Δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας	7
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις σχετικά με την περίοδο της πανδημίας;						
		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Γ8	Η πανδημία επηρέασε αρνητικά τον συνδυασμό της επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής σας ζωής	1	2	3	8	9
Γ9	Κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά σας	1	2	3	8	9
Γ10	Η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές σας αποφάσεις	1	2	3	8	9
Γ11	Λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις σας στο σπίτι και κάνατε λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο θέλατε	1	2	3	8	9
Γ12	Λόγω της πανδημίας περιορίσατε σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιερώνετε για αμειβόμενη εργασία	1	2	3	8	9

Γ13. Πότε αντιμετωπίζετε/σατε περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία:	
Σήμερα αντιμετωπίζω τις μεγαλύτερες δυσκολίες/προβλήματα	1
Κατά την περίοδο της πανδημίας	2
Κατά την περίοδο των μνημονίων	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ14. Τα μέτρα που παίρνει σήμερα η κυβέρνηση για την απασχόληση/εργασία έχουν κάποιο θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα για εσάς;	
Αρνητικό	1
Ούτε αρνητικό ούτε θετικό	2
Θετικό	3

Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ. ΦΡΟΝΤΙΔΑ – ΟΙΚΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση, τότε Δ1

Δ1. Πόσο ικανοποιημένη είστε στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα)

με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα σε εσάς και τον/τη σύζυγο/σύντροφό σας;

Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κι αν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εκείνες, τότε Δ2

Δ2. Πόσο ικανοποιημένη είστε στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα)

με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα σε εσάς και τον σύζυγο/σύντροφό σας;

Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εκείνες, τότε Δ3

Δ3. Πόσο ικανοποιημένη είστε στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα)

με τον χρόνο που αφιερώνετε στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη;

Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

Δ4. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιερώνει (σήμερα) περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα;

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ5. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα την περίοδο της πανδημίας;

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ6. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα την περίοδο των μνημονίων;

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), ποιο άτομο κυρίως αναλαμβάνει στο νοικοκυριό σας τα ακόλουθα: (μία απάντηση)

		Εσείς	(ΦΙΛΤΡΟ) Σύζυγος/ σύντροφος	(ΦΙΛΤΡΟ) Άλλοτε ο/η σύζυγος/ σύντροφος, άλλοτε εσείς	Άλλο άτομο (βοηθός, συγγενής)	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Δ7	Αγορά ειδών διατροφής	1	2	3	4	8	9
Δ8	Μαγείρεμα	1	2	3	4	8	9
Δ9	Καθάρισμα	1	2	3	4	8	9
Δ10	Διαχείριση οικονομικών	1	2	3	4	8	9
Δ11	Πληρωμή λογαριασμών	1	2	3	4	8	9
Δ12	Διαχείριση και προγραμματισμός καθηκόντων (λίστα για ψώνια,						

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

προγραμματισμός γευμάτων κ.ά.)	1	2	3	4	8	9
--------------------------------	---	---	---	---	---	---

Δ13. Πείτε μας αν στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) λόγω ακρίβειας: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Έχετε περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης	1
Θερμαίνετε συγκεκριμένα δωμάτια του σπιτιού	2
Έχετε περιορίσει κάποιες οικιακές εργασίες με χρήση ηλεκτρικών συσκευών	3
Ωφελείστε από τα επιδόματα (π.χ. mythermansy/marketpass)	4
Ισχύουν όλα τα παραπάνω	5
Δεν ισχύει κανένα από τα παραπάνω	6

Δ14. Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) έχετε ελεύθερο χρόνο για εσάς προσωπικά:

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Ε. ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

Σε γενικές γραμμές, πόσο συχνή πιστεύετε ότι είναι (ήταν) η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/ σύντροφο στην Ελλάδα;

		Πολύ συχνή	Αρκετά συχνή	Όχι πολύ συχνή	Καθόλου συχνή	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
E1	στις τρέχουσες συνθήκες						
	(σήμερα);	1	2	3	4	8	9
E2	κατά την περίοδο της						
	πανδημίας;	1	2	3	4	8	9
E3	κατά την περίοδο των						
	μνημονίων;	1	2	3	4	8	9

		Αυξήθηκε	Παρέμεινε ίδια	Μειώθηκε	Δεν γνωρίζω	Δεν γνωρίζω
E4	Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9
E5	Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9
E6	Κατά την περίοδο των μνημονίων, πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9

E7. Πώς σχηματίζετε αυτές τις απόψεις; (Όσα ισχύουν)	
Από τα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες)	1
Από το διαδίκτυο	2
Από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	3
Από καμπάνια ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης	4
Από συζητήσεις με φίλους/ες (κοινωνικός περίγυρος)	5
Από μελέτη ερευνών	6
Από προσωπική εμπειρία	7
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Γνωρίζετε κάποια γυναίκα που σε βάρος της,					
		Ναι	Όχι	Δε γνωρίζω	Δε γνωρίζω
E8	ασκείται ενδοοικογενειακή βία;	1	2	8	9
E9	ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία				
	<u>κατά τη διάρκεια της</u>				
	<u>καραντίνας</u>				
	<u>για τον COVID-19;</u>	1	2	8	9

E10. Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), εσείς προσωπικά αισθάνεστε ασφαλής μέσα στο σπίτι σας;	
Ναι, πάντα	1
Μερικές φορές	2
Σπάνια	3
Ποτέ	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΑΤΡΟ	
Εάν μερικές φορές, σπάνια ή ποτέ, τότε E10α	
E10α. Τι σας κάνει να αισθάνεστε ανασφαλής μέσα στο σπίτι σας; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Ο φόβος για διάρρηξη/ληστεία	1
Ο φόβος άσκησης βίας από σύζυγο/σύντροφο	2
Ο φόβος άσκησης βίας από συγγενικό πρόσωπο	3
Άλλος λόγος	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E11. Θεωρείτε ότι η Πολιτεία προστατεύει και υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας;	
Ναι	1
Όχι	2

Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E12. Θεωρείτε ότι οι γυναίκες θύματα έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E13. Εσείς είστε ενήμερη για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΣΤ. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΤ1. Πιστεύετε ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν ναι, τότε ΣΤ1α	
ΣΤ1α. Σε τι έχουν βοηθήσει; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Στη λήψη μέτρων κατά της ακρίβειας	1
Στην προώθηση της ισότητας των φύλων	2
Στην αντιμετώπιση της λιτότητας που επέβαλαν τα μνημόνια	3
Στη διαχείριση της πανδημίας	4
Σε παροχές και επιδόματα για την ενίσχυση του νοικοκυριού	5
Στον καλύτερο συνδυασμό εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής	6
Στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών	7
Άλλο (προσδιορίστε:)	

ΣΤ2. Κατά τη γνώμη σας, οι άνδρες ή οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικοί/κές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας;	
Οι άνδρες	1
Οι γυναίκες	2
Άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί	3

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΣΤ3. Ποιους/ες εμπιστεύεστε περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων;	
Τους άνδρες πολιτικούς	1
Τις γυναίκες πολιτικούς	2
Άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο	3
Κανέναν	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Εάν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς (στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση), θα ήταν πιο αποτελεσματική:						
		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
ΣΤ4	Η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής (λόγω ενεργειακής κρίσης)	1	2	3	8	9
ΣΤ5	Η αντιμετώπιση της πανδημίας	1	2	3	8	9
ΣΤ6	Η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων	1	2	3	8	9
ΣΤ7	Ο καλύτερος συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής /προσωπικής ζωής	1	2	3	8	9
ΣΤ8	Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών					
ΣΤ9	Η προώθηση της ισότητας των φύλων	1	2	3	8	9

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!



ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αυτή την περίοδο, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) σε συνεργασία με το Πάντειο Πανεπιστήμιο υλοποιούν έρευνα με τίτλο «Εμφυλες διακρίσεις στις πολλαπλές κρίσεις» (Gender discrimination in multiple crises), στο πλαίσιο υλοποίησης ερευνητικού έργου το οποίο χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ).

Η έρευνα φιλοδοξεί να διερευνήσει τις επιπτώσεις των σύγχρονων πολλαπλών κρίσεων (οικονομικής, υγειονομικής και ενεργειακής) στις γυναίκες σε τέσσερα διαφορετικά πεδία: στο πεδίο της απασχόλησης και της φροντίδας, στο πεδίο της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και στο πεδίο της ενασχόλησης των γυναικών με την πολιτική. Μας ενδιαφέρει, επίσης, να διερευνήσουμε τις επιπτώσεις των κρίσεων στις γυναίκες τόσο στις σύγχρονες (τρέχουσες) οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα) όσο και ξεχωριστά για την περίοδο της πανδημίας αλλά και την περίοδο των μνημονίων, τα πρώτα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

Παρακαλούμε θερμά να διαθέσετε λίγο χρόνο και να μας απαντήσετε σε κάποιες ερωτήσεις. Οι απαντήσεις σας θα είναι ανώνυμες, εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του ΕΚΚΕ.

ΑΘΗΝΑ

Μάρτιος - Απρίλιος 2024

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Α1. Σε ποια ηλικιακή κατηγορία ανήκετε;	
35-45 ετών	1
46-55 ετών	2
56-65 ετών	3
Δεν απαντώ	9

Α2. Σε ποιο νομό της Ελλάδας κατοικείτε αυτή τη στιγμή; (ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν απαντώ	99

Α3. Γεννηθήκατε στην Ελλάδα;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν όχι, τότε Α3α	
Α3α. Σε ποια χώρα γεννηθήκατε; (ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Α4. Ποιος είναι ο τόπος διαμονής - κατοικίας σας; Πού μένετε;	
Αθήνα	1
Θεσσαλονίκη	2
Μεγάλο επαρχιακό αστικό κέντρο/πόλη	3
Επαρχιακή κομόπολη	4
Χωριό της υπαίθρου	5
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν απαντήσουν Αθήνα ή Θεσσαλονίκη, τότε Α4α	
Α4α. Σε ποια περιοχή ακριβώς μένετε; (ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88

Δεν απαντώ	99
------------	----

A5. Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;	
Έως και δημοτικό	1
Γυμνάσιο	2
Επαγγελματική Σχολή	3
Λύκειο (γενικό - επαγγελματικό)	4
Απόφοιτος μεταλυκειακής εκπαίδευσης (π.χ. ΙΕΚ κ.λπ.)	5
Ανώτερη επαγγελματική σχολή (ΟΑΕΔ κ.λπ.)	6
Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ	7
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	8
Κάτοχος διδακτορικού τίτλου	9
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

A6. Ποια είναι η κατάσταση απασχόλησής σας;	
Εργάζομαι	1
Δεν εργάζομαι - Οικιακά	2
Είμαι άνεργη σε αναζήτηση εργασίας	3
Είμαι συνταξιούχος	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν εργάζονται, τότε Α6α, Α6β, Α6γ	
Α6α. Ποια είναι η παρούσα εργασιακή σας κατάσταση	
Μισθωτή στον δημόσιο τομέα	1
Μισθωτή στον ιδιωτικό τομέα	2
Ελεύθερη επαγγελματίας/Αυτοαπασχολούμενη	3
Άλλο	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9
Α6β. Ποια είναι η μορφή της απασχόλησής σας/εργασίας σας;	
Πλήρης	1
Μερική	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9
Α6γ. Ποιο είναι το είδος της απασχόλησής σας/εργασίας σας;	
Διά ζώσης - με φυσική παρουσία	1
Τηλεργασία - από απόσταση	2
Και με φυσική παρουσία και από απόσταση	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

A7. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;	
Άγαμη	1
Έγγαμη (θρησκευτικός ή πολιτικός γάμος)	2
Σε σύμφωνο συμβίωσης	3
Σε συμβίωση/Συγκατοίκηση με σύντροφο	4
Σε διάσταση	5
Διαζευγμένη	6
Σε χηρεία	7
Άλλο	8
Δεν απαντώ	99

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση, τότε A7α, A7β, A7γ	
A7α. Ο/Η σύντροφος/σύζυγός σας εργάζεται;	
Εργάζεται	1
Είναι άνεργος	2
Είναι συνταξιούχος	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9
A7β. Ποια είναι η παρούσα εργασιακή του/της κατάσταση;	
Μισθωτός/ή στον δημόσιο τομέα	1
Μισθωτός/ή στον ιδιωτικό τομέα	2
Ελεύθερος/η επαγγελματίας/Αυτοαπασχολούμενος/η	3
Άλλο	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9
A7γ. Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχει ολοκληρώσει ο/η σύζυγος/ σύντροφος;	
Έως και δημοτικό	1
Γυμνάσιο	2
Επαγγελματική Σχολή	3
Λύκειο (γενικό - επαγγελματικό)	4
Απόφοιτος μεταλυκειακής εκπαίδευσης (π.χ. ΙΕΚ κ.λπ.)	5
Ανώτερη επαγγελματική σχολή (ΟΑΕΔ κ.λπ.)	6
Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ	7
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	8
Κάτοχος διδακτορικού τίτλου	9
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

A8. Θεωρείτε το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας:	
Πολύ ικανοποιητικό	1
Ικανοποιητικό	2

Μάλλον ικανοποιητικό	3
Καθόλου ικανοποιητικό	4
Με δυσκολία τα βγάζω πέρα	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

A9. Έχετε παιδιά;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν απαντώ	9

A10. Υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εσάς: Διευκρινίστε: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Ανήλικα τέκνα	1
Ανήλικα τέκνα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	2
Ενήλικα τέκνα	3
Ενήλικα τέκνα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	4
Σύντροφος/Σύζυγος με αναπηρία, χρόνια πάσχοντες/ουσες - Ασθενείς	5
Ηλικιωμένα άτομα με αναπηρία, χρόνια πάσχοντα - Ασθενείς	6
Δεν έχετε τη φροντίδα κάποιου εξαρτώμενου μέλους	7

B. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

B1. Γενικά μιλώντας, θεωρείτε ότι σήμερα σε σχέση με την περίοδο πριν τις κρίσεις (πριν από το 2008) η θέση των γυναικών στην κοινωνία μας:	
Είναι καλύτερη	1
Είναι χειρότερη	2
Έχει παραμείνει η ίδια	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

B2. Σε ποιο/α από τα παρακάτω θεωρείτε ότι οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15 χρόνια) επιβάρυναν περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Στην απασχόληση/εργασία	1
Στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου	2
Στο εισόδημα	3
Στην ψυχολογική τους κατάσταση	4
Στην υγεία τους	5
Στις προσωπικές/συντροφικές σχέσεις	6
Στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους	7
Στις οικιακές εργασίες	8
Στον τομέα της φροντίδας	9
Στην προώθηση της καριέρας τους	10

Σε όλα τα παραπάνω	11
Σε κανένα από τα παραπάνω	12

B3. Εσάς προσωπικά σε ποιο/α από τα παρακάτω οι κρίσεις (κατά τα τελευταία 15
χρόνια) σας επιβάρυναν: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Στην απασχόληση/εργασία	1
Στη διάθεση προσωπικού/ελεύθερου χρόνου	2
Στο εισόδημα	3
Στην ψυχολογική σας κατάσταση	4
Στην υγεία σας	5
Στις προσωπικές/συντροφικές σχέσεις	6
Στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος τους	7
Στις οικιακές εργασίες	8
Στον τομέα της φροντίδας	9
Στην προώθηση της καριέρας σας	10
Σε όλα τα παραπάνω	11
Σε κανένα από τα παραπάνω	12

B4. Συχνά γίνεται λόγος για την «ενεργειακή κρίση». Τι είναι για εσάς η «ενεργειακή κρίση»;
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)

Δεν απαντώ	99
------------	-----------

B5. Πιστεύετε ότι η «ενεργειακή κρίση» έχει κάποια από τις παρακάτω επιπτώσεις
(Να επιλέξετε όσα ισχύουν):

Επιβάρυνση του χρόνου που αφιερώνεται στις οικιακές εργασίες και τη φροντίδα της οικογένειας	1
Περιορισμούς στη δυνατότητα για αναζήτηση/πρόσβαση σε αμειβόμενη εργασία	2
Απώλεια εισοδήματος (ατομικού ή/και οικογενειακού)	3
Οικονομική ανασφάλεια	4
Δυσκολεύει την ανεξαρτησία των γυναικών	5
Επιδεινώνει τις συνθήκες στέγασης και διαβίωσης	6
Επιβαρύνει τη φροντίδα της οικογένειας ως προς τη διατροφική επάρκεια, την υγιεινή κ.ά.	7
Δυσκολεύει την εξισορρόπηση οικογενειακής/προσωπικής και επαγγελματικής ζωής	8
Σε όλα τα παραπάνω	9
Σε κανένα από τα παραπάνω	10

Γ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα:

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Γ1	Το εισόδημά σας δεν επαρκεί για αγαθά πρώτης ανάγκης	1	2	3	8	9
Γ2	Το εισόδημά σας δεν επαρκεί για την πληρωμή λογαριασμών	1	2	3	8	9
Γ3	Δεν σας περισσεύουν χρήματα για κάλυψη γενικότερων καταναλωτικών αγαθών	1	2	3	8	9
Γ4	Τα κυβερνητικά μέτρα βοηθούν στη βελτίωση του εισοδήματός σας	1	2	3	8	9

Γ5. Πόσο δύσκολο ή εύκολο είναι να συνδυάζετε την εργασιακή και την οικογενειακή/προσωπική σας ζωή στις τρέχουσες συνθήκες - σήμερα;

Εξαιρετικά δύσκολο	1
Δύσκολο	2
Ούτε δύσκολο ούτε εύκολο	3
Εύκολο	4
Εξαιρετικά εύκολο	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ6. Κατά την πανδημία σας συνέβη κάποιο από τα παρακάτω; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Αναστολή εργασίας	1
Απόλυση	2
Αύξηση ωρών/Εντατικοποίηση εργασίας	3
Μείωση ωρών εργασίας	4
Υποχρεωτική τηλεργασία	5
Δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας	6
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ7. Κατά την περίοδο των μνημονίων σας συνέβη κάποιο από τα παρακάτω; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Αναστολή εργασίας	1
Απόλυση	2
Αύξηση ωρών/Εντατικοποίηση εργασίας	3
Μείωση ωρών εργασίας	4
Υποχρεωτική τηλεργασία	5
Δεν άλλαξε τίποτε στη δουλειά σας	6
Δεν γνωρίζω	8

Δεν απαντώ	9
------------	---

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις σχετικά με την περίοδο της πανδημίας;						
		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Γ8	Η πανδημία επηρέασε αρνητικά τον συνδυασμό της επαγγελματικής και οικογενειακής/προσωπικής σας ζωής	1	2	3	8	9
Γ9	Κατά την πανδημία μειώθηκαν τα εισοδήματά σας	1	2	3	8	9
Γ10	Η πανδημία άλλαξε τις επαγγελματικές σας αποφάσεις	1	2	3	8	9
Γ11	Λόγω της πανδημίας αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις σας στο σπίτι και κάνατε λιγότερη αμειβόμενη εργασία από όσο θέλατε	1	2	3	8	9
Γ12	Λόγω της πανδημίας περιορίσατε σε μόνιμη βάση τον χρόνο που αφιερώνετε για αμειβόμενη εργασία	1	2	3	8	9

Γ13. Πότε αντιμετωπίζετε/σατε περισσότερες δυσκολίες/προβλήματα ως προς την απασχόληση/εργασία:	
Σήμερα αντιμετωπίζω/ζουμε τις μεγαλύτερες δυσκολίες/προβλήματα	1
Κατά την περίοδο της πανδημίας	2
Κατά την περίοδο των μνημονίων	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ14. Τα μέτρα που παίρνει σήμερα η κυβέρνηση για την απασχόληση/εργασία έχουν κάποιο θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα για εσάς;	
Αρνητικό	1
Ούτε αρνητικό ούτε θετικό	2
Θετικό	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Γ15. Γενικά μιλώντας, πιστεύετε ότι σε περιόδους κρίσεων επηρεάζεται περισσότερο η απασχόληση/εργασία των γυναικών από των ανδρών;	
Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ	
Εάν ναι, τότε Γ15α	
Γ15α. Γιατί ναι;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99
Εάν όχι, τότε Γ15β	
Γ15β. Γιατί όχι;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Δ. ΦΡΟΝΤΙΔΑ – ΟΙΚΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΦΙΛΤΡΟ												
Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση, τότε Δ1												
Δ1. Πόσο ικανοποιημένη είστε <u>στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες</u> (σήμερα)												
με την κατανομή των οικιακών εργασιών ανάμεσα σε εσάς και τον/τη σύζυγο/σύντροφό σας;												
Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

ΦΙΛΤΡΟ												
Εάν είναι έγγαμη, σε σύμφωνο συμβίωσης ή σε συμβίωση κι αν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εκείνες, τότε Δ2												
Δ2. Πόσο ικανοποιημένη είστε <u>στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες</u> (σήμερα)												
με την κατανομή της φροντίδας για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη ανάμεσα σε εσάς και τον σύζυγο/σύντροφό σας;												
Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν υπάρχουν άτομα που η φροντίδα τους εξαρτάται από εκείνες, τότε Δ3

Δ3. Πόσο ικανοποιημένη είστε στις σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (σήμερα)

με τον χρόνο που αφιερώνετε στη φροντίδα για τα παιδιά ή τα εξαρτώμενα μέλη;

Καθόλου ικανοποιημένη										Απόλυτα ικανοποιημένη	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

Δ4. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιερώνει (σήμερα) περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα;

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ5. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα την περίοδο της πανδημίας;

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ6. Σε καθημερινή βάση, ποιο άτομο αφιέρωνε περισσότερο χρόνο σε οικιακές εργασίες και φροντίδα την περίοδο των μνημονίων;

Εσείς προσωπικά	1
Σύζυγος/Σύντροφος (ΦΙΛΤΡΟ)	2
Άλλοτε ο/η σύζυγος/σύντροφος, άλλοτε εσείς (ΦΙΛΤΡΟ)	3
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	4
Έμμισθο βοηθητικό προσωπικό	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), ποιο άτομο κυρίως αναλαμβάνει στο νοικοκυριό σας τα ακόλουθα: (μία απάντηση)

			(ΦΙΛΤΡΟ)	(ΦΙΛΤΡΟ)			
		Εσείς	Σύζυγος/ Σύντροφος	Άλλοτε ο/η σύζυγος/ σύντροφος, άλλοτε εσείς	Άλλο άτομο (βοηθός, συγγενής)	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
Δ7	Αγορά ειδών						

ΕΜΦΥΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

	διατροφής	1	2	3	4	8	9
Δ8	Μαγείρεμα	1	2	3	4	8	9
Δ9	Καθάρισμα	1	2	3	4	8	9
Δ10	Διαχείριση οικονομικών	1	2	3	4	8	9
Δ11	Πληρωμή λογαριασμών	1	2	3	4	8	9
Δ12	Διαχείριση και προγραμματισμός καθηκόντων (λίστα για ψώνια, προγραμματισμός γευμάτων κ.ά.)	1	2	3	4	8	9

Δ13. Πείτε μας αν στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) λόγω ακρίβειας: (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Έχετε περιορίσει τις αγορές μόνο στα αγαθά πρώτης ανάγκης	1
Θερμαίνετε συγκεκριμένα δωμάτια του σπιτιού	2
Έχετε περιορίσει κάποιες οικιακές εργασίες με χρήση ηλεκτρικών συσκευών	3
Ωφελείστε από τα επιδόματα (π.χ. mythermansy/marketpass)	4
Ισχύουν όλα τα παραπάνω	5
Δεν ισχύει κανένα από τα παραπάνω	6

Δ14. Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα) έχετε ελεύθερο χρόνο για εσάς προσωπικά:

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν γνωρίζω	9

Ε. ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

Σε γενικές γραμμές, πόσο συχνή πιστεύετε ότι είναι (ήταν) η άσκηση ενδοοικογενειακής βίας από σύζυγο/ σύντροφο στην Ελλάδα,

		Πολύ συχνή	Αρκετά συχνή	Όχι πολύ συχνή	Καθόλου συχνή	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
E1	στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα);	1	2	3	4	8	9
E2	κατά την περίοδο της πανδημίας;	1	2	3	4	8	9
E3	κατά την περίοδο των μνημονίων;	1	2	3	4	8	9

		Αυξήθηκε	Παρέμεινε ίδια	Μειώθηκε	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
E4	Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9
E5	Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9
E6	Κατά την περίοδο των μνημονίων, πιστεύετε ότι η ενδοοικογενειακή βία;	1	2	3	8	9

E7. Πώς σχηματίσατε αυτές τις απόψεις; (Όσα ισχύουν)

Από τα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες)	1
Από το διαδίκτυο	2
Από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	3
Από καμπάνια ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης	4
Από συζητήσεις με φίλους/ες (κοινωνικός περίγυρος)	5
Από μελέτη ερευνών	6
Από προσωπική εμπειρία	7
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99
Άλλο (προσδιορίστε):	

Γνωρίζετε κάποια γυναίκα που σε βάρος της,

		Ναι	Όχι	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
E8	ασκείται ενδοοικογενειακή βία;	1	2	8	9
E9	ασκήθηκε ενδοοικογενειακή βία				
	κατά τη διάρκεια της				
	καραντίνας				
	για τον COVID-19;	1	2	8	9

E10. Εσείς η ίδια δεχθήκατε ενδοοικογενειακή βία κατά τη διάρκεια της καραντίνας για τον COVID-19;

Ναι	1
-----	----------

Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ**Εάν Ναι, τότε E10α και E10β****E10α. Τι σχέση είχατε με το άτομο που σας άσκησε ενδοοικογενειακή βία;**

Σύζυγος/Σύντροφος	1
Άλλο συγγενικό πρόσωπο	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E10β. Ήταν η πρώτη φορά που δεχθήκατε ενδοοικογενειακή βία από το ίδιο άτομο;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E11. Στις τρέχουσες συνθήκες (σήμερα), εσείς προσωπικά αισθάνεστε ασφαλής μέσα στο σπίτι σας;

Ναι, πάντα	1
Μερικές φορές	2
Σπάνια	3
Ποτέ	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ**Εάν μερικές φορές, σπάνια ή ποτέ, τότε E11α****E11α. Τι σας κάνει να αισθάνεστε ανασφαλής μέσα στο σπίτι σας; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)**

Ο φόβος για διάρρηξη/ληστεία	1
Ο φόβος άσκησης βίας από σύζυγο/σύντροφο	2
Ο φόβος άσκησης βίας από συγγενικό πρόσωπο	3
Άλλος λόγος	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E12. Θεωρείτε ότι η Πολιτεία προστατεύει και υποστηρίζει επαρκώς τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας;

Ναι	1
Όχι	2

Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E13. Θεωρείτε ότι οι γυναίκες θύματα έχουν ενημέρωση για μέτρα στήριξης από την Πολιτεία;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E14. Εσείς είστε ενήμερη για μέτρα της Πολιτείας που υποστηρίζουν τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

E15. Ποιο/α από τα παρακάτω μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών γνωρίζετε (έχετε ακούσει); (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Τηλεφωνικές Γραμμές SOS (π.χ. 15900)	1
Συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα (π.χ. νομική, ψυχολογική, εργασιακή συμβουλευτική)	2
Δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα Φιλοξενίας	3
Ειδικά γραφεία ενδοοικογενειακής βίας της Αστυνομίας	4
Νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο	5
Εφαρμογή Panic Button για γυναίκες που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο	6
Καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	7
Όλα τα παραπάνω	8
Κανένα από τα παραπάνω	9

E16. Ποιο/α από τα παρακάτω μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία θεωρείτε ότι είναι γνωστό/ά σε γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Τηλεφωνικές Γραμμές SOS (π.χ. 15900)	1
Συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα (π.χ. νομική, ψυχολογική, εργασιακή συμβουλευτική)	2
Δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα Φιλοξενίας	3
Ειδικά γραφεία ενδοοικογενειακής βίας της Αστυνομίας	4
Νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο	5
Εφαρμογή Panic Button για γυναίκες που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο	6
Καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	7
Όλα τα παραπάνω	8
Κανένα από τα παραπάνω	9

Ε17. Ποιο/α από τα παρακάτω μέτρα της Πολιτείας για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών πιστεύετε ότι χρησιμοποιούνται από γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Τηλεφωνικές Γραμμές SOS (π.χ. 15900)	1
Συμβουλευτικές υπηρεσίες από Συμβουλευτικά Κέντρα (π.χ. νομική, ψυχολογική, εργασιακή συμβουλευτική)	2
Δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα Φιλοξενίας	3
Ειδικά γραφεία ενδοοικογενειακής βίας της Αστυνομίας	4
Νομική βοήθεια για δωρεάν εκπροσώπηση σε δικαστήριο	5
Εφαρμογή Panic Button για γυναίκες που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο	6
Καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	7
Όλα τα παραπάνω	8
Κανένα από τα παραπάνω	9

ΣΤ. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΤ1. Πιστεύετε ότι οι γυναίκες πολιτικοί έχουν βοηθήσει με πρωτοβουλίες τους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων εξαιτίας των κρίσεων στη χώρα μας;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν ναι, τότε ΣΤ1α

ΣΤ1α. Σε τι έχουν βοηθήσει; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)

Στη λήψη μέτρων κατά της ακρίβειας	1
Στην προώθηση της ισότητας των φύλων	2
Στην αντιμετώπιση της λιτότητας που επέβαλαν τα μνημόνια	3
Στη διαχείριση της πανδημίας	4
Σε παροχές και επιδόματα για την ενίσχυση του νοικοκυριού	5
Στον καλύτερο συνδυασμό εργασίας και οικογενειακής/προσωπικής ζωής	6
Στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών	7
Άλλο (προσδιορίστε:)	

ΣΤ2. Εσείς προσωπικά έχετε επωφεληθεί από πρωτοβουλίες γυναικών πολιτικών τα τελευταία 15 χρόνια;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΦΙΛΤΡΟ

Εάν ναι, τότε ΣΤ2α	
ΣΤ2α. Ποιο/ποια από τα παρακάτω σας βοήθησαν/ωφέλησαν; (Να επιλέξετε όσα ισχύουν)	
Η λήψη μέτρων κατά της ακρίβειας που αντιμετωπίζουμε σήμερα	1
Η προώθηση της ισότητας των φύλων	2
Η αντιμετώπιση της λιτότητας που επέβαλαν τα μνημόνια	3
Η αντιμετώπιση της πανδημίας	4
Παροχές και επιδόματα για την ενίσχυση του νοικοκυριού	5
Η αντιμετώπιση ζητημάτων οικογένειας	6
Η ενίσχυση/διευκόλυνση των γεννήσεων	7
Άλλο (προσδιορίστε:)	
Εάν όχι, τότε ΣΤ2β	
ΣΤ2β. Γιατί όχι;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

ΣΤ3. Κατά τη γνώμη σας, οι άνδρες ή οι γυναίκες πολιτικοί είναι πιο αποτελεσματικοί/κές για την αντιμετώπιση των κρίσεων στη χώρα μας;	
Οι άνδρες	1
Οι γυναίκες	2
Άνδρες και γυναίκες είναι το ίδιο αποτελεσματικοί	3
Δεν είναι αποτελεσματικοί ούτε οι άνδρες ούτε οι γυναίκες	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΣΤ3α. Γιατί;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

ΣΤ4. Ποιους/ες εμπιστεύεστε περισσότερο για τη διαχείριση κρίσεων;	
Τους άνδρες πολιτικούς	1
Τις γυναίκες πολιτικούς	2
Άνδρες και γυναίκες πολιτικούς το ίδιο	3
Κανέναν	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

ΣΤ4α. Γιατί;	
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ)	
Δεν γνωρίζω	88
Δεν απαντώ	99

Εάν είχαμε περισσότερες γυναίκες πολιτικούς (στη Βουλή και την τοπική αυτοδιοίκηση), θα ήταν πιο αποτελεσματική:						
		Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Δεν γνωρίζω	Δεν απαντώ
ΣΤ5	Η αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής (λόγω ενεργειακής κρίσης)	1	2	3	8	9
ΣΤ6	Η αντιμετώπιση της πανδημίας	1	2	3	8	9
ΣΤ7	Η αντιμετώπιση της λιτότητας λόγω των μνημονίων	1	2	3	8	9
ΣΤ8	Ο καλύτερος συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής /προσωπικής ζωής	1	2	3	8	9
ΣΤ9	Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών	1	2	3	8	9
ΣΤ10	Η προώθηση της ισότητας των φύλων	1	2	3	8	9

ΣΤ11. Κατά τη γνώμη σας, οι γυναίκες πολιτικοί τι χρειάζεται να θέσουν ως προτεραιότητα στην πολιτική τους ατζέντα; (Να επιλέξετε έως τρεις απαντήσεις)	
Την αντιμετώπιση της ακρίβειας/του αυξημένου κόστους ζωής	1
Την εφαρμογή μέτρων για την κλιματική αλλαγή	2
Την προώθηση της ισότητας των φύλων	3
Την αντιμετώπιση της φτώχειας και της οικονομικής κρίσης	4
Την αντιμετώπιση των προβλημάτων μετά την πανδημική κρίση	5
Την ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής	6
Τον καλύτερο συνδυασμό εργασίας και ιδιωτικής/οικογενειακής ζωής	7
Την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών	8
Την αντιμετώπιση της ανεργίας	9
Άλλο (προσδιορίστε:)	

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!

GENDER IN CRISES

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

